

heaven

MUSIC MAGAZINE

SYLVIE KREUSCH

CHANCE

#2 | MRT/APR 2025 | € 8,45 | HEAVENMUSIC.NL

WILL OLDHAM IN DE HUID VAN

FRANZ FERDINAND IN DE KEUKEN KIJKEN

THE DELINES MEDEDOGEN MET MISFITS

HAYDEN THORPE WERELD VERSUS WAPENTUIG

KLINKT ER BIJ JOU THUIS OOK REGELMATIG COUNTRY, FOLK, ROOTS EN AMERICANA UIT DE SPEAKERS?

Albums waar dat rijke Amerikaanse muzikale erfgoed in doorklinkt, het vakmanschap vanaf druipt, maar die ook helemaal van nu zijn? Dan is het TakeRoot Festival op zaterdag 1 november natuurlijk een zekere stop op jouw muzikale highway. Maar ook daarvoor zorgen we dat je ruimschoots aan je trekken komt.

**JAKE VAADELAND
+ PARKER MILLSAP**
ZA 15 FEB

SPOT/De Oosterpoort

OTIS GIBBS
ZA 8 MRT

SPOT/Lutherse Kerk

SEAN ROWE
WO 12 MRT

SPOT/Lutherse Kerk

UITVERKOCHT

THE PINK STONES
ZO 30 MRT

SPOT/Aa-theater

THE DELINES
MA 7 APR

SPOT/De Oosterpoort

RUTH MOODY
DO 10 APR

SPOT/Lutherse Kerk

THE BONES OF J.R. JONES
DO 20 MRT

SPOT/Aa-theater

JAIMEE HARRIS
ZA 19 APR

SPOT/Lutherse Kerk

**TIM KNOL
& BLUE GRASS BOOGIEMEN**
ZA 22 MRT

SPOT/De Oosterpoort

DEAN JOHNSON
DO 24 APR

SPOT/Aa-theater

LUKE WINSLOW-KING
ZO 23 MRT

SPOT/De Oosterpoort

JERRY LEGER
ZO 27 APR

SPOT/Aa-theater

VOORWOORD

De vorm mag dan zijn veranderd, onze focus op tijdloze popmuziek blijft onwrikbaar. Toch merkten we dat sommige veranderingen iets losmaakten bij onze abonnees. Dat bleek uit de respons na het verschijnen van de eerste editie van de vernieuwde Heaven. Het aantal ontvangen e-mails was niet overweldigend, maar we zagen wel dat het de gemoederen heeft bezighouden.

Bij de reacties die we kregen was ook de betrokkenheid opvallend. Sommige opmerkingen waren niet mals, zoals: 'Mijn Heaven voelt niet meer als vertrouwd'. Meestal zijn mensen al heel lang abonnee en eigenlijk draagt iedereen het blad een warm hart toe. Daarbij wijst men graag op zaken die in hun ogen kunnen verbeteren en ook die vorm van betrokkenheid waarderen we.

De meeste feedback had vooral betrekking op het aantal recensies en de wijze waarop die worden gepresenteerd. Het 'oude' magazine telde meer dan 100 albumrecensies, gegroepeerd in vier categorieën. In het vorige nummer stonden er 24 en inmiddels is de indeling in genres losgelaten. Op de site stonden er nog ongeveer 30.

'Mag dat een beetje minder chaotisch, overzichtelijker en handzamer?', was een vraag die de strekking van de opmerkingen aardig samenvat. Daar konden we ons achteraf gezien wel in vinden. Op onze site gaan we het daarom mogelijk maken om de recensies op genres te selecteren en te doorzoeken. We denken ook na over de mogelijkheid van een speciale 'recensie-nieuwsbrief'. Hier zullen we wel nog wat tijd voor nodig hebben: Heaven wordt mede mogelijk gemaakt door de inzet van velen die dit naast hun andere werkzaamheden doen.

Maar er waren ook lovende reacties op het nieuwe uiterlijk. Waarbij zich een generatiedingetje lijkt voor te doen. Voor jongeren lijkt het blad nu juist aantrekkelijker geworden, wat aansluit bij ons doel om een breder publiek aan te spreken. We zijn nog net niet euforisch – zie daarvoor onze rubriek De 10 op pagina 60 – maar het geeft ons wel vertrouwen voor de toekomst. Zeker als ook onze kritische lezers betrokken blijven en ons blijven steunen.

Het enthousiasme van lezers en medewerkers is en blijft de kurk waarop Heaven drijft. Muziek is meer dan klanken en woorden – het is emotie, beleving en een gedeelde cultuur. Heaven wil dat blijven vastleggen en uitdragen. En ja, de vorm kan veranderen, maar de kern van wat we doen – het delen van verhalen, inzichten en passies rondom de betere popmuziek – blijft hetzelfde. Veel leesplezier!

Redactie

Binnenkort in Effenaar

Zondag 9 maart

Matteo Mancuso

Donderdag 20 maart

Dirty Loops

Vrijdag 21 maart | Café Wilhelmina

**Luke
Winslow-King**

Zaterdag 5 april | Café Wilhelmina

Dawn Brothers

Woensdag 9 april

Sylvie Kreusch

Donderdag 1 mei | Altstadt

**Christof
van der Ven**

Donderdag 8 mei

**Tim Akkerman &
The Ivy League**

Donderdag 15 mei

**Noah Gundersen
& David Ramirez**

Zondag 1 juni

Sven Hammond

Maandag 16 juni

Myles Kennedy

EFFENAAR

www.effenaar.nl

22 SYLVIE KREUSCH

INTERVIEWS

06 DE TOEGIFT

08 BEANS & FATBACK

10 WILL OLDHAM

28 FRANZ FERDINAND

32 THE WEATHER STATION

36 THE DELINES

40 HAYDEN THORPE

18 **ESSAY NICK CAVE**

44 **ESSAY SHOWCASE**

RUBRIEKEN & COLUMNS

14 TALKING HEADS
40 years ago today

21 KLUS VOOR QUESTLOVE
Column

27 MUZIEKBOEKEN

42 MAINSTREAMLAND
Column

50 RECENSIES

58 KIDS WITH BUNS
On the road

60 UITLOOPGROEF

60 DE 10 Euforie

10

28

36

DE TOEGIFT

MET VERWONDERING

Het gelijknamige debuutalbum van De Toegift bezorgde de band twee jaar geleden een vliegende start. Met zijn Nederlandstalige poëzie, gevat in weemoed en een vleugje jazz, verwerkte voorman Maxim Ventulé vooral het gemis van zijn overleden moeder. Opvolger Kleine Auto, Grote Hot Wheel klinkt minder introvert en heeft een veel rijkere sound. "Het voelde als een nieuwe start." Tekst Louis Nouws Foto Danique van Kesteren

In zijn net betrokken atelier in Breda laat Maxim Ventulé de vele tekeningen zien waaruit werd geput voor het artwork van het album en de podiumpresentatie. Hij maakte ze samen met beeldend kunstenaar Marijn van Kreijl. Het is kleurrijk werk, in de sfeer van de muziek van het nieuwe album. Ventulé, zelf opgeleid als kunstenaar: "Ik probeer nog altijd met de verwondering van een kind naar de wereld om me heen te kijken, want die wereld is soms best moeilijk te begrijpen. Ik zou de onderwerpen van de songs op Kleine Auto, Grote Hot Wheel overigens niet kinderlijk willen noemen, ze gaan over liefde en verlies, maar ik mag het graag met de nodige verbazing bezien en verwoorden."

Over de titel. "Soms fiets ik door de stad en zie ik al die geparkeerde auto's niet als voertuigen, maar als wat vreemde objecten die ook nog eens allemaal op elkaar zijn gaan lijken. Het zinnetje 'kleine auto, grote hot wheel' schoot me spontaan te binnen en bleef hangen. Het is niet erg poëtisch, maar het heeft wel iets gekks in zich, misschien door die combinatie van Nederlands en Engels. Het refereert ook aan speelgoed. Enfin, het leek ons de perfecte titel voor het album."

Verwachtingen

Het maken van Kleine Auto, Grote Hot Wheel voelde als een nieuwe start. "Ons debuut hadden we in alle rust tijdens de coronaperiode kunnen maken. We bestonden eigenlijk nog niet, dus er waren geen verwachtingen. Nu lag dat anders, maar toch hadden we geen last van druk. De Toegift van nu is een wat andere band dan die van toen. Destijds waren we met vieren, van wie één al snel de verplichtingen van de band niet meer kon combineren met privé en werk."

Nu zijn ze met zessen – Maxim Ventulé (zang, gitaar), Tom Gudde (gitaar), Jorie Slagmolen (bas), August Vervuurt (drums), Carmela Michailidis (dwarsfluit, zang), Hester Vodd   (viool) – en vallen vooral de bijdragen van Michailidis als tweede vocalist op. Ventulé: "Ons debuut klonk bitterzoet en verstild. Op Kleine Auto, Grote Hot Wheel staan nog steeds luisterliedjes, maar met veel meer variatie en uitbundigheid. We

wilden duidelijk een verschil maken. Daarom is de stem van Carmela te horen naast die van mij en samen hebben we het nummer *Yparxi* geschreven in het Grieks, Carmela komt van Kreta, juist ook om niet vastgeklonken te zitten aan het Nederlands. Want na ons debuut werden we vaak vergeleken met Spinvis. Het zal met mijn kunstenaarsopleiding te maken hebben dat ik graag speel met verwachtingen. Ons wiel is groter geworden, er zijn letterlijk meer stemmen te horen.” Voor het debuut hadden ze alles in eigen hand gehouden wat betreft opnemen en mixen. Het nieuwe album is gemixt door Pieter Vonk. “Hij heeft veel gedaan met artiesten die wij tof vinden. Het was zijn taak om de liedjes, die alle kanten opgingen, meer bij elkaar te brengen. Dat is hem erg goed afgegaan. Iemand die er niet van begin af aan bij betrokken is, hoort dingen die je zelf niet meer opmerkt omdat je het allemaal al zo vaak hebt gehoord. Zo zat er in *Nieuweweg* een basdubje dat nauwelijks nog hoorbaar was. Pieter heeft dat naar voren gemixt. En terecht, want het draagt nu het nummer.”

Zeepkruid

Kleine Auto, Grote Hot Wheel opent met *Odysseus*. “Dat gaat over een reis naar Denemarken. Ik was op weg naar een eiland om nummers te schrijven, waar ik voor mijn gevoel een nieuwe start kon maken. Ik wou me losmaken van het debuutalbum en het overlijden van mijn moeder. Het lukte me wel om tot iets nieuws te komen, maar toch ook weer niet. Je kunt het verleden niet helemaal achter je laten, maar je moet verder met dat verhaal en de uitdagingen die je tegenkomt. *Odysseus* reisde naar het zuiden met een boot, ik naar het noorden met de auto.” Ventulé maakte een videoclip van die roadtrip.

Zijn afstudeerproject was een film over zijn zoektocht naar een bepaalde textielstof. Het vormde de basis voor het hele album en het nummer *Saponaria* in het bijzonder. “Ik leerde iemand kennen die een dekbed had van dezelfde stof als de gordijnen in mijn geboortehuis. Die stof was letterlijk de achtergrond van veel van mijn jeugdfoto's. Je kunt je voorstellen dat ik met *mixed feelings* zat. Ik was aan het daten wat nieuw en spannend en mooi was. Daarnaast waren er de nostalgische gevoelens en de herinneringen aan mijn moeder. In eerste instantie was ik heel benieuwd naar de oorsprong van die stof. Ik kwam er achter dat Ikea dat dekbed onder de naam *Saponaria*, Zweeds voor zeepkruid, in zijn collectie had gehad in de jaren negentig. Waarschijnlijk heeft mijn moeder daar gordijnen van gemaakt. In Denemarken vond ik oude magazines van Ikea waar dat dekbed in stond. Later kon ik via eBay zelfs nog zo'n dekbed kopen in de originele verpakking.”

Het etiket van die verpakking stond model voor de typografie van het album. In de belettering is de Ikea-stijl doorgevoerd, alles in kleine letters en in drie talen, en fragmenten uit de catalogi vonden hun plek in het artwork.

“Het mooie van die zoektocht was dat iets wat op zich helemaal niet zoveel voorstelt steeds waardevoller en poëtischer voor me werd. Het leverde een film op, een album en illustraties die we willen bundelen in een boek. Door een puur toeval mengde mijn volwassen leven zich met mijn jeugd. Grote en kleine emoties smolten samen en dat is precies wat Kleine Auto, Grote Hot Wheel volgens mij uitdraagt.”

De Toegift live: 13 februari in *Paradox*, Tilburg; 15 februari in *Ekko*, Utrecht; 20 februari in *Merleyn*, Nijmegen; 21 februari in *De Aa-theater*, Groningen; 22 februari in *Paradiso*, Amsterdam; 27 februari in *Rotown*, Rotterdam; 5 april in *Vegafabriek*, Nijmegen; 8 april in *De Roma*, Antwerpen.

De Toegift

KLEINE AUTO, GROTE HOT WHEEL

Snowstar Records

Het naamloze debuut van de Zeeuwse groep De Toegift werd door recensenten juichend ontvangen. Ze roemden drummer August Vervuurt, bassist Jorie Slagmolen, multi-instrumentalist Tom Gudde en multi-instrumentalist en zanger Maxim Ventulé om de sfeervolle mix van folk en jazz, terwijl de weemoed in de teksten van Ventulé over wat voorbij was raakvlakken had met Spinvis en Ramses Shaffy. Daarbij werd voorbijgegaan aan uptempo nummers *De Woonwijk*, met zijn referenties aan klassieke soul en aan *Meer Dan Ooit* met zijn jagende ritme, al hadden beide teksten vol impressionistische wanhoop. Op hun tweede volledige album brengen de vier plus violiste Hester Voddé en dwarsfluitiste Carmela Michailidis twaalf songs waarvan melancholie nog steeds een belangrijk deel is. Dit keer zijn de snellere nummers geïnspireerd op jaren tachtig synthpop. Dat levert qua sfeer opnieuw een groot contrast op met de ballads, waaruit de invloed van zwoele jazz bijna helemaal is verdwenen. Opener *Odysseus* en het daarna volgende *Liefde Is Lang* zijn daarvan twee kenmerkende voorbeelden: in het eerste zingt Ventulé op een trage toetsenriff over een misschien vergeefse autorit naar huis, zichzelf losjes vergelijkend met de dolende Griekse held, terwijl het tweede muzikaal wordt gedomineerd door een staccato spelende Vervuurt: het geknepen geluid doet denken aan de vroege The Cure. Door het contrast van de vele sfeerbepalende riedeltjes op toetsen, gitaar en dwarsfluit met het lome, filosofisch aandoende parlando van Ventulé over de ongrijpbaarheid van liefde, komt inderdaad opnieuw de gedachte aan Spinvis op, eerder een kruis dan een zegen. Vooral in de ballads blijkt Ventulé met zijn hoge, overslaande stem een zanger die een mysterie kan oproepen zonder het te duiden in songs over liefde en gemis, terwijl hij die kwaliteit veel minder kwijt kan in de op een schoolsketchje lijkende tekst van het van powerdrums voorziene *Ä*. Het door Ventulé en Michailidis samen geschreven en door haar in het Grieks gezongen *Yparxi* is elektronisch en evocatief en de instrumentale vullers *i* en *ii* zijn kort maar sfeervol, al wijken deze drie nummers zoveel af van de rest dat hun functie in het geheel niet direct duidelijk is. Zo is dit tweede, van ideeën overlopende album van De Toegift een onvoorspelbare toverlantaarn die in ieder geval laat zien dat de groep zich niet wil beperken tot hetgeen zij al eerder heeft gedaan.

Ruud Heijjer

BEANS & FATBACK HOUD JE VAST

Maar liefst tien jaar zit er tussen het nieuw verschenen album *Hold Fast* en voorganger *Heroine Lovestruck*. Niet dat de heren van Beans & Fatback in de tussenliggende tijd duimen draaiden. Met Michelle David en Bas Bouma vormen Onno Smit en Paul Willemsen het zeer succesvolle Michelle David & The Gospel Sessions – later omgedoopt tot Michelle David & The True-Tones. Smit: "We wilden wel weer eens een aantal shows lekker hard spelen, herrie maken. Dan halen we Beans & Fatback van stal en is het fijn om een album te hebben."

Tekst Louis Nouws Foto Han Ernest

Ze kennen elkaar 22 jaar. Onno Smit: "Paul viel voor me in als gitarist bij Lefties Soul Connection. Ik ging op reis en het was de bedoeling dat hij daarna plaatsmaakte, maar hij ging niet meer weg." De Amsterdamse funk-band bestaat niet meer, maar Smit en Willemsen houden nog diverse ballen in de lucht. Zo vormt Smit met Mischa den Haring (van T-99) de Chung Kings, met een voorkeur voor surfmuziek uit de jaren vijftig. Maar het meest in het oog springend is het volkomen uit de hand gelopen gospelproject met zangeres Michelle David. Het uitgangspunt van The Gospel Sessions was om een ode te brengen aan dat genre zonder de bijbehorende clichés en religieuze ballast. Willemsen: "Het eerste album kwam uit in 2015 en ik ben de tel een beetje kwijtgeraakt. Hebben we met het kerstalbum en zo erbij acht of tien gemaakt, Onno?" Het bleek artistiek en commercieel een schot in de roos.

New York

We spreken elkaar in het westelijk havengebied van Amsterdam in een soort verzamelgebouw waar diverse musici een studioruimte huren. Die van Paul Willemsen is volgestouwd met gitaren, een drumstel en diverse toetsinstrumenten, te vol om een foto te maken. Buiten is er de rommeligheid die bij zo'n non-descript industrieterrein hoort en die zeer past bij de sfeer van het nieuwe album. Smit: "We wilden aanhaken bij de postpunksfeer van het New York van de jaren zeventig en tachtig, een stad waar de rafelranden nog echt rafelden. Het moest lekker rommelig klinken, maar ook wel weer cool. Onze boeker

Jan ten Boom is een enorme liefhebber van die muziek en maakt ook playlisten. Bij ons optreden in Utrecht heeft hij beloofd te gaan draaien."

Smit en Willemsen gingen samen schrijven, dan doen ze al sinds ze elkaar kennen. Willemsen: "In het begin nog met het idee om songs voor anderen te schrijven, maar dat kwam niet echt van de grond. Toen zijn we liedjes voor onszelf gaan maken."

Smit: "We maken thuis allerlei opzetjes, riffjes en dingetjes. Dan gaan we samen zitten. Wat heb jij, wat heb ik?"

Willemsen: "We gaan aan de slag met de structuur van de songs en de sound. Ik kies bijvoorbeeld een gitaar uit waarmee ik wil werken. Nu had ik mijn Gibson Casino bij de hand, waarop ook John Lennon speelde. Die gitaar klinkt best scherp, maar heeft ook een lekker vol geluid vanwege de holle klankkast." Smit: "We neuriën er wat overheen. De teksten zijn voor ons misschien wel het meeste werk. Die schrijf en herschrijf ik vooral." Lachend: "Eigenlijk probeer ik hetzelfde te zeggen op steeds weer een andere manier."

Voor Hold Fast hebben ze zich ook laten inspireren door het fotoboek *Taxi – Journey Through My Windows* van de New Yorkse fotograaf Joseph Rodriguez. Die fotografeerde het straatleven in de jaren zeventig en tachtig. In eerste instantie vanuit zijn taxi, maar steeds vaker stapte hij uit zijn auto om taferelen vast te leggen. Inmiddels is hij een gerespecteerde fotograaf met meerdere fotoboeken op zijn naam. Smit neemt het boek ter hand. "Op een van de foto's zie je bijvoorbeeld een auto op zijn kant liggen. Zo'n beeld triggert me dan. Maar het was vooral de sfeer van deze zwart-witfoto's die onze muziek inspireerde. Het stadse leven aan de zelfkant. Soms, wanneer alles op instorten staat, moet je je vastklampen aan alles wat je nog een beetje menselijk maakt."

Vandaar de albumtitel. Hold Fast, oftewel 'houd vast', is een veelgehoorde kreet op Nederlandse boten in zwaar weer. Ze namen contact op met Rodriguez met de vraag of ze een foto uit zijn boek mochten gebruiken voor de albumcover. Dat mocht, al moesten ze er wel voor betalen.

Streaming

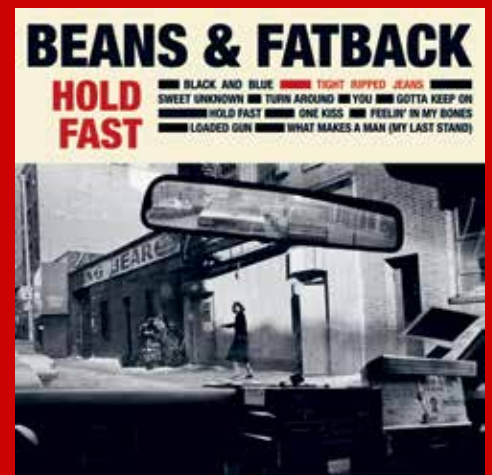
Beans & Fatback startte als een solo-project van Onno Smit. "Mijn idee was een album te maken met bijdragen van bevriende muzikanten. Ik ging met mijn laptop bij ze langs en gebruikte de opnames in mijn songs. Om het titelloze album, dat in 2010 uitkwam, te ondersteunen stelde ik een liveband samen. Daardoor ontstond een groepsgevoel. En de muziek veranderde." Dat eerste album was wat hij gekscherend zijn 'Bob Dylan-plaat' noemt, en dat evolueerde bij de albums die volgden, *With Skin Attached* (2013) en *Heroine Lovestruck* (2015), in garagerock, gemengd met rockabilly, surf en funky grooves. De muziek bleek ook in de Verenigde Staten aan te slaan. Willemsen: "Zowat elk liedje op die platen is gebruikt voor een serie, onder meer voor *Suits*, of een film. We zaten bijvoorbeeld in de trailer van *Hail, Caesar!* van de Coen Brothers." Smit: "In die tijd was de muziek van The Black Keys enorm populair en gewild bij filmmakers. Onze tracks waren, vermoed ik, een goedkoper alternatief. Het was nog in de begintijd van streaming. Ik weet nog dat het eerste verzoek een Netflix-serie betrof. En dat wij zoiets hadden van: Netflix wat is dat? Dat moest ons worden uitgelegd. Ook van Spotify had nog bijna niemand gehoord." Willemsen: "Het levert best geld op. Elke serie heeft een playlist, dus als je daar met een track in komt te staan kan dat geen kwaad. Maar echt rijk word je er niet van."

De liveband waarmee Beans & Fatback gaat touren bestaat naast Smit en Willemsen uit bassist Jet Stevens, gitarist Sam Verbeek en Bas Bouma, die ook drumt op de plaat.

Willemsen: "Schrijf alsjeblieft zijn naam goed op. De eerste keer dat hij met The Gospel Sessions meedeed, stond in de recensie zijn naam verkeerd: Bob Bouma. Sta je een keer in de spotlights..."

Smit: "Sindsdien noemen wij hem Bobby."

Beans & Fatback live: 28 februari in Slachthuis, Haarlem; 1 maart in Paard, Den Haag; 6 maart in Merleyn, Nijmegen; 21 maart in TivoliVredenburg, Utrecht; 22 maart in Vera, Groningen.

Beans & Fatback

HOLD FAST

At Ease

Hold Fast is een hommage aan de levendige New Yorkse postpunk-scene van eind jaren zeventig en begin jaren tachtig. De band, onder leiding van Onno Smit en Paul Willemsen, putte tevens inspiratie uit Joseph Rodriguez' fotoboek *Taxi - Journey Through My Windows*, waarin een grimmig portret geschetst wordt van het stadse leven in die periode. Een van de foto's uit het boek is gebruikt voor de albumcover. Met tomeloze energie, rauwe vocalen en ongepolijste gitaren is Hold Fast een muzikale reis door thema's als verleiding, verlies en doorzettingsvermogen. De sound doet denken aan bands als Jon Spencer Blues Explosion, New York Dolls en soms aan Lou Reed, zoals in het ingehouden *You*. Opener *Black And Blue* refereert dan weer aan de swagger van de Stones. Dat zal niet toevallig zijn, want ook Mick Jagger koesterde een fascinatie voor die periode; hij was uitvoerend producent van de serie *Vinyl*, die zich afspeelt in de toenmalige New Yorkse muziekscene. Smit en Willemsen worden op Hold Fast bijgestaan door drummer Bas Bouma en achtergrondzangeressen Sofie van Dijck en Michelle David. Met die laatste en drummer Bouma vormen ze ook Michelle David & The True-Tones. Ze kennen elkaar dus door en door en die hechtheid hoor je terug.

Louis Nouws

A portrait of Will Oldham, a man with a mustache and blue eyes, wearing a brown cardigan over a striped shirt and a dark turtleneck. He is standing in front of a blurred background of industrial structures and a cityscape.

WILL OLDHAM BONNIE 'PRINCE' BILLY IN DE HUID VAN

Je weet nooit wie je hoort als de in Louisville, Kentucky geboren en getogen zanger zingt. Is hij het zelf of een personage in wiens huid hij is gekropen? Meent hij wat hij zegt of is het de overtuiging van een alter ego? De kameleontische Will Oldham, aka Bonnie 'Prince' Billy, oogt als een enigszins ontoegankelijke loner, maar staat juist voor alles wat de gemeenschap vormt.

Tekst Ludo Diels Foto's Han Ernest

Humanistische muziek, met die typering kan Will Oldham (55) leven, zo vertelt hij ons in Amsterdam tijdens de persdag voor de introductie van zijn nieuwe album *The Purple Bird*. In 2000 verscheen hij voor het eerst op mijn radar, toen hij de achtergrondzang verzorgde van zijn eigen nummer *I See A Darkness* in de uitvoering van Johnny Cash. Vanaf toen kon hij niet meer stuk.

Zijn discografie begint in 1993 en is uitgebracht onder diverse projectnamen: Palace Brothers, Palace Music, Will Oldham en bovenal Bonnie "Prince" Billy. Hem leren kennen vergt tijd. Ook zijn muziekstijl laat zich niet gemakkelijk duiden: psychedelische folk, gothic country, roots. Vervreemdend en toch ook herkenbaar. Americana komt als overkoepelende term wellicht het meest in de buurt. Hij is bekend om zijn veelvuldige samenwerkingen met artiesten als Björk, Tindersticks, PJ Harvey, Bill Calahan, Matt Sweeney en broeder Dieleman, om er maar een paar te noemen. Elke samenwerking beschouwt hij als een uitdaging, een creatieve bevruchting en dus een unieke kans op iets nieuws.

Een persmiddag met Oldham mag bijzonder heten, want hij staat niet bepaald bekend als iemand die de media opzoekt. In zijn muziek graaft hij diep, maar als mens blijft hij toch een beetje een enigma. Hij is niet makkelijk te doorgronden. Ook tijdens ons gesprek weet hij – in alle vriendelijkheid – aansporingen tot diepere reflectie over zijn muziek in relatie tot de wereld te vermijden. Zijn muziek is zijn schuilplaats, daarin speelt Oldham die ook een verdienstelijk acteur is, zijn uiteenlopende rollen. Wie hij werkelijk is, is mij niet duidelijk geworden. En misschien is dat maar goed ook, want daardoor blijven zijn liedjes voor mij de beste woordvoerders. Zijn muziek klinkt toegankelijk, maar heeft een indrukwekkende diepgang.

Zo ook op zijn nieuwste album *The Purple Bird*, opgenomen in Nashville met ster-producer David Ferguson. Twaalf prachtige liedjes met meeslepende melodieën die wat mij betreft behoren tot de beste nummers die hij ooit heeft gemaakt. Het album laat je in schijnbaar eenvoudige

luisterliedjes ervaren hoe complex de eenvoud is, zeker als de teksten daarbij fraai contrasteren met de zoetgevooidse melodielijnen. Eenzaamheid klinkt zoet, terwijl vreugde niet zelden van een rouw-rand wordt voorzien. Op *The Purple Bird* heeft Bonnie "Prince" Billy het goed voor met de mensen en pleit hij in het aanstekelijke *Sometime It's Hard To Breathe* er zelfs voor dat we liefde moeten koesteren voor iedereen, ook voor wie die tegen ons is.

Jouw liedjes zou ik thematisch eerder als gemeenschapsmuziek willen typeren dan als liedjes die kritisch zijn over de samenleving.

"Ik kan leven met die gedachte. Het is inderdaad muziek voor mensen. Je mag dat humanisme noemen. Ik zoek altijd naar vormen waarin ik participatie van mijn publiek met de muziek kan bevorderen. Een jaar of tien geleden ben ik door de visionaire theatermaker Les Waters in Louisville gevraagd om mee te doen aan een stuk over de katholieke theoloog Thomas Merton, die zich als monnik in een trappistenklooster inzette voor interreligieuze verdraagzaamheid en waardering. Charles L. Mee had een stuk over zijn leven gemaakt. Ik deed eraan mee toen de show in Brooklyn werd opgevoerd. Het was een bijzondere ervaring. Er gebeurde van alles op het podium. Er waren momenten van stilte, van duisternis, maar ook gewelds-uitbraken. Na zo'n heftige scène zat ik minutenlang naar het publiek gekeerd. Ik keek iedereen in de ogen. Door dat oogcontact realiseerde ik me dat het iets was wat ik voortaan altijd wilde. Contact maken met iedereen, daar gaat het om. *We're in this together.*"

The Purple Bird is voor mij een zeer toegankelijk album vanaf de eerste beluistering. Normaal heeft jouw muziek belang bij enige gewenning. Herken je dat?

Lachend: "Dan hebben we daar in die studio in Nashville kennelijk toch iets goed voor elkaar gekregen. Het eerste nummer op het album *Turned To Dust* is ook het eerste dat we samen opnamen. David Ferguson en Ronnie Bowman (singer-songwriter, LD) hebben eraan meegeschreven. In die eerste paar dagen in Nashville leerde ik via David een aantal ongelooflijk goede muzikanten

kennen. We zijn met het liedje aan de slag gegaan. Al zoek-splend is het geworden wat het is. Het was een geweldige ervaring. Ronnie had bij die eerste sessie al een paar glazen op en riep: 'Zing vooral die melodie.' Na dat eerste liedje liep alles vanzelf."

Het valt me op dat je live vaak met de melodie speelt, dat je een liedje op het podium aanpast, er een draai aan geeft. Jouw melodieën zijn kennelijk vloeibaar.

"Ja, ik speel ermee. *I sometimes sing around it*. Maar ik denk dat iedereen direct aanvoelt wat de melodie is."

Het album is in Nashville opgenomen, maar het is geen countryplaat geworden.

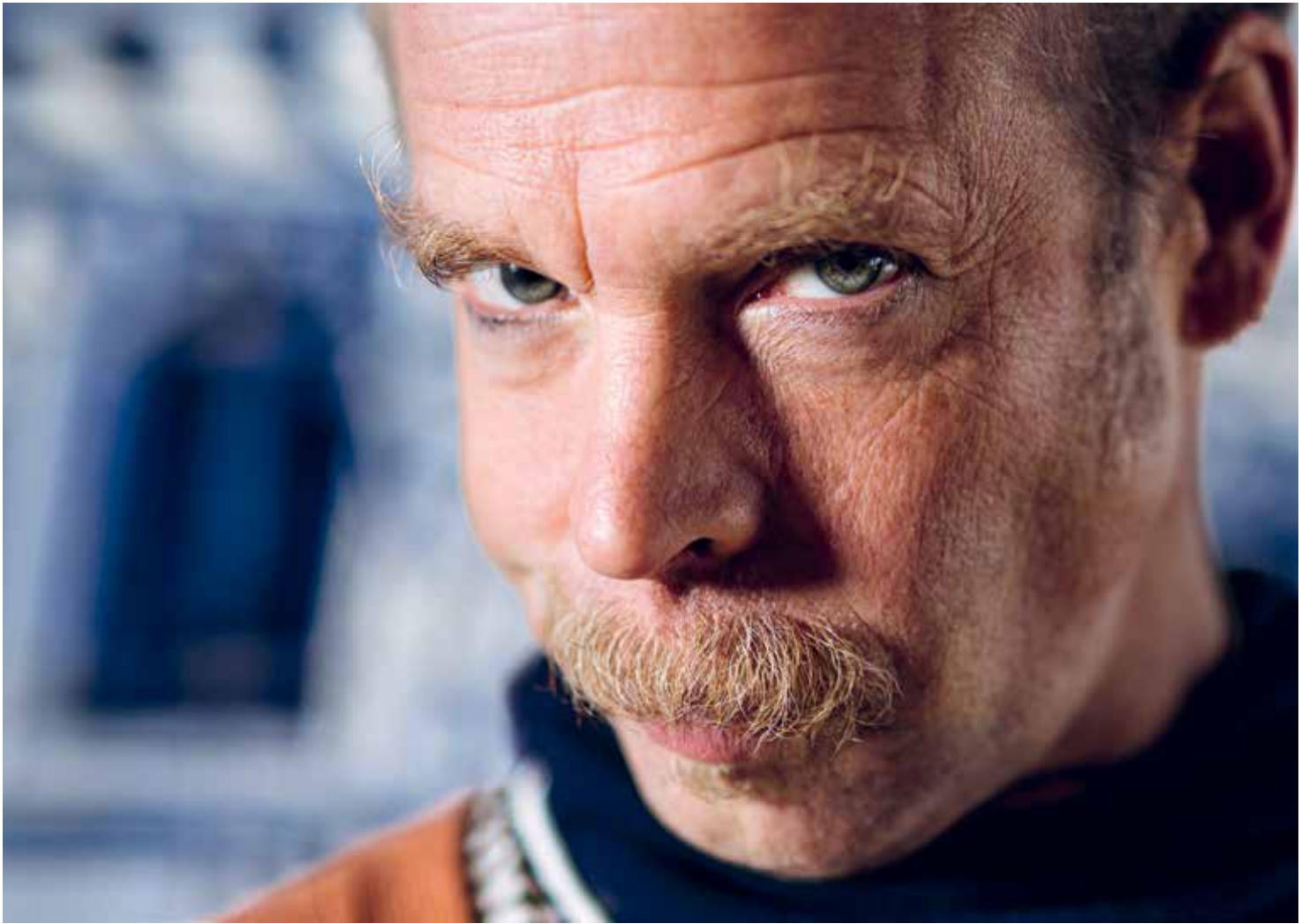
"David vond het belangrijk dat het voor iedere muzikant interessant zou worden. Dus we daagden elkaar uit, wat ook de co-schrijvers een bepaald soort vrijheid gaf. Het hoefde geen countryplaat te worden, het mocht alle kanten opgaan. Ik geloof in synergie en in het fenomeen dat je altijd het onverwachte kunt verwachten. We bouwden samen aan de liedjes. Zo ontstond uiteindelijk de identiteit."

Als ik luister komt één woord bij me op: tolerantie.

Lachend: "Mooi dat je dat zegt. Dat is inderdaad wel een onderwerp. Voor mij werkt het zo dat mijn onderbewuste in het maakproces van een liedje met de tekst bezig is, terwijl mijn actieve bewustzijn zich met alle andere zaken bemoeit. Pas later, als ik het album samen met de anderen aan het mixen ben, komen dat soort thematische zaken bovendrijven. Thema's die alle betrokken muzikanten en songwriters ondersteunen. Het was een gemeenschappelijk gedragen idee."

De liedjes werden snel gemaakt, zo meen ik ergens gelezen te hebben. Is dat een goed teken?

"Weet je wat het is: je bent een heel leven met een liedje bezig: *It takes a lifetime to write a song*. Maar als je het in absolute tijd wil uitdrukken gaat het relatief snel. Je schaaft er wat aan, neemt een idee voor een liedje mee naar huis en komt er weer mee naar de studio. Als je vervolgens met

getalenteerde mensen werkt, zoals ook weer op dit album, dan valt alles op het juiste moment in elkaar. Deze muzikanten waren de Olympiërs, de besten in hun vak."

Je bent een songwriter die in mijn beleving veel met taal en muziek speelt. Als je goed luistert kun je voelen waar het liedje om draait, ook al spreek je geen woord Engels.

"Ik denk dat het waar is dat muziek in de combinatie van ritme, melodie en tekst een fysieke sensatie kan oproepen. Ik moet denken aan een quote van Leonard Cohen die ooit stelde dat je als songwriter in een lied geen vlinder hoeft te benoemen, maar dat je hem moet voelen, je moet die vlinder zien fladderen. Niet zeggen dat hij er is, maar de vlinder oproepen."

Er zit altijd wel iets dubbelzinnigs in jouw muziek. Hoe ontstaat dat?

"Tot op een bepaalde hoogte ontstaat het vanzelf. Maar ik sta ook open voor

"flux", voor het toeval. Zoals ik al zei is het bouwen aan een liedje een open en magisch proces waarin toeval een rol speelt. Die ambiguïteit zit ook in ons leven. Het meest afschuwelijke en het allermooiste zit allebei in het bestaan. Dat breng ik, denk ik, tot uitdrukking."

Wat vind je van deze tijden? Zijn het goede tijden voor droevige liedjes?

"Soms is het ook een beetje aanmatigend om te spreken over onze tijd als een 'slechte tijd'. Zie ons hier eens zitten. *We are doing fucking great*. Maar natuurlijk zijn er ontegenwoordig veel mensen die het slecht hebben. Lees de krant en je weet voldoende."

Zou jij jouw muziek als politiek willen betitelen?

"Vroeger geloofde ik dat alles politiek was. Zeker in de nasleep van de Amerikaanse verkiezingen wil ik niet alles wat ik doe reduceren tot politiek. Er speelt veel meer."

Jouw opgevoerde alter ego's hebben niet geleid tot volledig ontspoorde types. Je blijft ook als je onder een andere naam opereert trouw aan jouw mensbeeld. Klopt dat?

Lachend: "Ik voer ook wel eens een *bad ass* op. Want ook als je een humanistisch wereldbeeld hebt, horen *bad asses* erbij."

Is songwriting jouw manier om de wereld beter te begrijpen?

"Ik denk dat dat zo is. Zo leer ik de mensen begrijpen. Regelmatig werk ik in opdracht. Dan is het maken van een liedje voor mij de beste manier om iemand of iets te leren kennen. Ik zet mijn ambacht in om een verbinding tot stand te brengen."

Is er voor jou een verschil tussen poëzie en songwriting?

"Het grote verschil is dat het schrijven van een song in minder hoog aanzien staat dan poëzie. In academia kijkt men, door de bank genomen, nog altijd

neer op liedjesschrijverij. Maar daarom zijn liedjes van ons. Ze zitten niet in een keurslijf. Het is een vrije kunstvorm."

Wat heeft je doen besluiten dit keer zo uitgebreid met de pers te praten over dit album.

Lachend: "Ik ben nog steeds zo onder de indruk van dit album dat ik er graag over praat. Meestal vind ik dat moeilijk, maar dit keer voelt het anders. Het is de eerste keer dat ik denk iets te hebben gemaakt dat een breed publiek aanspreekt. Je kunt het zelfs hier op de achtergrond beluisteren. Of ergens in een bar hier in Amsterdam."

Heb je de nummers al live gespeeld?

"Een aantal wel, die heb ik reeds op publiek uitgeprobeerd, zoals *Boise*, *Idaho*, *Tonight With The Dogs I'm Sleeping*."

Staat een nieuw album bij jou centraal als je optreedt? Is dat het verhaal dat je wil overbrengen?

"Niet per se. Ik bouw mijn setlist van ongeveer negentien liedjes meestal op vanuit een melodisch idee. Ik vraag me altijd af welke liedjes op welke plek het best klinken. De akoestiek van een zaal of kerk of de ervaring van een dag eerder neem ik ook mee in de keuzes."

Je woont en werkt vanuit Louisville. Is die plek belangrijk voor je?

"Ja. Ik kom er vandaan. Zeker toen mijn moeder enkele jaren erg ziek was, ervoer ik de kracht van die plek met zijn goede en slechte kanten. Ik realiseerde me dat ik daar ben opgegroeid. Tegenwoordig waardeer ik die plaats trouwens veel meer, want alles wat ik er om me heen zie is gevuld met de diepte van mijn ervaringen. En ik zie er alles wat je overal tegenkomt. De hele wereld is er aanwezig."

Bonnie "Prince" Billy live: 10 mei in Het Depot, Leuven; 11 mei in Arenberg, Antwerpen; 12 mei in Doornroosje, Nijmegen; 13 mei in Paradiso, Amsterdam; 15 mei in Wilde Westen, Kortrijk.

Tonnie Dieleman

Net als Will Oldham heeft ook de Middelburgse zanger-liedjesschrijver Tonnie Dieleman een alias. Als broeder Dieleman houdt hij er een benadering op na die aansluit bij Oldhams ideeën over gemeenschappelijkheid. Zo houdt ook hij de zaallichten het liefst aan tijdens een optreden, zodat hij iedereen kan zien.

In 2015 deed Dieleman acht shows met Oldham. Ze speelden vooral in kerken zonder afstand tussen maker en publiek, zonder microfoon. Voor Dieleman een onvergetelijke ervaring die tot de dag van vandaag in hem nawerkt. In 2023 haalde Oldham hem op het podium van Paradiso om mee te zingen. "Will is een geestverwant en op en top een vakman. Het mens-zijn staat bij hem centraal. Zo beschouw ik zijn muziek ook: benaderbaar en diepmenselijk. Dat heeft me altijd aangetrokken. Als zeventienjarige heb ik hem een keer een brief gestuurd. Hij schreef terug. Zo is onze vriendschap ontstaan."

**Bonnie "Prince" Billy
THE PURPLE BIRD**

Domino/V2

Countrymuziek zit in Will Oldhams bloed, al kreeg dit in zijn werk altijd een bepaalde kartelrand of alternatieve nuance. Nu, in volledige samenwerking met producer David Ferguson, presenteert Bonnie "Prince" Billy zowaar een Nashville-album – al doet hij het wel op zijn manier. Door de jaren heen is zijn stem zachter en zalvender geworden, en waar je voorheen weleens dacht dat er iets vastzat in zijn keel, ontpopt Oldham zich op *The Purple Bird* tot een oldschool countrycrooner. De sluwste melodieën weet hij onder je huid te zingen en voor je er erg in hebt zit je mee te neuriën. Voor de lol zou je het olijke *Tonight With The Dogs I'm Sleeping* moeten draaien na een willekeurig nummer van Palace uit de jaren negentig. De man wiens bekendste album *I See A Darkness* heet, werpt de kenmerkende zwartgallige humor voor even van zich af. Vriendschap en vertrouwen tillen Oldham op *The Purple Bird* naar onbegane expressies, die klinken alsof hij nooit iets anders heeft gemaakt. *Keeping Secrets Will Destroy You* (2023) was nog een einzelgänger-zondagochtendplaat vol huiselijke gitaarliedjes, nu laat Oldham de samenwerking in zijn voordeel werken – zijn huis heeft nu een familie zagezegd, en de muziek leeft daardoor des te meer. De meer beladen nummers op het album bezwijken niet onder deze joviale lichtvoetigheid. Zo zit in prijsnummer *Boise*, *Idaho* een diepgang die niet zou misstaan op de American Recordings van Johnny Cash – waar zowel Ferguson als Oldham nog aan bijdroegen. Het is precies die afwisseling die *The Purple Bird* zijn dynamische vleugels geeft, wat voor een groot deel ook te danken is aan de uitstekende en uiteenlopende sessiemuzikanten op onder meer fluit, viool, koper en mandoline. Enige twijfelaar is de – ondanks ironische intentie – nogal platte accordeonschlager *Guns Are For Cowards*, waar Oldham het op karakteristieke wijze niet kan laten om de luisteraar op het verkeerde been te zetten. Beschouw het als een uitschieter van het kinderlijke plezier en de muzikale kwaliteiten die *The Purple Bird* verheffen tot een nieuw hoogtepunt in Bonnie "Prince" Billy's imposante oeuvre.

Lenny Vullings

IT WAS 40 YEARS AGO TODAY

TALKING HEADS LITTLE CREATURES

Voor de muziek liefhebber was Talking Heads in 1985 geen nieuwe naam. Integendeel, de groep New Yorkers die vier eigenzinnige en sterke albums hadden gemaakt, waren het jaar daarvoor beroemd geworden. Dwars, hoekig en swingend tegelijk, een ongebruikelijke en aanstekelijke combinatie. Commercieel succes kwam er met *Stop Making Sense*, een concertfilm die er werkelijk in slaagde iets over te brengen van een Talking Heads-optreden. Op de liveplaat stonden natuurlijk de bekendste nummers en kon zo meteen als 'Greatest Hits' functioneren. Tekst Bertram Mourits

Toen *Little Creatures* verscheen was de vraag welke route de band zou volgen: gingen ze terug naar het avontuur van de studioalbums of smaakte het succes naar meer en kwam er een album vol single-kandidaten? Uiteindelijk was het een beetje van beide, maar de band koos toch vooral die tweede optie.

De nummers waren pakkend, wat meer rechttoe rechtaan, met meer nadruk op de liedjes in plaats van op de hypnotiserende grooves en de prominente ritmesectie. *Little Creatures* werd een Amerikaans liedjesalbum met steelgitaar en een gospelkoor. Talking Heads mikte niet meer op de CBGB-underground van New York, maar op de hitlijsten. En hoewel het succes niet vergelijkbaar was met dat van pakweg Madonna of Bruce Springsteen, deden ze toch aardig mee: het album verkocht goed en *Road To Nowhere* werd een respectabele hit.

Voor fans die *Psycho Killer* of *Once In*

A Lifetime tot hun favorieten rekenden, was het album een tikje teleurstellend. Een 'stap terug' noemde David Kleijwegt het in het Algemeen Dagblad. Veertig jaar later klinkt het allerminst alsof er concessies gedaan zijn voor succes. Opener *And She Was* is vlot en puntig, maar de tekst is minder realistisch – nog even los van het feit dat het bijzonder is om je album met 'En...' te beginnen: *And she was lying in the grass, and she could hear the highway breathing, and she could see a nearby factory. She's making sure she is not dreaming.* Associaties met magisch realisme in de schilderkunst liggen meer voor de hand dan met rock-'n-roll.

Bovendien, voor Talking Heads is het maken van een écht Amerikaanse popplaat ook een experiment. Van een ander soort weliswaar, maar zeker niet voorspelbaar. Dat blijkt ook uit de teksten. Voorman David Byrne, verantwoordelijk voor de teksten van *Life*

During Wartime en *Psycho Killer*, was onder de indruk van de baby van bassist Tina Weymouth en drummer Chris Frantz. Jong familiegeluk, hij schreef erover zonder een spoor van ironie in *Creatures Of Love* en *Stay Up Late: Cute little baby, little pee pee, little toes*, dat waren voor Byrne nog eens verrassende teksten. Zelf was hij toen nog geen vader, maar dat hij daar plezier in zou krijgen, bleek al wel uit de regels: *Please let me hold him. I wanna make him stay up all night.*

Vrolijk dus, een beetje naïef, en dat straalde ook de hoes van de plaat uit: een werk van Howard Finster, een kunstenaar die tot de *outsider art* wordt gerekend. Hij nam de klus aan omdat hij zo de kans kreeg om naast de portretten van de bandleden talloze Bijbelverzen over miljoenen toonbanken te laten gaan. Het paste wel bij het gospelgeluid, maar misschien iets minder bij de even defaitistische als

NOG DRIE INTERESSANTE ALBUMS UIT 1985

THE WATERBOYS

This Is The Sea

Op hun derde album haalden The Waterboys alles uit de kast: *This Is The Sea* is groots en ambitieus, de vervolmaking van het geluid waarnaar ze op hun eerste twee albums op zoek waren. *The Whole Of The Moon* en *Don't Bang The Drum* hebben niets van hun kracht verloren. De band wist dat het gelukt was: Karl Wallinger verliet de groep om World Party te beginnen, Mike Scott ging op zoek naar een heel ander geluid.

R.E.M.

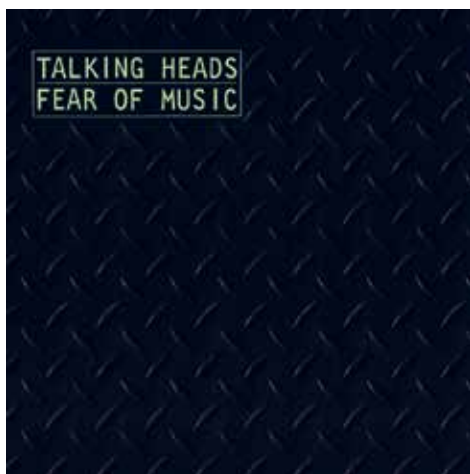
Fables Of The Reconstruction

De zoektocht naar een producer voor het derde album van R.E.M. had kunnen uitkomen bij Van Dyke Parks of bij Hugh Padgham (bekend van The Police). Hoe had het album dan geklonken? Het werd Joe Boyd (bekend van Nick Drake, Fairport Convention en vele anderen) en die liet de band hun gang gaan op hun zoektocht naar een eigen geluid waarmee toch een groot publiek veroverd zou worden. Dat zou nog een album langer duren, maar *Fables...* staat als een huis.

PRINCE

Around The World In A Day

Prince had verreweg zijn grootste commerciële succes achter de rug met *Purple Rain* en besloot geen vervolg te maken maar op zoek te gaan naar een nieuw geluid. *Around The World In A Day* is een psychedelische plaat, soms gekscherend Prince's Sgt. Pepper's genoemd. Maar in elk geval: een koerswijziging waarbij Prince zijn veelzijdige zelf blijft en nog steeds aanstekelijke hits schrijft: *Raspberry Beret* is er eentje.

blijmoedige tekst van het slotnummer: *We're on a road to nowhere, let's take a ride*. Ook een relatief gewone Talking Heads zat vol met dubbele bodems.

MEER VAN TALKING HEADS

77 (1977)

Eigenzinnige new wave, soms merkwaardig vrolijk (*Don't Worry About The Government*) dan weer prettig experimenteel (*No Compassion*), met als hoogtepunt het even neurotische als catchy *Psycho Killer*. Het zat er allemaal al in, het kwam er alleen soms net niet uit. Toch: een klassiek debuut.

MORE SONGS ABOUT BUILDINGS AND FOOD (1978)

Met Brian Eno als producer kon alles, en werkte alles. De ritmes zijn nog wat hoekiger, David Byrne is nog wat neurotischer, het geluid nog wat ongewoner: *Warning Sign* en *I'm Not In Love* (geen

cover) zijn ongewoon op een erg leuke manier. De keuze voor *Take Me To The River* is verrassend (wel een cover), maar verrassender nog hoe goed die uitpakt: Weymouth en Frantz zijn in nonchalante topvorm.

FEAR OF MUSIC (1979)

De artistieke doorbraak. De opener *I Zimbra* (op een tekst van dada-dichter Hugo Ball) swingt als afrofunk, en nummers als *Heaven* en *Life During Wartime* zijn klassiekers. Een jaar later volgde *Remain In Light* (1980), waarbij de nadruk nog iets meer op de groove dan op het liedje kwam te liggen. Beter dan dit tweeluik werd het niet.

SPEAKING IN TONGUES (1983)

Vier jaar: dat was voor Talking Heads een lange tijd om met een nieuwe plaat te komen. Deels omdat ze na een drukke periode aan enkele soloprojecten hadden gewerkt, maar vermoedelijk ook omdat het lastig was de voorgaande

albums te overtreffen. Ze komen een heel eind; zonder Brian Eno klinkt het allemaal een beetje gewoner (maar niet véél gewoner). Met een geluid dat het midden houdt tussen artpop en funk, scoren ze een grote hit met *Burning Down The House*.

NAKED (1988)

Dit is niet het meest gewaardeerde album in de Talking Heads-catalogus, maar de lauwe beschouwingen zijn eigenlijk niet terecht. De experimenten zijn minder vernieuwend dan die van tien jaar daarvoor, maar ze herhalen zichzelf niet; de latin-invloeden op kant A zijn verrassend en effectief, kant B is duister, blij vlagen op het dystopische af (*Facts Of Life*).

MUZIEKFILM 1985

Een muziefilm is *Back to the future* natuurlijk niet, maar muziek speelt een fraaie bijrol: hoofdpersoon Marty McFly die op een schoolfeest in de jaren vijftig speelt als Eddie Van Halen ('Your kids are going to love this') en met zijn cover van *Johnny B. Goode* de schrijver van het nummer geïnspireerd zou hebben: anachronistische grapjes. Een echte jaren tachtig-film werd het vooral dankzij Huey Lewis & The News, die met *The Power Of Love* perfect het geluid van de tijd wisten te vangen.

LIVE 1985

Het grootste en beroemdste festival van 1985 was zonder twijfel *Live Aid*, dat tegelijk in Londen en Philadelphia werd gehouden. Het was een benefiet voor Ethiopië, een spin-off van de singles *Do They Know It's Christmas* en *We Are The World*. Het resultaat was een merkwaardige kruising tussen goede bedoelingen en jaren-tachtig decadentie: het tripje van Phil Collins die dankzij de Concorde zowel in Londen als Philadelphia kon spelen, staat er symbool voor. Niet elke act was even sterk maar Queen was goed op dreef.

NOVEMBER 1985: TOP 10 MET TALKING HEADS

- 1 **A-Ha** – *Take On Me*
- 2 **Simple Minds** – *Alive & Kicking*
- 3 **Grace Jones** – *Slave To The Rhythm*
- 4 **Elton John** – *Nikita*
- 5 **Sandra** – (*I'll Never Be*) *Maria Magdalena*
- 6 **Lionel Richie** – *Say You, Say Me*
- 7 **Jennifer Rush** – *The Power Of Love*
- 8 **Talking Heads** – *Road To Nowhere*
- 9 **Colonel Abrams** – *Trapped*
- 10 **Nana Mouskouri** – *Only Love*

A full-page photograph of Nick Cave performing on stage. He is wearing a dark suit and a white shirt, holding a microphone with both hands and singing passionately. The background is a blurred stage with blue and purple lighting.

NICK CAVE

VAT VOL TEGENSTELLINGEN

Grensgebieden zijn fascinerend. Daar ontstaat iets nieuws, een verbinding van tegengestelde elementen. Het zijn anarchistische zones, ingeklemd tussen twee vormen van autoriteit. Voor mij belichaamt de muziek van Nick Cave zo'n anarchistische zone. Een oeuvre tussen hemel en aarde, tussen devoot en losbandig, artistiek en kitsch. Een odyssee van verlies naar verheffing met verlossing als eindbestemming. Cave is een levende contradictie. Een godvrezende anarchist met een onwrikbaar geloof in een hogere macht.

Tekst Ludo Diels Foto's Han Ernest

Een artiest is niet noodzakelijkerwijs een kunstenaar. Hoewel het onderscheid tussen beide woorden verwaarloosbaar lijkt, bestaat er wel degelijk een verschil. De artiest voert uit, hij herschept, terwijl de kunstenaar iets creëert. Veel musici zijn artiesten. Slechts enkelen kunnen ook voor kunstenaar doorgaan. De kleinste groep is het allebei. Ze creëren en voeren tevens hun creaties op, scheppend en herscheppend. Cave is een kunstenaar, zowel als musicus als ook in zijn beeldende kunst als keramist. Hij is zowel goeroe als mainstream, inmiddels uitgroeit tot de hogepriester van de popmuziek. Maar wel een oppergeestelijke die God boetseert als een wildebras, als een *Wild God*, die duivelsgoed weet dat empathie, liefde, verlies en geloof van óns moeten komen, hier op aarde.

Tegenwoordig is vrijwel iedereen Cave-fan. Zo gaat dat met artiesten met wie je ooit dacht een speciale band te hebben. Van wie je – in alle naïviteit – dacht dat de massa nooit uit de muziek en de boeken zou halen wat jij er allemaal uit wist op te diepen. Je moet je bedwingen om – zoals ik vaker bij Bruce Springsteen heb gedaan – te beweren dat het oeuvre vroeger beter was, dat een artiest commercieel geworden is en diens songs niemendalletjes zijn. Onmogelijk bij Cave. Zijn albums, ook de recente, zijn stuk voor stuk juweeltjes. Dus heb ik mijn aanvankelijke arrogantie laten varen en geaccepteerd dat veel mensen hem geweldig vinden.

In 1990 zag ik Nick Cave and The Bad Seeds op Pinkpop, destijds nog een toonaangevend festival waar je buiten oudgedienden ook iets nieuws kon ontdekken. Ik kende zijn muziek, maar had hem niet eerder live aan het werk gezien. Na dat optreden, en diverse keren daarna, wist ik dat zijn oeuvre pas tot je komt als je hem levend op een podium ervaart. Daar voltrekt zich de wonderbaarlijke alchemie van kunstenaar tot artiest, waarbij het publiek transformeert van afstandelijke luisteraars en kritische beschouwers, in zeloten. De maniakale zanger maakt ons met zijn toverfluit tot volgers, tot lemmingen. Maar je laat je graag meevoeren en opnemen in iets groters, iets dat het hier en nu overstijgt. Een transcendente ervaring met

muziek als opperkracht, die leidt naar een staat van hoger bewustzijn.

Voor een doorgaans nuchtere jongen haal ik zwaar geschut van stal, ik weet het. Maar met minder zweverige terminologie kom ik voor mijn gevoel niet eens een beetje in de buurt van de ongekende hoogten waarheen Cave me tijdens zijn optreden op Best Kept Secret in 2022 met zijn Bad Seeds katapulteerde. Na afloop reed ik zwijgend naar huis. Had ik een concert bijgewoond, een religieuze eredienst, of was ik, als in een sciencefictionfilm, geteleporteerd naar een utopisch paradijs, een Shangri-La? Ik zag de wereld ineens anders, en geblowd had ik niet. Het was een openbaring. We waren getuige geweest – nee, deelgenoot – van iets groters, waarbij alles en iedereen betrokken was: de maan boven het meer, het kloppend hart en de smart van de zanger, alsook het vuige, venijnige, het zweet en het slijk der aarde. Ik snap dat mijn woorden onbegrijpelijk zijn voor wie er niet bij was. En dat is nu juist het punt: dit optreden verdeelde de mensheid in twee categorieën: zij die erbij waren en zij die dit wonder niet hebben beleefd.

Terug naar de aarde, naar de relative-ring die past na zo'n barokke bewieroking. Het optreden op BKS was voor Cave waarschijnlijk *just another gig* op weg naar de volgende halte op zijn tour. Wat voor de één uniek is, is voor de ander *another day at the office*. Toch denk ik dat dit optreden me iets liet ervaren dat verder reikte dan alleen maar een kortstondige extatische ervaring. Het liet me ervaren waartoe kunst in staat is. Het voedt de verbeelding, brengt me op plekken waar ik nooit eerder was en het geeft mijn geloof in de goedheid van de medemens een zetje in de goede richting. Geestverwanten onder elkaar. Mensen die er samen op hetzelfde moment het beste van maken. Een unieke belevenis, een collectieve toekomstige herinnering.

De man in zijn onberispelijke kostuum, zijn gitzwarte haar met melancholieke bariton is ook een stijlfiguur, een personae. Alles wat hij aanpakt, van poëziebundel tot roman, van muziekalbum tot geboetseerde keramische afbeeldingen, komt voort uit dezelfde bron en overtuiging:

Murder Ballads beeld: Jimmy Kets

Luzazul foto: Carlos Breton

Naamu foto: Eric van Nieuwland

liveacts in de Gelderlandfabriek:

- 16 feb Bert van den Brink en Ruben Drenth
- 19 feb Philippe Lemm Trio
- 9 mrt Spinvis met Saartje van Camp
- 15 mrt Wild Records Fundraiser met o.a. Levi Dexter
- 16 mrt Eric Vloeimans en Egbert Derix
- 29 mrt Murder Ballads met o.a. Lady Linn, Gregory Frateur en Stijn Meuris
- 5 apr Finale Parel van de Betuwe
- 11 apr Jam, Jazz & Pizza clubnight: Luzazul en support Namorada
- 21 apr Naamu ft. Mamadou Diabate
- 10 mei Celtic Rivers Festival met oa. The Lasses, Tobermore, Ies Mueller
- 18 mei Sven Figee

elke vierde donderdag van de maand: Blues@theFactory

check voor info & tickets
degelderlandfabriek.nl

Culemborg

de gelderlandf

KLUS VOOR QUESTLOVE

In 1972 organiseerde Reverend Jesse Jackson een vijfdaags sociaal-cultureel festival in Chicago. Het waren de hoogtijdagen van de Black Awareness beweging, een voorloper van Black Lives Matter. Tijdens het evenement waren er optredens van de crème de la crème van de toenmalige Afro-Amerikaanse muzikscene, zoals Bill Withers, Curtis Mayfield en Roberta Flack. Van het festijn is een docu gemaakt, *Save The Children*, die nu op Netflix staat. Ik wist van het bestaan van de film (die komt van een nummer van Marvin Gaye), want ik heb de soundtrack, maar kende alleen een clip van Marvin Gaye die *What's Going On* zingt met de legendarische James

Jamerson op bas.

In een film vol hoogtepunten springen er voor mij twee scènes uit: een kerkdienst en het optreden van Sammy Davis Jr. Hij is de enige republikein in de verre omtrek en dat ook nog eens in het jaar

van Watergate. Davis wordt dan ook met hoon onthaald. Zijn introductie en uitvoering van *I've Got To Be Me* zijn echter zo oprecht dat hij de hele zaal overtuigt van het belang van recht op vrije meningsuiting.

In de kerk gaat het er verhit aan toe; een preek van de Reverend en optredens van een geïnspireerd gospelkoor. Wanneer dat koor even op adem komt, grijpt een van de leden de microfoon om nog even persoonlijk getuigenis te doen. Euforie en extase alom. Ik bekijk zo'n scène met een mengeling van schuldgevoel en jaloezie omdat ik als ongelovige enorm zit te genieten van iemand die totaal geen twijfel lijkt te kennen.

En dan richt ik me nu even rechtstreeks tot Questlove, de officiële chroniqueur van de Zwarte Amerikaanse muziekgeschiedenis. Neem even contact op met de Jacksons (de familie van Jesse, niet die van de 5 die overigens ook in de film zitten). Er moet ergens nog een schat aan materiaal liggen waar een geweldige nieuwe film van gemonteerd kan worden, een die kan wedijveren met *Summer Of Soul*. In *Save The Chil* is van de meeste acts maar één nummer te zien en anderen (The Chi-Lites!) worden halverwege weggedraaid.

Er is veel veranderd sinds begin jaren zeventig en ook weer niet. Met Trump terug aan het roer staat de emancipatie van de Afro-Amerikaanse bevolking weer op de tocht, om nog maar te zwijgen van het lot dat veel immigrantenkinderen te wachten staat. Helaas blijken de sociaal-politieke problemen die in de docu worden aangekaart net zo tijdloos als de muziek.

Flip van der Enden

het idee dat het maken van kunst zwaarder weegt dan de onvermijdelijk ontwrichtende kanten van het leven. Woede en verdriet vinden evenzeer hun weg in wat hij produceert als verlies, rouw en liefde. Zijn kunst vormt het gewicht dat hij in de schaal legt. Daarin lees je af hoe hij lijdt, liefheeft en troost vindt. In het dagelijks leven is hij net als wij. Hij heeft het behoorlijk voor zijn kiezen gekregen. Twee dode kinderen zijn er altijd twee te veel. Om vervolgens de weg terug te vinden naar blijdschap, geluk, vertrouwen en liefde is, zo stel ik me voor, een lijdensweg.

In zijn kunst legt hij die weg af met al zijn pieken en dalen. Hij creëert een constructie van de dood en het verlies. Hij verwerkt het in zijn hoofd en doorleeft het met alle onbeschrijflijke pijn van dien. Daarin is hij net als ieder ander die rouwt, als ieder mens die pijn heeft, als iedere sterveling die hunkert. Het is in de kunst waarin hij – als de tijd rijp is – iets construeert dat zowel particulier alsook collectief is. Hij maakt met muziek iets benaderbaar wat je nooit zelf hoopt tegen te komen. Hij maakt een ding van het dingloze en zorgt ervoor dat wij dat dingloze ding kunnen vasthouden; er ons hart aan kunnen verwarmen en onze ziel mee kunnen ondersteunen. Hij diskwalificeert het alledaagse leed allerm minst, hij produceert iets waarmee hij zichzelf en iedereen die ervoor openstaat uitnodigt om vol te houden, door te gaan en de weg te vinden naar heling en geluk. Alles in de wetenschap dat ieder mens weliswaar zijn eigen weg bewandelt en een reis maakt waarin rouw onvermijdelijk op ons pad komt, maar waarin het (weer) vinden van zielsgeluk altijd mogelijk is. Zijn muziek verkent de spankracht van het hart en de actieradius van de ziel.

Nick Cave is een vat vol tegenstellingen: een anarchistische grensbewoner met een vuig punkverleden en een heroïneverslaving, maar ook de gedistingeerde, eloquente gentleman die steeds op zoek is naar contact met zijn fans. Van geheim-tip tot megaster, aanraakbaar en toch afstandelijk, personae en mens van vlees en bloed, ruige rocker en crooner. Een liefdevolle vader, echtgenoot en opa, die kitscherige beeldjes van de duivel bakt.

En bovenal een kunstenaar die ons dwingt het lijden te omarmen als onderdeel van ons menszijn en ons toont dat kunst ons kan verlossen, troosten en optillen. Wie naar Cave luistert, hoort niet alleen muziek. De luisteraar hoort het leven zelf, in al zijn onuitputtelijke complexiteit. Het is een ode aan de grensgebieden waar alles begint en nooit iets eindigt.

SYLVIE KREUSCH

CHANCE

Ze was anders, ze bevreesdde me en nam me mee naar een onbekende wereld die ze in elk liedje theatraal tot leven wist te wekken. Zat ik in een film, droomde ik, of was het een vurige wensgedachte om die enigmatische zangeres overal naar toe te volgen? Een Comic Trip, dat was het. Tekst Ludo Diels Foto's Alexander D'Hiet

Voordat ze me bij haar thuis uitnodigt voor een gesprek ga ik nog even terug naar mijn eerste kennismaking met het fenomeen Sylvie Kreusch (33). Plaats van handeling: Muziekgieterij, Maastricht, kleine zaal. Haar reputatie als podiumpersoonlijkheid met catchy doch inhoudelijk sterke liedjes, die onherroepelijk Franse filmmuziek uit de jaren zeventig in herinnering brachten, was haar reeds vooruitgesneld. Haar mysterieuze, zwoele en licht aangezette dramatische aanwezigheid op de albums van haar ex-geliefde Maarten Devoldere van Warhaus droeg bij aan de nieuwsgierigheid. Hun persoonlijke en artistieke band was – en is nog steeds, getuige de jongste Warhaus-plaat Karaoke Moon waarop Kreusch in het nummer *No Surprise* ineens weer prominent opduikt – intens en complex. Een vonkenregen van creativiteit.

Spektakel

Haar album Montbray (2021) ontving lovende kritieken en werd niet zelden betiteld als een imponerend debuut met mystieke, meeslepende songs over een break-up, woede en liefde. Opgewekte tristesse. Fraaie elektronische pop met nachtclubvibe. Het vrolijk klinkende *Walk Walk* is net als *Let It All Burn* en *Shangri-La* een oorwurm van allure. Ook in Europa bleef Kreusch niet onopgemerkt, mede omdat ze aan haar video's, artwork en flamboyante podiumpresentatie veel aandacht besteedt. Het beeld is belangrijk. Mode doet ertoe. Visueel spektakel is gegarandeerd. Niet verwonderlijk dat ze zich op een bepaalde manier schatplichtig voelt aan stijlicoon David Bowie.

De zaal van de Muziekgieterij was destijds goed gevuld. Wat ik zag bracht me in verwarring – altijd een goed voorteken als het om muziek gaat. Was Kreusch eigenlijk wel een zangeres? Haar présence hield het midden tussen een dragqueen en een barok uitgedoste stripfiguur uit de jaren zestig. Vamp of camp? Femme fatale of optische illusie? Ongenaakbaar, dat in ieder geval. Feit was dat ik die avond in de kleine zaal een muzikale *crush* had voor Sylvie Kreusch.

Later zag ik haar op Pinkpop en in juni van dit jaar staat ze op Best Kept Secret. De zalen worden groter, haar muziek wint aan terrein, terwijl zij juist dicht bij zichzelf blijft in thematiek en klankwereld. Op haar jongste album Comic Trip neemt ze me wederom mee naar verre oorden en filmische soundscapes. Haar werk is doordrenkt van een persoonlijke signatuur die zowel kwetsbaar als krachtig is. De nummers balanceren tussen euforie en melancholie, tussen escapisme en introspectie.

Samengesteld

In een lommerrijke laan nabij Gent heeft Sylvie Kreusch nog maar onlangs samen met haar lief, acteur Flor van Severen, en hun twee vriendelijke asbakkenrashonden, een fraaie jaren zestig bungalow betrokken. "We moeten er nog achter komen of deze plek voor ons werkt. Ons eerdere appartement was gesitueerd op een van de bovenste etages van een complex aan de rand van de stad. Mooi uitzicht, dat wel. Maar niet praktisch met twee honden. Ik had er al een en Flor nam zijn hond ook mee. Een samengesteld gezin dus", zegt ze lachend vanuit de keuken. In niets lijkt ze deze late ochtend in januari op de extravagant ogende en drag-associaties

oproepende podiumpersoonlijkheid. Als ze de koffie neerzet neemt ze met opgetrokken benen plaats aan de eettafel in de woonkamer in haar blauwe jeans en een gezellig slobberende hoodie. Verlegen is ze, maar tegelijk spontaan en vriendelijk. Achter haar een platenspeler met twee platen die herkenbaar rechtop staan: een verzamelaar van France Gall en Serge Gainsbourgs *Histoire De Melody Nelson*. "Muzikaal beschouw ik de Frans-Europese cultuurinvloed meer als mijn huis dan de Amerikaanse. Alhoewel? Er zijn ook westernelementen op mijn album. En de Amerikaanse Lana Del Rey is voor mij toch wel een inspirerend voorbeeld. Ze roept met haar muziek werelden op die mij fascineren. Bovendien schrijft ze goede teksten en maakt ze beklijvende melodieën waaruit een heerlijk soort melancholie klinkt."

Haar lief maakt aanstalten om met de honden te gaan wandelen. Het duurt even voordat 'haar' hond meewil. Aarzelend gaat 'Kratje' naar de open voordeur. Vertederd lachend zegt ze: "*He is mama's boy.*"

Op Comic Trip draag je vergeleken met het debuut Montbray geen masker. Het is autobiografischer, althans in mijn beleving. Ben je het daarmee eens?

"Nou Montbray was ook volledig uit het eigen leven gegrepen. Geen enkel nummer heb ik zomaar verzonnen. Ik kan dat ook niet. Ergens hoop ik rust te vinden, maar aan de andere kant moet ik ook weer dingen meemaken om aan materiaal te komen. Hopelijk lukt het me ooit een lied te schrijven dat niet echt gebeurd is. Maar tot nu toe gaat er altijd iets persoonlijks in zitten."

Dan heb je een rijk leven.

"Dat hebben we allemaal. Iedereen maakt shit mee, behalve op social media. Daar doet iedereen alsof dat niet zo is. Niemand ontsnapt aan ellende. Het leven is *fucking hard*, maar ook supermooi."

Is het schrijven van liedjes voor jou een onderzoek naar hoe jij over de dingen denkt. Of is het een weergave van wat je meegemaakt hebt?

"Voor mij is het een combinatie. Het mooie van schrijven is dat je op voorhand niet weet wat de opbrengst is. Pas achteraf valt alles samen. Als het album af is, zie ik de samenhang. De verhalen over de liedjes ontstaan pas als ik er interviews over geef. Tijdens een gesprek kom ik tot een dieper inzicht. Het schrijffproces zelf is eenzaam. Dan voer je hoogstens een intern gesprek. Pas als je er concreet met een ander over praat komt het inzicht."

Hoe jaag jij de ideeën voor teksten aan? Wandelend met de honden wellicht?

"Ik ben te chaotisch voor een concrete werkwijze. Ik heb geen boekje bij me om ideeën op te schrijven. Zo ga ik niet door het leven. De liedjes ontstaan in het onderbewuste. Dat wat belangrijk is komt uiteindelijk bovendrijven. Meestal begint het met een melodie en zinnen die nog weinig betekenis hebben, maar wel een bepaald gevoel beschrijven. Op Comic Trip heb ik vooral veel samengewerkt met producer/gitarist en alleskunner Jasper Segers. Dat was mooi. Ik reageerde meteen op de instrumenten die hij bespeelde. Zo vloaide

taal en muziek als het ware samen. Montbray was een meer solistisch project. Ik werkte toen veel met Ableton (muzieksoftware, LD). Ik speel wel piano, maar ik weet niet wat ik doe. Ik speel op gevoel."

Is het erg onrustig in jouw hoofd?

"Ja, ik ben altijd met iets bezig. Werk soms op meerdere laptops tegelijk. Ook lees ik wel vijf boeken tegelijk. Ik ben snel verveeld. Ik heb bewondering voor mensen die zich op één ding kunnen focussen. Volgens mij is die concentratie een vorm van intelligentie.

Mijn pianiste Nina Kortekaas zegt dat ze elke dag wel vijf uur speelt. Ik heb daar bewondering voor. Maar ja, aan de andere kant, ik zit soms ook vijf uur op mijn gsm. Dat is uiteraard iets anders, maar een zekere mate van bezetenheid heb ik toch wel. Ik denk dat die bij mij voortkomt uit het feit dat ik geen andere optie heb. Een andere job zou ik niet kunnen."

Werd die beperking qua beroepskeuze al op jonge leeftijd ontdekt?

"Ja, ik had veel concentratieproblemen. Ik faalde in alles. Mijn moeder zag dat gelukkig al snel. Ik vertoefde in een droomwereld. Wel sprak op een podium staan me aan. Ik voelde me al op jonge leeftijd meer een performer dan iemand die zelf iets creëert. Als kind heb ik heel veel tijd voor de spiegel opgetreden.' Lachend: "Andere muzikanten hebben al die uren die ik voor de spiegel stond aan de muziekschool gespendeerd. Ook heb ik aan toneel en musical gedaan, en ik ging veel naar clubs waar ik niets anders deed dan de aandacht opeisen van de dj. Pas toen ik zo rond mijn zestiende in bandjes begon te spelen, kwam het inzicht dat ik daarin iets kon betekenen, dat ik zelfs frontzangeres kon zijn. Ik ben die bandleiden dankbaar."

Dankbaarheid is een ondergewaardeerd onderdeel van muziekcarrières. Succes heeft menigeeen alleen aan zichzelf te danken, terwijl pech aan anderen te wijten is.

"Zo is het. Ik heb veel *chance* gehad. Heel veel. Het is bijzonder om de juiste mensen op het goede moment tegen te komen, mensen die in je geloven. Tot mijn vijfentwintigste heb ik vooral veel profijt gehad van anderen die me

inspireerden en pushten. Later ben ik begonnen met hard te werken, toen wilde ik het zelf gaan waarmaken."

Beschouw je muziek als een echte baan? Heb je ooit gehoord van musici die zeiden: *It beats working for a living*.

'Het is een supervreemde job. Veel vrijheid aan één kant en keihard werken aan de andere. Soms valt direct na die drukte alles stil. Dan krijg ik ineens te veel tijd om na te denken. In zo'n stille periode kan ik zenuwachtig worden, zeker als ik me bedenk hoeveel mensen er zijn met dezelfde dromen als ik. Er is zo ontegenwoordig veel aanbod. Kijk maar op *Spotify*. Ergens heb ik het gevoel dat ik altijd moet blijven vechten voor mijn eigen plekje. Je moet leren omgaan met die onzekerheid. Ik geloof dat ik kan zeggen dat ik negentig procent van de tijd onzeker ben en tien procent *on top of the world*."

In welke staat bevind je je nu?

"De plaat is nog niet zo lang uit en ik heb nog tijd genoeg me voor te bereiden op de komende tour. Er is nu geen druk dat ik met twaalf nieuwe nummers moet komen. Maar twee weken geleden ben ik weer begonnen met schrijven. Ik realiseer me dat je voor een goed liedje *chance* nodig hebt om die mooie melodie te vinden en de tekst die erbij past.

Tijdens het schrijven van Montbray kon ik mijn ellende van me afschrijven. Alle post-emoities na een gestrande liefdesrelatie. Je kunt de wraak naar het leven in liedjes een plek geven. In mijn geval betekent dat trouwens dat de liedjes van droevig naar hoopvol gaan. Hoopvol is altijd de uitkomst."

Wanneer is een liedje geslaagd?

"Als het eerlijk is, dat vind ik het belangrijkste. Goede liedjes komen voort uit een buikgevoel. Ze zijn niet het gevolg van een bedachte constructie, maar ontstaan vanuit mijn buik. Ook het oproepen van iets visueel is voor mij essentieel. Maar uiteindelijk kunnen woorden eveneens een liedje maken of breken."

Is een kwalitatief goed liedje voor jou een vorm van perfectie?

'In perfectie ben ik niet geïnteresseerd.

Perfectie is saai. Ik probeer heel vaak juist in de buurt te blijven van de demopname. Demo's zijn allesbehalve perfect, maar toch gebruik ik ze veelvuldig, puur en alleen omdat het eenmalige gevoel klopt."

Maak je gebruik van AI?

"Ik gebruik het als een middel om snel informatie te vinden. Mijn hond heeft een bepaald soort kanker. Ongelooflijk wat je te weten komt over zijn ziekte en prognose. Op dat vlak vind ik AI betrouwbaarder dan Google. Ook gebruik ik het voor vertalingen. Op het gebied van de social media komt AI me ook van pas. Omgaan met social media gaat me doorgaans niet gemakkelijk af. Ik vind het vreemd om tegen een telefoon te praten. Artistiek kan ik echter niets met AI. Ik heb het één keer geprobeerd, maar de tekst die er uitkwam was bar slecht, die ontbeerde een ziel. Ik geloof dat echte muziek voortkomt uit handwerk, uit bezieling. Het publiek voelt meteen of het doorvoeld is. Muziek moet voor mij vooral buik hebben en niet per se *brain*.

Het mooie van een liedje schrijven is dat je iets tegenkomt wat je niet verwacht. Je zou het kunnen vergelijken met verliefdheid. Je komt iemand tegen waar je niet op gerekend hebt, maar die niettemin je leven verandert. Soms schrijf je een liedje in een korte tijd, maar je hebt wel al je levenservaring nodig om het te kunnen schrijven. Het leven voedt de liedjes."

Gaat optreden je soepel af. Is dat niet veel enger dan praten tegen een smartphone?

'Ik ben nog wel eens zenuwachtig. Meestal tot één minuut voor de show. Als ik op het podium sta, valt de angst van me af. Dan wordt het pure vrijheid. Maar het idee dat ik moet gaan optreden.... Toen mensen me een maand voor mijn show in de AB vroegen of ik *excited* was, kon ik me alleen maar ongemakkelijk voelen."

Schuw in het echte leven en extravagant op het podium.

"Je hoort dat wel vaker van artiesten. Ik vind het fijn om nu hier te wonen, praktisch onzichtbaar. Op het podium breek ik uit. Daar toon ik de kant van mezelf die ik in het echte leven minder

snel durf te tonen. Maar ik ben het wel. Ik speel mezelf in de vorm waarvan ik ergens zou willen dat ik in het echte leven ook zo zou kunnen zijn. En ook al maak je een verhaal over een ander personage, dan nog zit er altijd veel van jezelf in. Zelfs in een rol ben ik mezelf."

Ik zou jouw muziek als feminien willen typeren. Ik weet niet of dit een term is waarmee je anno 2025 de vogel afschiet. Kun je me volgen?

"Zeker. Ik voel me aangetrokken tot het vrouwelijk perspectief in de muziek. Iemand als Patti Smith waardeer ik zeer. Ik heb geen moeite met die term in relatie tot mijn muziek. In een ideale wereld zou er geen mannelijk of vrouwelijk perspectief bestaan. Dan zou iedereen gelijk zijn. Zo is de wereld niet en zo ben ik niet opgevoed. Maar ik ben mede gevormd door mijn omgang met de gay-scene in Antwerpen. Jarenlang kwam ik veel in nachtclubs, ook als performer. Ik ben zelfs in darkrooms beland in de vroege uurtjes. Daar kwam ik veel

MUZIEKBOEKEN

creatieve mensen tegen en weinig mensen die hun weg in de maatschappij vinden. Niemand had geld en iedereen was *lost*. Je kon op die plekken een rol aannemen door je te verkleeden. De outfits maakten we zelf. Alles draaide om de entree die je maakte. Die ervaringen neem ik mee in mijn leven én in mijn performance. Ik ging naar heel veel drag-feestjes. Die hele uitdossing is hierop geënt.'

Jouw publiek is kennelijk open-minded. Veel jonge mensen in de zaal?

"Nee verrassend veel oudere mensen. Laat ik vooropstellen dat ik het fijn vind wanneer een zo divers mogelijk publiek naar mijn muziek luistert en naar de shows komt. In het za-lencircuit is het publiek ouder, veel vijftig plus. Veel mannen ook. In het buitenland is het publiek weer wat jonger. Ik denk dat de hoogte van de ticketprijzen een barrière vormt voor veel jongere mensen.'

Ik hoorde laatst dat touren voor veel artiesten nauwelijks nog rendabel is.

"De betaling van bands is in z'n algemeenheid wel een ding. Zeker als je met meer musici op het podium staat is een tour bijna onbetaalbaar geworden. Vergeleken met een dj, die alleen op het podium staat, is een band erg duur. En dan moet ik ook nog zorgen voor een zotte show met licht. Dat verwachten mensen. Als ik op tour ga, pas ik de show aan zodat ik met minder bandleiden kan spelen. Met touren maak je verlies, maar win je hopelijk een groter publiek. Het is een kwestie van investeren. Ik verkeer in de gelukkige omstandigheid dat ik veel geboekt word, ook voor festivals. Maar dat is zeker niet voor elke band van toepassing. Muziek wordt beschouwd als iets wat gratis hoort te zijn. Kijk naar de streamingplatforms. Die zijn vrijwel gratis. Dat klopt niet."

Jouw manier van zucht-zingen roept herinnering op aan Franse zangeressen als Sylvie Vartan, Jane Birkin en Carla Bruni.

"Ik ben opgegroeid met Franse muziek, daar hield mijn vader van. Maar mijn manier van zingen komt eigenlijk voort uit een gebrek aan zangtechniek. Ik ben geen zangeres in de klassieke betekenis van het woord. Eigenlijk net als die zangeressen, dat waren ook eerder actrices dan vocalisten. Voor mij is het belangrijker hoe ik mijn teksten breng dan dat het allemaal technisch perfect is. Als ik me al een label moest geven zou het 'artiest' zijn. Ik voer iets op. In feite zing ik heel weinig. Mijn stem opwarmen? Daar doe ik niet aan. Het creëren van een eigen wereld is voor mij veel belangrijker dan het zangeres zijn."

Sylvie Kreusch live: 9 april in Effenaar, Eindhoven; 10 april in Muziekgieterij, Maastricht; 11 en 12 april in Vooruit, Gent; 17 april in Patronaat, Haarlem; 18 april in Hedon, Zwolle; 19 april in TivoliVredenburg, Utrecht; 21 april in Gebouw-T, Bergen op Zoom; 22 april in C-Mine, Genk; 25 april in De Roma, Antwerpen; 28 april in Het Depot, Leuven; 29 april in Doornroosje, Nijmegen; 30 april in de Oosterpoort, Groningen.

Questlove werd in 2023 gevraagd om een medley samen te stellen over vijftig jaar hiphop voor de uitreiking van de Grammys. 13 minuten kreeg hij, zo weinig dat hij besloot van de rest van het verhaal een boek te maken: *Hip Hop Is History* (met Ben Greenman, White Rabbit, 343 blz., ca. €25). Die geschiedenis heeft hij grotendeels zelf meegemaakt, hij is ongeveer even oud als hiphop. Eerst als fan: met de ontdekking van Sugarhill Gang en Grandmaster Flash. Iets later volgen Run DMC en Beastie Boys, toen videoclipps een grotere rol begonnen te spelen. Daarna ook als maker, producer en drummer bij The Roots en uiteindelijk als criticus en historicus. Questlove vertelt los en met overzicht over hoe hiphop begon als feestje, maar eigenlijk ook meteen politiek was. Over de controverse en het racisme, en over de acceptatie. Hiphop was een breekijzer, maar is inmiddels mainstream, en daar worstelt hij mee: de titel is dubbelzinnig. Is het *history*? Dat wil zeggen: afgelopen? Dat hoeven we niet letterlijk te nemen, maar er is wel een spoor van melancholie over het feit dat de jaren van ontdekking voorbij zijn en dat het grootste rap-nieuws van vorig jaar de *beef* tussen Drake en Kendrick Lamar was. Hun talent is een betere zaak waardig.

Fleetwood Mac heeft 320 nummers gemaakt, volgens *Fleetwood Mac Compleet* (WBooks, 608 blz., €59,95, vanaf 1 maart €69,95), verdeeld over vijftien line-ups. Mick Fleetwood, John en Christine McVie zijn de constanten, maar er zijn eigenlijk twee Fleetwood Macs. Eerst die met Peter Green: die was gezichtsbepalend in de eerste jaren met zijn subtiele, door de blues geïnspireerde geluid. Grootste hits: *Albatross* en *Oh Well*. De tweede incarnatie was met Lindsey Buckingham en Stevie Nicks. Het zijn bijna twee verschillende bands. De auteurs Olivier Roubin en Romuald Olivier (vertaling Ellen Veensma) zijn onvermoeibaar in hun streven naar volledigheid en dat betekent dat een paar honderd pagina's gevuld zijn met tientallen minder interessante nummers. Het boek is weliswaar rijk aan details en onverwachte zijpaadjes, maar de periode 1970-1975 nodigt vaak uit tot bladeren. Wanneer we halverwege zijn aanbeland bij het tweede titelloze album uit 1975, wordt het weer boeiend. Er was een onwaarschijnlijke uitbarsting van creativiteit, die commercieel succes niet in de weg stond. En toen kwam het gedoe: botsende karakters werden relationele crises, die soms zand in de machine konden gooien, maar even vaak in het beste werk resulteerden. En als altijd is er veel aandacht voor het werk in de studio, wat in het geval van (vooral) Lindsey Buckingham fraaie anekdotes oplevert.

Bertram Mourits

FRANZ FERDINAND

IN DE KEUKEN KIJKEN

Broeden op een recept of een lied. Er zit volgens Franz Ferdinand niet zo'n verschil tussen. Met het album *The Human Fear* probeert de Schotse formatie het publiek weer naar een kookpunt te brengen.

Tekst Steven Walter Foto Fiona Torre

Geluiden van een kloppende garde in een kom en de geur van zeebaars op de grill verspreiden zich vanuit de open keuken naar de bovenste verdieping van het Hilversumse restaurant Meddens. Pal boven de zich in het zweet werkende koks zitten Alex Kapranos en Rob Hardy van Franz Ferdinand klaar voor het gesprek. De prikkels van een etage lager komen bij hen binnen. "In de keuken van een restaurant is min of meer onze band ontstaan", zegt bas-sist Hard. "Alex werkte er als kok en bezorgde mij een baantje als afwasser. Na een paar maanden begon ik ook een beetje kok te worden. Als chef de partie was ik verantwoordelijk voor de koude voorgerechten en de desserts. Dat was echt leuk. Ik kreeg alle energie en opwinding van een souschef, maar zonder de verantwoordelijkheid. Soms mis ik dat werk. Het was zo'n leuke tijd en we werkten met een geweldig team." Zanger/gitarist Kapranos ziet overeenkomsten tussen het bandleven en het werken tussen potten, pannen en ovens. "Er ontstaat kameraadschap binnen zo'n keukenteam, vergelijkbaar met wat je tijdens een tour voelt met alle band- en crewleden. Er zijn echt parallellen tussen die werelden te trekken. Ieder heeft een eigen rol. Breng je al die taken samen, dan krijg je een heerlijk gerecht of mooi concert. Iedereen weet wat er van hem of haar wordt verwacht."

Angst

De aanleiding voor ons gesprek is *The Human Fear*, het nieuwe, inmiddels negende studioalbum van de Schotse formatie. Kapranos: "*I've got the fear, like the human fear*. Het is een zin uit *Hooked*, de laatste song die we voor de plaat schreven. Die zin sprong eruit en verbindt alle nummers. Liedjes waar we volgens mij wel tien jaar over hebben gedaan."

Angst is een algemeen thema. Iedereen kent angst en elk nummer van het album boort een andere soort vrees of beklemming aan. "Angst vormt je als persoon", zegt de Franz Ferdinand-voorman, "Hierdoor leer je jezelf kennen. Misschien is het niet eens de angst zelf, maar de manier waarop je erop reageert die je karakter schetst. Angst is universeel, maar onze reactie is altijd persoonlijk. Dat maakt je menselijk. Tegenwoordig zijn er veel dingen om

bang voor te zijn. In mijn jeugd, in de jaren tachtig, was dat niet anders. Toen had je de dreiging van een nucleair armageddon en was er de Koude Oorlog. Dat waren existentiële angsten. De mens heeft een keuze over hoe je daarmee omgaat. Geef je toe aan de angst, ook al ligt het buiten je bereik om een situatie te veranderen?"

Hardy geeft aan waar zijn angst ligt. "Slangen. Van die dieren houd ik echt niet." Na het interview in Hilversum wacht de bandleden een vliegreis naar de Peruaanse hoofdstad Lima voor de start van hun Zuid-Amerikaanse tournee. "Zijn er eigenlijk slangen in Lima?" Kapranos stelt hem gerust: "Ik heb ze daar nog nooit gezien. Je hebt er wel piranha's. En hamsters. Heel gevaarlijke hamsters." Beiden liggen dubbel van het lachen. Een nieuw gerecht wordt geopperd: hamster met een pinda-sausje. "Nee!", roept de zanger uit, "Pinda's zijn mijn grootste angst. Ik ben er allergisch voor. Echt, als ik een noot eet, krijg ik een extreme reactie. Soms zwelt mijn gezicht op. Mijn strot wordt in elk geval altijd dik. Telkens als zoiets gebeurt denk ik: 'Fuck! Is dit het moment? Gaat het nu echt mis?' Het is werkelijk verschrikkelijk. Ik probeer altijd rustig te blijven, niet te panikeren. Ik probeer te kotsen en spuit met mijn EpiPen adrenaline in om de allergische reactie tegen te gaan. Op tour heb ik die altijd bij me."

Hardy komt nog even terug op zijn angsten. "Ik vind het vreselijk als ik mensen teleurstel. Iets zeggen te doen en dan vervolgens niet leveren, daar voel ik mij zeer ongemakkelijk bij. Waar dat gevoel vandaan komt weet ik niet. Het zit gewoon in mij. Volgens mij ben ik wel een pleaser, dat is ook wel handig voor een chef de partie."

Beeldhouwen

The Human Fear is een vertrouwd Franz Ferdinand-album, weliswaar met nieuwe invloeden, maar de toon is herkenbaar. "Het binnen twee tellen kunnen horen van wie een plaat is... dat vind ik iets geweldigs. Op nummers als *Hooked*, *The Birds* en *Black Eyelashes* zoeken we sounds die je niet eerder van ons hoorde, maar die wel klinken als typisch Franz Ferdinand", aldus Kapranos. "Het schrijven van songs is als beeldhouwen.

Er staat een groot stuk steen en daar hak je net zoveel van weg totdat er een beeld over blijft. Dat metaforische ophalen van een beeld dat al in steen zit, is heel plezierig om te doen als tekstschrijver."

Uptempo, dansbare new wave en indierock gecombineerd met best donkere teksten. Die combinatie spreekt de zanger enorm aan. "Het mooist vind ik een album dat gaat over diepgaande zaken, maar tegelijkertijd opbeurend is. Ik zou graag willen dat mensen na het luisteren van onze liedjes of het bezoeken van onze concerten het leven omarmen. Dat is wat goede muziek in elk geval met mij doet. Ik voel mij altijd beter na het beluisteren van muziek waar ik van houd. Als ik mij neerslachtig voel, trekt dat mij altijd weer omhoog." De basis van donkere teksten en verfrissende klanken ligt voor Kapranos, die veel van het materiaal schrijft, bij The Beatles. Als veertienjarige had hij met zijn vriendje Andrew het doel om alle Beatles-songs onder de knie te krijgen. Daartoe gebruikten ze een songbook van The Fab Four, maar het liep uit op een grote teleurstelling. "The Beatles waren in de jaren tachtig niet echt cool, maar wij vonden het fantastisch. Dus met *The Complete Beatles* bij de hand volgden we de gitaarakkoorden, maar het klonk nergens naar. We herken-den de nummers van de platen niet. Onbegrijpelijk, hoe kon dat? Uiteindelijk gaven we het op en besloten we dan maar ons eigen materiaal te schrijven. Want dan gaat niemand aan ons hoofd lopen zeuren dat het niet goed klinkt. We bepaalden immers zelf hoe de nummers moesten klinken. Jaren later kwam mijn vrouw met een kopie van datzelfde songbook. Mijn ervaring in de muziek was inmiddels uiteraard wat groter en ik zag dat alle akkoorden in het boek gesimplificeerd waren. Daardoor klonken ze voor geen meter als de originele songs. Maar door dat Beatlesboek ben ik dus wel mijn eigen nummers gaan schrijven." Hardy ziet de overeenkomst van donker en uptempo ook bij de roemruchte Liverpoolse voorgangers. "Luister naar *I'm Down* of *Help!*. Ik heb eens een versie uit de jaren zeventig gehoord waarin John Lennon echt een hele depri *Help!* ten gehore bracht. Wat een verdrietig

nummer was dat; een oprechte schreeuw om hulp." Kapranos: "Weet je wie de vaart in dat nummer gooide...? George Martin. Die zag er een geweldige single in, als het maar wat sneller zou zijn. "Cheer up John, have some Isd." En het werd een hit." Hardy: "Mineurmuziek die je gelukkig laat voelen, daar houd ik wel van. Mineurdisco is mijn favoriet. Zulke stemmingsverschillen in een lied geven een song nuance, een extra complexiteit. Dat is enorm interessant."

Groove

Ruim twintig jaar geleden kwam Franz Ferdinand samen. Het initiële idee achter hun songs was om muziek te maken waarop meiden konden dansen. "Of dat nog steeds de gedachte is? Het zit in ons DNA", geeft Hardy aan. "Wij maken muziek met een groove en een aanzet tot bewegen."

Oud-bandlid Paul Thomson (drummer, SW) koesterde vanaf de beginnende jaren de wens dat mensen bij het horen van de naam Franz Ferdinand op een gegeven moment eerder aan de band zouden denken dan aan de historische figuur. Franz Ferdinand was de Oostenrijkse troonopvolger, wiens moord in 1914 de aanleiding vormde voor de Eerste Wereldoorlog. Hoe staat het met die wens anno 2025? Hardy: "Het is maar net aan wie je het vraagt. Stel je hem aan een geschiedenisleraar, dan weet je het antwoord wel." Kapranos: "Vraag je het aan iemand uit een land waar de focus niet op Europa ligt, bijvoorbeeld de Verenigde Staten, dan zou die persoon misschien wel de band noemen. Maar eerlijk gezegd vind ik die bekendheid geen doel op zich."

Op de menukaart ziet Hardy een dessert staan dat lijkt op wat zijn *signature* gerecht was: *The Meddens Chocolate Dome*. "Ik was een kei in de zogeheten *inside out self-sourcing chocolate pudding*. Dat was echt een hit." De culinaire kant van Kapranos gaat onmiddellijk weer aan: "Een soort chocolade soufflé met in het hart fondant. Dat maken was wetenschap. Het vroeg om creativiteit en een goed gevoel voor timing. Ik weet nog precies hoe lang je het moest bakken. Vijftien minuten." Hardy is in gedachten ook weer terug in keuken: "Timing was alles. Je had een marge van tien seconden om het goed te krijgen. Ging je over dat punt, dan werd het een zootje. De pudding zou dan instorten." Hij zucht nog eens: "Het was een heerlijke tijd. Letterlijk. Ik kijk ook graag naar *The Bear* (een dramaserie over een kok, SW). Als ik die zie, word ik toch een beetje weemoedig. Als Franz Ferdinand niet was gelukt had ik nog veel langer in de horeca gewerkt."

Franz Ferdinand live: 1 maart in De Roma, Antwerpen;
3 maart in Paradiso, Amsterdam.

Franz Ferdinand THE HUMAN FEAR Domino/V2

Het is alweer meer dan twintig jaar geleden dat de Schotse band Franz Ferdinand de indierockwereld binnenstormde met de verpletterende, ja zelfs iconische single *Take Me Out* en hun uitstekende titelloze debuutalbum. Helemaal uit de lucht vallen deed Franz Ferdinand niet, want frontman Alex Kapranos had al eerder van zich doen spreken met The Karella, terwijl hij met andere, latere Franz Ferdinand-leden ook te vinden was in The Yummy Fur. Niet dat een van die bands ook maar eenzelfde mate van succes wist te bereiken als Franz Ferdinand, maar het bood hen de gelegenheid typische jeugdfoutjes uit hun systeem te bannen voordat het echte, grote werk zich aandeed. Het nadeel evenwel van debuten met zo'n iconisch geluid, single en album, is dat het verdomde lastig is te ontsnappen aan de verwachtingen die dat met zich meebrengt. Hoewel opvolgers *You Could Have Had It So Much Better* en *Tonight* zonder meer prima platen zijn, een nieuwe *Take Me Out* was daar niet op te vinden. De band gaf blijk voldoende creativiteit te bezitten om ook andere muzikale paden te verkennen, maar de tussenpozen tussen platen werden steeds langer. Zo kan het gebeuren dat *The Human Fear* pas zeven jaar na voorganger *Always Ascending* verschijnt. Nu was dat ook beslist het zwakste album van de groep tot dan toe, zodat het niet zo raar is dat de band de tijd heeft genomen om dat in elk geval te voorkomen. Waar die voorganger fut- en inspiratieloos klonk, maakt *The Human Fear* weer een frisse, energieke indruk met elf prima liedjes die weliswaar veelal gemakkelijk als Franz Ferdinand te herkennen zijn, maar toch ook allerlei nieuwe elementen herbergen die illustreren dat ze niet alleen achteromkijken. Een nieuwe *Take Me Out* ontbreekt weliswaar – al komt *Audacious* redelijk in de buurt – maar dat lijkt me na twintig jaar ook geen doel meer. Gewoon een prima plaat maken als *The Human Fear* met een heel aantal geheide single-kandidaten lijkt me ruim voldoende.

Eric van Domburg Scipio

THE WEATHER STATION

CONDITIE VAN MENS-ZIJN

Ooit begonnen als singer-songwriter, klinkt The Weather Station, het muzikale vehikel van de Canadese Tamara Lindeman, op het jongste album *Humanhood* als een hechte band in een steeds moeilijker te definiëren genre.

Tekst Louis Nouws Foto Brendan George Ko

Tamara Lindeman gaat vergelijkingen met andere artiesten liefst uit te weg, vertelt ze via een Zoomverbinding vanuit haar woonplaats Toronto. "Je gelooft het misschien niet, maar ik had juist heel veel naar hiphop geluisterd voordat ik aan de opnamen van Humanhood begon. Dat hoor je misschien niet direct terug. De inspiratie zit vooral in de wijze waarop hiphopplaten worden geproduceerd, met veel energie en dynamiek. Humanhood is een mix van invloeden en als ik er een uit moet pikken is dat Britse folk. Zo heb ik al heel lang een ware obsessie voor zangeres June Tabor. Er zit iets duisters in haar muziek wat toch aantrekt. Ook Fairport Convention, Nic Jones en Alasdair Roberts behoren tot mijn favorieten. Zij hebben eveneens iets dat op een prettige manier ontregelt." In dat opzicht is Humanhood, het zevende album alweer, een reactie op Ignorance, het album waarmee The Weather Station in 2021 zeer hoge ogen gooide en doorbrak bij een groter publiek. "Dat album glansde als een geheel. In het geluid van Humanhood wilde ik breukvlakken laten weerklinken."

Ze noemt het mede een uitvloeisel van de zware periode die ze doormaakte na het verschijnen van Ignorance. Een intensieve tournee volgde met heel veel publiciteit, ook omdat ze tot spreekbuis van klimaatactivisme werd gebombardeerd; klimaat is een belangrijk thema van dat album. "Ik raakte mezelf helemaal kwijt. Achteraf denk ik dat het een combinatie was van hard werken en de moeite die ik ermee had om te zien dat zoveel mensen het nauwelijks lijkt te deren dat we op een catastrofe aansturen. Het leidde tot een vorm van cognitieve dissonantie, want ik kon dat alles maar moeilijk met elkaar rijmen en betrok het erg op mezelf. Toen ik begon te schrijven aan Humanhood, was het niet zo dat ik het onderwerp klimaat wilde vermijden – ik kan nu eenmaal niet anders dan schrijven over wat me bezighoudt – maar er kwam vooral heel veel persoonlijke pijn en verdriet naar boven. Daar probeerde ik betekenis aan te geven en het te verwoorden. Dat we als mensheid in deze positie zijn gekomen heeft naar mijn idee te maken met aspecten van menselijke aard: het wegstoppen van problemen, een gebrek aan verbinding en inlevingsvermogen. En gewoon desinteresse. Dat laatste vind ik moeilijk, maar ik heb te aanvaarden dat niet iedereen op dezelfde manier in het leven staat."

Banjo

"De favoriete delen van Ignorance waren stukken waarin de band het min of meer overnam en de muziek naar een plek bracht die ik zelf niet voor mogelijk had gehouden. Die deur wilde ik dit keer verder open zetten. Dat kost me wel enige moeite, want ik ben graag *in control*. Maar het zijn zulke goede musici. Mijn controlebehoefte uit zich nu in het samenstellen van een groep waarvan ik weet dat ze kunnen meegaan met mijn ideeën. Op deze plaat ben ik weer verder gekomen in het vinden van de juiste mensen en vervolgens heb ik ze iets meer vrijheid gegeven dan voorheen."

De ritmesectie van The Weather Station – Kieran Adams (drums), Philippe Melanson (percussie), Ben Whiteley (bas) – gaat al een paar albums mee. "Kieran en Phil hebben een heel interessante onderlinge dynamiek. Die is magisch. En Ben is mijn hoeksteen. Maar ik wilde dat de melodien van dit

album anders waren." Daarvoor zorgen Karen Ng (saxofoon, klarinet, fluit) en Ben Boye (piano, wurlitzer, synths). Ben ken ik ook al een tijdje, maar we hadden nog niet vaak samengewerkt. Hij heeft een zeer ongewone speelstijl, hij is meer een leadgitarist op toetsen. Dus toen ik bedacht dat ik muzikaal wat afstand wilde nemen van Ignorance, dacht ik gelijk aan Ben. Daarnaast speelt hij Hydrasynth, waarmee hij absoluut een stempel zet op de sound van Humanhood. Karen werkte al mee aan het album *How Is It That I Should Look At The Stars*, dat een jaar na Ignorance verscheen met songs die uit dezelfde periode stamden. Zij is inmiddels een vast groepslid. Ook Sam Amidon wilde ik er graag bij hebben. Hij was zelfs een van de eersten die ik vroeg, maar onze agenda's kwamen niet overeen. Sam komt uit Vermont, maar woont al enige tijd in Londen. De manier waarop hij traditionele folk herschikt met elementen uit jazz en improvisatie heeft veel invloed op me gehad. Uiteindelijk lukte het me hem één dag naar de studio te halen en hij heeft in amper drie uur op zeven nummers muziek gemaakt. Het ging snel, maar hij is zo goed. Dat er banjo en fiddle op de plaat staan, ook al zijn het korte fragmenten, verbindt me met iets dat er niet zou zijn als ze niet op de plaat te horen waren geweest. Het is de manier waarop Sam speelt, het tegenovergestelde van modern."

Eilandjes

Tussen de nummers op Humanhood staan instrumentale intermezzo's. "Ik had een metafoer die ik vooraf aan de band voorlegde. Het moest klinken alsof je in een stroom van muziek zit en af en toe bij een eilandje komt waar je op het droge kunt kruipen en je veilig voelt. Dat is een song met tekst en melodie. Vervolgens laat je je weer meevoeren in de stroom naar het volgende eiland. Heel veel *interludes* komen voort uit improvisaties. Maar het onderscheid tussen songs en intermezzo's is niet altijd even duidelijk te maken omdat veel nummers een groot dynamisch bereik hebben. Soms was het moeilijk om te beslissen waar we een track zouden laten stoppen. Zo is de outro van Mirror eigenlijk gewoon een klein eigen nummer."

Voordat ze met de opnamen van Humanhood begon had Lindeman een dag in een studio doorgebracht met ambient muzikant Joseph Shabason. "Eigenlijk hebben we toen de allereerste demo voor het album opgenomen. Overigens is daarvan niets op het album terechtgekomen, maar wat Joseph en ik toen gedaan hebben, heeft wel de koers voor de muziek bepaald. Joseph is een synthesizervirtuoos en we hebben een dag lang geëxperimenteerd. Ik wilde dingen uitproberen, bijvoorbeeld dat een song begint als een pianostuk en dan uit elkaar valt en wordt overspoeld door een golf van geluid."

Een nadeel, als je dat zo kunt noemen, van veel goede musici in een studio met de tijd en de vrijheid om te improviseren, is dat je met heel veel fraai materiaal komt te zitten. Dan wordt het mixen heel belangrijk. "Er waren veel passages waar de dichtheid van de muziek gewoon enorm was, als gevolg van die manier van werken. Dan moet je ruimte gaan vinden in het stereoveld. Je wilt veel laten horen, maar je kunt niet alles even belangrijk laten zijn, dus haal je stukjes naar voren om die vervolgens weer naar de achtergrond te laten vloeien. Het stereoveld is gewoon beperkt."

Vijf weken bracht ze in LA door aan de zijde van Joseph Lorge, een ervaren mixer die ze kent via Blake Mills. "Gelukkig kon ik in het appartement van Jolie Holland, anders was mijn verblijf daar onbetaalbaar geworden", lacht ze. "We gingen echt diep in de mix. Met de middelen van tegenwoordig kun je een mix heel snel doen. Je kunt alles door een hoop plug-ins laten lopen en het zal luid en goed klinken. Maar Joseph werkt super nauwkeurig en maakt de dingen echt op maat. Het was deels gewoon zoeken naar de juiste balans in het geluid van Humanhood. Je kunt van alles als van alles laten klinken, maar wij wilden uitzoeken hoe we de synthetische klanken het mooist konden laten samengaan met de meer akoestische passages. En Joseph neemt geen shortcuts, dus het was een lang maar prachtig proces."

Open raam

"Achteraf bezien was ik misschien niet eens toe aan het maken van een nieuw album. Als ik nu naar de songs op Humanhood luister, is het alsof ze het proces beschrijven van hoe ik mezelf heb opgeraapt. Het woord *humanhood* hoor je niet vaak, maar het staat echt in de Oxford English Dictionary en wordt omschreven als 'de staat en conditie van het mens-zijn'. Uiteindelijk is het album de soundtrack geworden van mijn emoties en gedachten op de momenten dat ik de songs schreef. Ik ging achter de piano zitten en zette mezelf in de

creatieve modus. Dan laat ik het gebeuren zonder bezig te zijn met songstructuren of betekenissen. Wel neem ik alles op en bij het terugluisteren denk ik dan: oh dat is een goede structuur of dat is een mooie akkoordenwisseling. Tekstueel probeer te achterhalen wat het nummer wil zeggen. Veel woorden komen in eerste instantie al zingend uit het onbewuste. Maar mijn songs zijn niet louter *streams of consciousness*, ik wil er toch wel enige betekenis aan geven. Dus ik schaaf vaak nog lang aan mijn teksten."

De nummers zijn geschreven vanuit het eigen perspectief, maar raken doorgaans aan kwesties die ons allemaal aangaan. Zo begint Humanhood met *Neon Signs*, waarin fel oplichtende reclame's in de openbare ruimte de vervreemding benadrukken die Lindeman voelde, maar die ieder individu ongetwijfeld weleens ervaart. Ook de scheiding van lichaam en geest, waar *Body Moves* over gaat, weerspiegelt een algemenere gemoedstoestand: *You don't know what you had to address, your body fooled you*.

Het album sluit af met *Sewing*, waarin het werken aan een quilt symbool staat voor het leven. Ze naait lapjes stof aan elkaar op een manier die verre van perfect is. Toch ontstaat zo een levendige lappendeken, want de naden hoeven niet verijnd te zijn. *I'm sewing together a year. From boredom, from love, from fear and magnolia petals on the ground,*

pink on brown on the street. Some people don't want to see the seams. They want it all done by machine, straight and plain, no traces of making. But no two days are ever the same. Sometimes I get hit by a shattering pain – I won't try to forget – I'm going to include it. Die beeldspraak werkt al helend, maar het allermooist zijn de woorden waarmee het nummer en daarmee dus het album afsluit: *I'm walking from side to side, I'm taking pictures of the sky again, I don't know why – I guess I wanted to*. Het zijn woorden van berusting en verzoening en voor mij werken ze bemoedigend. "Oh dankjewel, dat is echt lief dat je dat zegt. Ik voelde hetzelfde. Het bijzondere is dat ik die woorden aanvankelijk niet eens in het nummer had opgenomen. Maar de band bleef doorspelen in de outro en ik keek naar mijn tekstblad en zong een paar regels die ik ook nog had geschreven.

Het was dus niet eens de bedoeling dat het de laatste woorden van het album zouden zijn, maar ze vormen de perfecte afsluiter. Want het is het verhaal van Humanhood. Je gaat door de duisternis en het is zeker niet zo dat het eind goed al goed is, maar het eindigt met een open raam waardoor je uitzicht hebt op een volgend hoofdstuk. En ja, de wereld is prachtig, gun het jezelf om ervan te genieten."

The Weather Station live: 2 maart in Tolhuistuin, Amsterdam; 3 maart in Botanique, Brussel.

THE DELINES

MEDEDOGEN MET MISFITS

Nooit eerder klonken The Delines zo soulvol als op hun net verschenen album MR. LUCK & MS. DOOM. Zangeres Amy Boone en songschrijver Willy Vlautin praten ons bij.

Tekst Marcel Haerkens Foto's Jason Quigley

De eerste keer dat we Willy Vlautin spraken was hij nog frontman van Richmond Fontaine, een band die grossierde in verhalende, donkere americana. "Een boek schrijven is ambitieuzer, vergt meer aandacht. Een song schrijf ik in een vloek en een zucht", zei hij destijds. Vlautin is namelijk ook een gevierd auteur die inmiddels een zevental boeken op naam heeft staan waarvan *The Motel Life* en *Lean On Pete* verfilmd zijn. Op die uitspraak komt hij enigszins terug nu hij alweer ruim tien jaar deel uitmaakt van The Delines, waar Amy Boone de vocalen voor haar rekening neemt. Er zal ook rekening gehouden moeten worden met haar denkbeelden. Vlautin leerde haar kennen toen ze de plaats innam van haar zus Deborah Kelly. Die had gezongen op de soundtrack voor zijn roman *Northline*, maar door familieomstandigheden was ze verhinderd voor de promotietournee. Vlautin: "We deden ergens een radio-show en zaten in de controlekamer toen Amy, die ik nog nauwelijks kende, in de ruimte ernaast piano speelde en zong. Een oud countryliedje of een ballad, ik weet niet meer precies wat. Ze wist niet dat wij haar konden horen en mijn eerste gedachte was: ik wil in een band spelen waar zij alle liedjes zingt. Ze klinkt als een fadozangeres die

moeiteloos je hart kan breken. Stel je voor dat ik dat elke avond mag horen." Het is de ontstaansgeschiedenis van The Delines in een notendop. Richmond Fontaine en The Delines blijven nog even naast elkaar bestaan, maar de laatste – naast Boone en Vlautin bestaande uit ex-Richmond Fontaine leden Sean Oldham (drums) en Freddy Trujillo (bas), aangevuld met Cory Gray (blaasinstrumenten, toetsen) – heeft de langste adem.

Klopt het, Amy, dat jij Willy gevraagd hebt om voor dit album eindelijk eens een echt romantisch liefdesliedje voor je te schrijven, zonder moord, doodslag en andere duistere zaken?

Boone: "Klopt, dat is het titelnummer geworden. Geen traditioneel liefdesliedje natuurlijk. Dat zou te veel van Willy gevraagd zijn. Maar ik vind het een prachtige song. Het is typerend voor zijn enorme verbeeldingskracht en de in deze song bezongen relatie loopt relatief goed af."

Vlautin: "Telkens als ik een romantisch liedje wil schrijven sluipen er toch altijd weer wat donkere beelden in. Zo zit het leven nu eenmaal in elkaar. Het zit blijkbaar in ons karakter besloten om doorgaans foute keuzes te maken. Maar ik heb het beste voor met mijn

personages. Amy heeft dat alleen maar gestimuleerd."

Ondanks de vaak duistere teksten klinkt de plaat niet al te somber of depressief. Vooral de blaasarrangementen maken het geheel levendiger dan jullie vorige platen.

Vlautin: "Dat is de verdienste van toetsenist Corey Gray, ons genie. Hij ging al mee tijdens onze eerste tournee, maar was nog niet op plaat te horen. Later speelde hij naast het orgel of piano weleens een trompetsolo, maar ik raakte gaandeweg geobsedeerd door zijn blaasarrangementen. Toen ik de nieuwe songs begon te schrijven heb ik hem alle ruimte gegeven."

Boone: "Je zou kunnen stellen dat Corey bij de band kwam toen we geen pedal steel meer gebruikten. We zijn erover aan het denken om in een aantal oude songs de pedal steel-delen te vervangen door blazers. Dat is nu de kers op onze taart."

Naast relationele toestanden en ander ongemak speelt drugsgebruik ook een opvallende rol in jullie songs. Waar komt dat vandaan?

Vlautin: "Dat hadden nog veel meer songs kunnen zijn, maar we hebben er voor de goede balans een aantal geschrapt. Ik heb mezelf dat ook afgevraagd tot ik besepte dat ik het elke dag om me heen zie. Een nieuw fenomeen, wat de laatste vijf, zes jaar de kop opsteekt, is dat je overal langs de kant van de weg autowrakken en tentjes ziet verrijzen, waarin vaak jonge daklozen wonen. Dat is even onthutsend als hartverscheurend. We zagen een man naast zijn tent liggen, hij was van zijn stokje was gegaan en wij wisten niet wat te doen. We konden er met de auto niet bijkomen. Even verderop liep een halfnaakte meisje verward over straat, volkomen *high*. Dat soort dingen zag je vijf jaar geleden niet. In *The Haunting Thoughts* en *Nany & The Pensacola Pimp* sijpelen die beelden door. Amy en ik, en ook de rest van de band trouwens, vinden Portland overigens een van de mooiste steden die we kennen. En we hebben heel wat afgereisd. Maar de crisis heeft ons land diep geraakt en dat zal er de komende jaren niet beter op worden. Ook niet wat drugsgebruik betreft."

Boone: "Ze vinden altijd weer iets anders, nog sterkers, om de ellende te ontvluchten. Fentanyl heet het nieuwste speeltje. Het is een gebed zonder einde."

Dat is inderdaad triest. Aan de andere kant voelen we paradoxaal genoeg een sterke aantrekkingskracht tot de maatschappelijke schipbreukelingen en misfits. Hebben jullie daar een verklaring voor?

Vlautin: "Het heeft natuurlijk ondanks alles iets romantisch op een perverse manier. En ik heb mezelf lang een misfit gevoeld. Ik zat gewoon niet lekker in mijn vel, had allerlei flutbaantjes en de kroeg was mijn tweede thuis. Totdat ik mezelf met veel moeite uit die toestand van lethargie wist te sleuren om eindelijk eens iets te doen met mijn leven."

Boone: "En in de kroeg komen we nog steeds graag. We voelen ons verwant met outsiders. Willy beschrijft hun verhaal en is op zoek naar het hoe en waarom. Hoe kan zo iemand zijn leven weer op de rails krijgen? Dat intrigeert me ook. Wie is er nu geïnteresseerd in wat al die rijke glamourpoppen uitspoken?"

Hoe is het voor jou, Willy, om telkens weer vanuit het perspectief van een vrouw te moeten schrijven?

Vlautin: "Daar denk ik niet over na. Mijn hoofddoel is om coole songs voor Amy te schrijven. Die gaan op dit album trouwens dikwijls over echtparen of koppels. We praten veel over de inhoud van mijn teksten en als zij het ergens niet mee eens is dan halen we het van de speellijst. Dat geldt trouwens ook voor de mening van alle andere bandleden."

Amy, is het wel eens voorgekomen dat je geweigerd hebt om een song van Willy te zingen?

Boone: "Ha, ik weet wel dat ik er vooral in het begin moeite mee had. Ik was nog niet helemaal in zijn ideeënwereld gestapt en had ontzettend veel moeite met een song die hij voor me geschreven had. Ik weet niet eens meer welke, maar ik heb me suf geprakkiseerd hoe ik hem op een tactvolle manier duidelijk kon maken dat ik dat dus echt niet zou gaan zingen. We stonden een keer met z'n tweetjes in een lift toen ik voorzichtig opperde of die song niet meer geschikt was voor Richmond Fontaine. Missie geslaagd."

Vlautin: "En dat vertel je me nu pas? Oké, ik weet dat sommige van mijn songs erg heavy zijn voor haar om te zingen en ik waardeer haar inlevingsvermogen in mijn verknipte wereld dan ook heel erg."

Boone: "Een tijdje geleden zei een vriendin van me iets opmerkelijks. Ze zei: Je moet wel erg moe zijn nadat je in de huid van een van Willy's personages bent gekropen. Dat was de spijker op zijn kop. Als ik na een optreden het podium afstap, en het was een goede avond en ik hoor het publiek klappen, dan ben ik zielsgelukkig, maar tegelijkertijd emotioneel geradbraakt."

The Delines live: 4 april in N9, Eeklo (B); 5 april in LantarenVenster, Rotterdam; 6 april in TivoliVredenburg, Utrecht; 7 april in de Oosterpoort, Groningen; 5 mei in Tolhuistuin, Amsterdam.

The Delines MR. LUCK AND MS. DOOM

Decor/Bertus

'Listen man, you have to write me a straight up love song where no one dies and nothing goes wrong or I'm going to lose my mind.' Na een viertal albums vol te hebben gezongen met menselijk leed had Amy Boone, zangeres van The Delines, er schoon genoeg van en gaf ze gitarist, songwriter en auteur Willy Vlautin deze opdracht mee. Hij kwam zowaar met een heus liefdeslied op de proppen: *Mr. Luck And Ms. Doom*. Daarna was het de bedoeling dat de rest van de tracks ook in die geest zou worden geschreven. Dat het album precies op Valentijnsdag verschijnt is, in die context, wellicht veelbetekenend. Neemt niet weg dat Willy Vlautin 'Willy Vlautin' niet zou zijn, als hij de scherpe randjes van het bestaan niet in zijn kenmerkende stijl zou beschrijven. Een leven waarin vaak wordt verloren. De imperfecte Amerikaanse droom. Dat een aantal hoofdpersonen één of meerdere vingers moeten missen, lijkt een metafoor te zijn voor die imperfectie en de dagelijkse rauwheid waarmee ze te maken hebben. Vlautin, schrijver van onder meer het gelauwerde boek *Don't Skip Out On Me*, is een meester in het schetsen van miniatuurtjes van individuen die vaak tevergeefs hun dromen nastreven, waarbij de luisteraar kan meeliften aan de hand van zangeres Boone en de altijd zeer fraaie instrumentatie. *Mr. Luck And Ms. Doom* kenmerkt zich dan ook als een luisterboek. De ingetogen americana van vorige albums is ook hier volop aanwezig. Het elftal songs behoort absoluut tot het beste dat The Delines op plaat heeft gezet. Het trage, door fraaie toetsakkoorden gedragen *Her Ponyboy* is wonderschoon en *Don't Miss Your Bus Lorraine* valt op door de meerstemmige zang waardoor je wenst dat Vlautin, ooit de zanger van Richmond Fontaine, weer meer achter de microfoon gaat staan. Opvallend is dat de karakters in de verhalen hun geluk vooral elders zoeken, hetgeen associaties oproept met de familie Joad uit John Steinbeck's klassieker *The Grapes Of Wrath*, die vanuit Oklahoma tevergeefs hun geluk ging beproeven in Californië. Als dit door medeplichtige van het eerste uur John Morgan Askew geproduceerde album iets bewijst, dan is het dat de formule van The Delines nog lang niet is uitgewerkt, zolang de kwaliteit van de verhalende liedjes zo hoog blijft. Waar een oorspronkelijk concept als 'de liefde' al niet goed voor is.

Ed Muijtens

HAYDEN THORPE

WERELD VERSUS WAPENTUIG

Hayden Thorpe was tot 2018 de stem van het Engelse Wild Beasts en maakte daarna twee soloplaten waarop hij zich meer als singer-songwriter ontpopte, maar met nog altijd de subtiële elektronische basis van zijn voormalige band. De derde is een ander kopje thee. Een album gebaseerd op een wonderlijk boek dat op zijn beurt werd geïnspireerd door een even geheimzinnig als gevaarlijk stukje Engeland pal aan de overkant van de Noordzee.

Tekst Eddie Aarts Foto Eeva Rinne

Zo'n 25 kilometer ten noorden van de kustplaats Felixstowe ligt Orford Ness. De rivieren Ore en Alde scheiden de strook kustgebied van het vasteland. In 1913 kwam het in handen van het Britse ministerie van Defensie dat het tegen pottenkijkers beveiligde gebied gebruikte om er in het geheim wapens en strijdmiddelen te testen. Tijdens de Wereldoorlogen en de Koude Oorlog werden er bommen en de voorloper van de radar ontwikkeld, en werden de effecten van het Britse kernwapenarsenaal gesimuleerd. Daarna maakte men er grote hoeveelheden overbodige munitie onschadelijk, tot de National Trust het schiereiland in 1993 overnam. Die liet de natuur de vrije loop en maakte het deels toegankelijk voor het publiek. Veel plekken en bouwsels zijn echter nog steeds verboden terrein, waardoor rond Orford Ness nog altijd een geheimzinnige sfeer hangt.

Die intrigeerde de gevierde Britse (natuur)schrijver Robert Macfarlane, die er het boekje *Ness* aan wijdde. Met zijn wonderlijke plot en vrijgevochten vorm, die evenzeer prozaïsch als poëtisch is, vormt het een buitenbeentje in zijn oeuvre en is het hoe dan ook met weinig te vergelijken. De stemmige illustraties in pen en inkt van de nauw betrokken Stanley Donwood – onder meer bekend van de Radiohead-hoezen – dragen daar sterk aan bij. Ook voor de Nederlandse vertaling van Nico Groen was veel lof. Afgelopen najaar verscheen het album *Ness* van voormalig Wild Beasts-zanger Hayden Thorpe, waaraan ook Macfarlane meewerkte. Ze wisten de unieke sfeer en paradoxen rond Orford Ness te vangen in intrigerende composities.

Hayden Thorpe kende het gebied niet, vertelt hij tijdens een zoomsessie. Maar hij was onder de indruk van Macfarlanes boeken. "Na dertien jaar in Londen belandde ik tijdens de pandemie in het Lake District en dat was een ontgoocheling. Ik voelde me er ontheemd. Roberts woorden waren als een bezwering waardoor ik weer een stuk dichterbij de natuur kwam te staan en dus stuurde ik hem een brief, pure fanmail. Beleefd als hij is, nodigde hij me vervolgens uit om eens muziek te maken terwijl hij voordroeg uit *Ness*."

Ness was niet Macfarlanes eerste muzikale project. Samen met Jackie Morris publiceerde hij in 2017 *The Lost Word, A Spell Book*, dat talloze voorheen heel gangbare benamingen uit de natuur voor de vergetelheid tracht te behoeden. Het werd direct omarmd en vormde mede de basis voor het album *Lost Words - Spell Songs* van (folk)coryfeeën als Karine Polwart, Julie Fowlis en Seckou Keita. Thorpe kende die plaat wel. "Roberts werk is van hoge lyrische kwaliteit en ik grap wel eens dat hij in een vorig leven ballades moet hebben gedicht. Wanneer je over de natuur schrijft, kun je vaak beter gevoelens en emoties proberen te verwoorden dan kale feiten. Bij een liedtekst werkt dat eigenlijk net zo. Maar terwijl ik in *Wild Beasts* altijd zong wat ik zelf had geschreven, rolden nu andermans woorden over mijn tong. Dat was nieuw en stemde me op een goede manier nederig. Van deze meesterschrijver kon ik veel leren. Een nummer als *She* is een goed voorbeeld. Het is in alle opzichten waarschijnlijk het meest 'romantische' nummer van de plaat, maar het gaat over korstmossen en sporen. Een regelrechte eyeopener. Want ik ging er altijd vanuit dat *lovesongs* over relaties tussen personen gingen, alsof liefde aan mensen is voorbehouden. Maar dat nummer bracht het besef dat alle acties in de natuur, alle symbiotische interacties in onze leefwereld, misschien wel daden van liefde zijn. Dat soorten ook van elkaar kunnen houden."

Kernraket

"Robert heeft een groot vertrouwen in mensen met wie hij in zee gaat en gaf me precies nul aanwijzingen. Dat maakt hem een heel makkelijke partner", lacht Thorpe. "Het voelde geen moment als een zakelijke samenwerking en ik wilde zijn vertrouwen niet beschamen." Een deel van de muziek ontstond toen Thorpe Orford Ness zelf bezocht. Daarna werd alles veel duidelijker. Macfarlanes tekst en Donwoods prachtige illustraties bleken gevoel en stemming van het gebied perfect te vangen. "Er hangt nog steeds een grimmige sfeer, waar de zogenaamde 'voortgang' werd gecreëerd; de paranoïde toekomst waar we inmiddels in leven. Het allesbedreigende wapentuig dat de actualiteit beheerst is een erfenis van

Orford Ness. Maar wat ik had onderschat is de enorme levenskracht die het gebied ook uitstraalt. Want dat is het effect van *rewilden*, het weer ongerept maken van een gebied. Ik stond versteld hoeveel energie en inspiratie al die levensvormen die Orford Ness maken tot wat het nu is me gaven. En hoezeer het ook symbool staat voor alles wat menselijk is. Er zijn enorme vergissingen begaan en verschrikkelijke dingen bedacht en gemaakt, maar het verbeeldt ook berouw, verlossing en hoop. Geen schone lei... de kernwapens en al het verderfelijke dat er vandaan kwam kunnen we niet uitwissen, maar terwijl ze afbrokkelen maken ze ruimte voor het leven dat ervoor in de plaats komt. De onklaar gemaakte kernraket die er ligt symboliseert het perfect. Uit militair oogpunt zit er geen leven meer in, maar eigenlijk bewijst hij juist dat de dood er niet langer de dienst uitmaakt."

Tranen

Het surrealistische boek van Macfarlane was een fantastisch uitgangspunt. Het stelde Thorpe in staat mee te dromen met het verhaal. Anders had hij nooit zo'n poëtische plaat kunnen maken, die hij zelf een liefdesbrief aan Ness noemt. "Aanvankelijk was ik ervan overtuigd dat de krachten van de natuur centraal zouden staan, maar toen we twee jaar geleden aan het album begonnen vormde de strijd in Oekraïne en het Midden-Oosten een alsmar escalerend decor en werden wapens en conflicten ook steeds nadrukkelijker een thema. Maar het blijft een hoopvol verhaal dat draait om krachten die veel groter zijn dan wijzelf. Het nummer *It* maakt dat misschien wel het duidelijkst. Ik gebruik daar zo ongeveer de complete tekst van een hoofdstuk en dat levert een absurd nummer op, maar versterkt het inzicht dat dit letterlijk een fenomeen is waarvan we nog slechts een fractie begrijpen. Daarom wilde ik het niet kleiner maken, je moest simpelweg niet alles tegelijk kunnen bevatten. Zo'n kernbom die op een keukentafel past, maar een complete stad kan wegvagen. Als dat iets duidelijk maakt, is het dat we dingen gecreëerd hebben die we eigenlijk helemaal niet aankunnen." Veel van de muziek op Ness speelde Hayden zelf in. Maar bepalend voor de wonderlijke sfeer op het album waren

ook de door Kerry Andrew gearrangeerde en vertolkte koorzang en de bijdragen van rietblazer Jack McNeill en diverse leden van diens Propellor collectief. McNeills (bas)klarinet valt wonderschoon in het geheel en 'vertelt' zonder woorden bijna even veel als Thorpe's stem mét. "Robert en ik combineerden op een poëziefestival muziek en tekst volkomen improviserend. Bij Ness zag ik een dor landschap voor me en figuurlijk gezien is het ook een soort woestijn. De spaghettiwestern soundtracks van Ennio Morricone waren het eerste waar ik aan dacht. En ik zag overeenkomsten met de zogenaamde 'verovering' van Noord-Amerika. Daar moesten oorspronkelijke bewoners en de natuur wijken voor kogels en buskruit. Ook op Orford Ness werd de natuur ondergeschikt gemaakt aan het bouwen van steeds sterkere wapens. Op dat moment ontstond de behoefte aan een meer orkestraal geluid, met instrumenten die mijn stemgeluid en het gebruikelijke rockinstrumentarium zouden kunnen aanvullen. Jack is een virtuoos op zijn instrument en speelt de '*spirit-lines*' op de plaat. Op de avond dat ik voor het eerst samen met Robert optrad, zat Jack in de zaal en een uur later hadden we in plaats van een idee ineens een team en een globaal plan voor een album. Kerry werd door Robert aangedragen en de koorzang brengt het stuk zozeer tot leven dat het mij zelf soms tot tranen toe ontroert."

Ness draait niet om mij, of om ons, en zelfs niet om Roberts woorden. Het overgrote deel van de muziek is geschreven in de eerste persoon enkelvoud en daarin staan vooral onze eigen emoties en ervaringen centraal. Misschien is dat wel de gospel waardoor we zijn losgezongen van de natuurlijke wereld. We zijn zo bezig met wat vanbinnen leeft, dat we geen oog meer hebben voor de enorme problemen daarbuiten. Werken aan een plaat die helemaal niet exclusief om mensen draait gaf veel voldoening. Ik geloof dat niemand ooit op het idee zou komen een plaat te maken over een stukje Engelse kust dat door het leger als testcentrum werd gebruikt. Ik ook niet. Daarom denk ik dat Ness ons gekozen heeft."

MAINSTREAMLAND

Eind 2024 bereikte mij het treurige nieuws dat het tijdschrift *Jazzism* ermee gaat stoppen. Eeuwig zonde en helaas reikt het probleem verder dan een (prachtig) tijdschrift minder in de schappen. Het legt op ontvullende wijze bloot hoe Nederland steeds meer een mainstreamland wordt. Een land waarin muzikale variatie langzaam maar zeker wordt verdreven ten faveure van auditieve eenheidsworst en waar kwantitatieve entertainment ver verheven staat boven begaafdheid en authenticiteit. In een samenleving waarin economie de toon zet, is er kennelijk enkel ruimte voor wat de grote massa wil horen en dat behelst zelden kwaliteit. In de laatste dagen van het vorige jaar werden we traditiegetrouw doodgegooid met alle lijstjes en feitjes van muziekjaar 2024, waarbij duidelijk werd dat *Europapa* van Joost Klein de meest verkochte single is van het afgelopen jaar. Op zich niks mis mee. Hoewel... Nou vooruit, laat ik het er op houden dat Joost Klein Nederland dan wel vertegenwoordigde op het Songfestival, maar dat hij zeker niet mijn muzieksmaak vertegenwoordigde. Ik ben absoluut niet tegen liedjes waar anderen blij van worden, wie ben ik? Maar iets meer variatie op artistiek vlak is absoluut noodzaak in het Nederlandse muzikale landschap. Een landschap dat nu ernstig aan het verdorren is. Als je niet beter zou weten, en enkel op het gros van de media zou afgaan, bestaat er weinig anders dan Di-rect, Anouk, Frans Bauer en onze Joost. We mogen ons toch achter de spreekwoordelijke oren krabben waarom het België wel lukt om op succesvolle wijze alternatieve bands te lanceren. In Nederland zijn er wel degelijk ook goede alternatieve bands, maar doorbreken tot landelijke erkenning blijkt toch lastig. Zeker als de Popprijs dan ook nog wordt toegekend aan Roxy Dekker. Ik snap helemaal dat bepaalde jeugdige groeperingen dit vermakelijk vinden, maar ik kan me zo een trits artiesten voor de geest halen die meer recht hadden op deze prijs dan de kapot geproduceerde markering die nu wint. Blijkbaar wist Roxy de 'tijdgeest' goed te vangen. Met andere woorden: als je zoveel streams genereert win je. Op zich prima hoor, maar noem het dan niet de Popprijs maar de Entertainmentprijs. Als ik Spinvis was zou ik de gewonnen Popprijs uit 2006 weer inleveren. Waar ik me vooral zorgen over maak, is dat er weinig ruimte meer is voor niche. Na de beperkte muzikale variatie in de hitlijsten en op radio en tv, dringt het nu ook door tot de magazines. Ik zou bijna gaan terugverlangen naar de minuut van DWDD, daar werd nog nieuwe en alternatieve muziek een plek gegeven. En dat terwijl we jazz toch nauwelijks 'niche' mogen noemen. Als daar al geen ruimte meer voor is, dan zijn we straks allemaal veroordeeld tot nog één muziekmagazine in Nederland, waar je je door pagina's vol reclame moet worstelen om tot de onvermijdelijke interviews met Joost Klein en Roxy Dekker te komen.

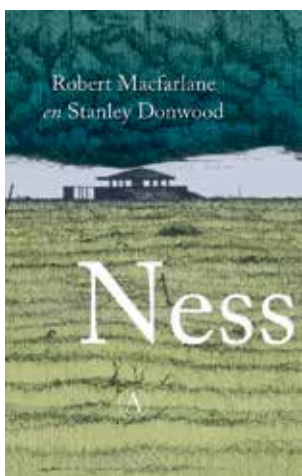
Thomas van der Vliet

DE TAAL VAN NESS

Heaven-lezers kennen Nico Groen wellicht van de *Beatles Scheurkalenders* en het boek *The Beatles, Onthoud die naam!*, die hij met Bertram Mourits samenstelde. De Haarlemmer is echter ook literair vertaler Engels. In die hoedanigheid vertaalde hij onder meer Robert Macfarlane's debuut *Hoogtekoorts* (2003) en vrijwel al diens volgende boeken. De poëzie in *Verloren Woorden* liet hij graag over aan collega Bibi

Dumon Tak, maar het prozagedicht *Ness* pakte Groen zelf aan. Het onderwerp sprak hem aan en kwam al eerder aan de orde. Hij roemt Macfarlane's prachtige schrijfstijl en tekent daarbij aan dat de Brit verzot is op moeilijke woorden. In *Ness* beslist ook, al giet hij ze volop gebruikmakend van klankrijm, alliteratie en assonanties in een prachtig melodieuze geheel. Groen vertelt dat hij voor elke vertaling wel een paar A4'tjes met vragen en besprekpunten met de auteur doorneemt. Het is tekenend dat dat er voor *Ness*, dat 'slechts' zo'n 6000 woorden telt, bijna evenveel waren. Maar Macfarlane's experimentele taalgebruik in het boekje gaf de vertaler voldoende vrijheid om sfeer en klank ook in onze taal optimaal te behouden. NRC-recensent Hans Steketeer verwoordde perfect hoezeer Groen daar in was geslaagd: "Het is een feest om de Engelse tekst naast de Nederlandse vertaling te lezen".

SHOWCASE- KOORTS TUSSEN AMBITIE EN INDUSTRIE

Showcasefestivals, het fenomeen dat wereldwijd een vaste plek heeft verworven in de muziekbusiness, bieden een fascinerend maar ook ongemakkelijk inkijkje in de dynamiek tussen muzikale passie en zakelijke belangen. Van The Great Escape in Brighton tot South by Southwest in Austin en ESNS in Groningen: elk festival belooft een podium te zijn waar nieuwe talenten ontdekt worden en carrières gelanceerd. Toch rijst de vraag: hoe effectief zijn deze festivals nog? En tegen welke prijs worden de dromen van muzikanten en professionals nagejaagd? Een poging tot duiding. Door Ludo Diels

Een overdaad aan keuzes

Aan showcasefestivals geen gebrek. Het aanbod is zo groot dat het haast onmogelijk is geworden om een duidelijk overzicht te krijgen. Elk festival lijkt zich te onderscheiden met een eigen focus en agenda, maar juist die versnippering maakt het voor zowel artiesten als professionals moeilijk om door de bomen het bos te zien. Neem ESNS: met een line-up die sterk wordt bepaald door Europese subsidies, krijgt het publiek acts voorgeschoteld uit landen of regio's als Transsylvanië, Montenegro en Polen. Hoewel dit een verrijking kan zijn voor het muzikale spectrum en culturele verbreding, voelt het soms alsof deze keuzes minder voortkomen uit artistieke overwegingen en meer uit strategisch beleid. Wie betaalt, bepaalt – zo was het altijd al in de muziekindustrie. Aan de andere kant: ESNS biedt een unieke staalkaart aan bands die je normaal gesproken nooit zult leren kennen. Voor wie graag eens iets anders proeft, heeft ESNS een rijkelijke menukaart samengesteld.

Dit overvloedige aanbod heeft echter een praktische keerzijde. Tijdens The Great Escape in Brighton, waar ik tweemaal aanwezig was, ervoer ik hoe overweldigend de ervaring kan zijn. Met honderden artiesten verdeeld over tientallen locaties in de stad en een strak tijdschema wordt het een logistieke en mentale uitdaging om een gebalanceerd beeld te vormen van bands die de moeite waard zijn. Het gevolg? Het gevoel bij de muziek raakt enigszins op de achtergrond. Wat resteert is een haastig afvinken van bands in de hoop dat er een pareltje tussen zit. En soms is dat ook daadwerkelijk het geval. Bovendien – en dat is niet onbelangrijk in de taxering van een showcasefestival – is het plezierig om je in een paar dagen volledig onder te dompelen in muziek. Maar je moet wel over grote honger en goed ontwikkelde smaakpapillen beschikken om je aan het copieuze muzikale buffet tegoed te doen.

Countercultuur en kritiek

Interessant is dat rondom showcasefestivals vaak een levendige countercultuur ontstaat. Tijdens The Great Escape worden bijvoorbeeld fringe festivals en

randprogrammeringen georganiseerd die scherp kritiek leveren op het grote festival en zijn koers. Deze manifestaties zijn niet alleen een uiting van verzet, maar ook een welkome aanvulling die de diversiteit en het debat binnen de muziekwereld bevorderen. Het is een waardevolle vorm van tegenbeweging die de showcasecultuur een spiegel voorhoudt.

Daarnaast spelen morele vraagstukken een steeds prominentere rol. In 2024 boycotten enkele bands The Great Escape vanwege sponsoring door Barclays, waarvan de betrokkenheid bij het Palestijnse conflict op felle kritiek stuitte. Gurriers, die eerder op South by Southwest afzagen van een optreden vanwege militaire sponsoring, staan symbool voor artiesten die hun principes niet laten varen. Zulke keuzes leggen de spanningen bloot tussen artistieke integriteit, zakelijke afhankelijkheid en maatschappelijke betrokkenheid.

De muzikant als product

Een van de grootste pijnpunten van showcasefestivals is de behandeling van muzikanten als producten. Deze evenementen zijn immers niet primair gericht op het publiek, maar op muziekprofessionals: managers, boekers, journalisten en labels. Bands worden gepresenteerd als waren in een catalogus, waarbij hun

optreden niet zozeer draait om het delen van hun passie, maar om het verkopen van hun potentieel. En dat vrijwel tegen elke prijs, wat voor sommige artiesten een frustrerende ervaring kan zijn.

Daarnaast vergt deelname aan een showcasefestival vaak een grote investering van artiesten, zowel financieel als mentaal. Het is geen garantie voor succes. Sterker nog, veel bands verdwijnen na hun *15 minutes of fame* in de anonimiteit, zonder dat er daadwerkelijk deuren voor hen geopend zijn. De vraag rijst: moet muziek altijd meetbaar succesvol zijn, of mogen we het ook koesteren als een uiting van vrije geesten en vrolijk anarchisme?

Wie net als good old Adorno en Horkheimer in de jaren veertig van de vorige eeuw de cultuurindustrie wil analyseren als een systeem waarin consumptie en vermaak centraal staan, zijn showcasefestivals een treffend voorbeeld van wat zij massacultuur noemen. Hoewel er niets mis is met entertainment, wordt muziek in deze context vaak gereduceerd tot een verhandelbaar product. Showcasefestivals belichamen deze dynamiek: hun programma's zijn het resultaat van selecties binnen de muziekindustrie, een vorm van 'packaging' die meestal meer draait om strategie dan om artistieke waarde. *Money rules* – een waarheid die we

BELANG VAN SHOWCASEFESTIVALS

Showcasefestivals zijn al decennialang de kraamkamers van de muziekwereld, waar avontuurlijke boekers en nieuwsgierige muzikliefhebbers de sterren van morgen kunnen ontdekken. Bands als Arctic Monkeys, The xx, en Tame Impala zetten hun eerste stappen naar wereldfaam op platforms zoals SXSW en Eurosonic Noorderslag. Deze festivals hebben bewezen dat het risico nemen om onbekend talent een podium te bieden, loont.

Ook Nederlandse en Belgische artiesten schitteren op deze podia. Denk aan Eefje de Visser, die met haar hypnotiserende electropop internationaal harten veroverd, of de Vlaamse postpunkband Whispering Sons, die vanuit showcasefestivals zoals ESNS groeide naar optredens op grote Europese festivals. Daarnaast is Pip Blom een treffend voorbeeld van een Amsterdamse band die via showcasefestivals en steun van internationale radiostations zoals KEXP in de Verenigde Staten voet aan de grond kreeg.

Toch moet worden benadrukt dat het nooit een festival is dat een artiest 'ontdekt', maar altijd de kwaliteit van de muziek die maatgevend is. Niet het showcasefestival ontdekte Arctic Monkeys, maar het was de kracht van hun nummers die bovendreef. *Showcase follows music*, niet andersom – althans in een ideale wereld. Door in te zetten op originele, grensverleggende artiesten, kunnen boekers bijdragen aan een levendig muzieklandschap. Minder commercie, meer soul: dat is de weg vooruit.

FRIDAY 20 JUNE

BONNIE RAITT
THE ROBERT CRAY BAND
JENNY DON'T AND THE SPURS
POKEY LAFARGE
EARLY JAMES
DAWN BROTHERS

SATURDAY 21 JUNE

KALEO
MELISSA ETHERIDGE
SEASICK STEVE
D.K. HARRELL
CONNOR SELBY
LEIF DE LEEUW BAND
TAMI NEILSON

HOLLANDINTERNATIONALBLUESFESTIVAL.COM

DOORNROOSJE

CONCERTEN - CLUBNACHTEN - FESTIVALS - NIJMEGEN

do 20 feb 2025

Future Utopia
POP, ELECTRONIC

vr 28 feb 2025

Ramkot
ROCK

wo 05 mrt 2025

Lottery Winners
POP, ROCK

do 09 jan 2025

Bab L'Bluz
CHAABI, FUNK, DANCE

zo 30 mrt 2025

Milow
POP, SINGER SONGWRITER, FOLK

di 22 apr 2025

The Academic
POP, ROCK, INDIE ROCK

wo 23 apr 2025

The Slow Readers Club
POP, ROCK

di 29 apr 2025

Sylvie Kreusch
POP, FOLK, ELECTRO, ELECTRONIC

vr 02 mei 2025

Elephant
POP, ROCK, FOLK, ROOTS

za 24 mei 2025

Vieux Farka Touré
ROCK, BLUESROCK, DESERT ROCK

niet kunnen negeren. Evenals het feit dat sommige bands, ondanks stevige subsidies, sponsoring en recettes, voor een habbekrats opgetrommeld worden om hun kunstje te vertonen.

Naar een hoger niveau

Toch zijn er ook lichtpuntjes. The Great Escape blijft, ondanks de eerder genoemde overdaad, een plek waar ik bijzondere ontdekkingen heb gedaan. Zo zag ik daar Wunderhorse, een band die later het voorprogramma verzorgde van Fontaines D.C. in de Amsterdamse AFAS en me opnieuw wist te betoveren. Zulke momenten herinneren me eraan waarom ik ooit van muziek ben gaan houden. Het gaat om de liefde, de verbinding, en het delen van iets wat groter is dan jezelf. Een ander voorbeeld is het Rotterdamse showcasefestival Left of the Dial. Hier ligt de focus op kleinere podia en een intiemere sfeer, waardoor de rock-'n-roll-spirit ruimte krijgt. Het is een festival dat minder wordt gedreven door zakelijke belangen en meer door pure passie voor muziek. Deze aanpak biedt hoop in een wereld waar de business vaak de overhand lijkt te hebben.

Een cruciale groep op showcasefestivals bestaat uit pluggers, talentscouts en journalisten. Hun rol is onmisbaar in het scheiden van het kaf van het koren. Zij moeten de vrijheid en tijd krijgen om zich te verdiepen in het aanbod, zodat de kwaliteit van de muziek – en niet de commercie – centraal blijft staan. Een showcasefestival is pas succesvol als het talent ontdekt wordt door de mensen die in staat zijn om het naar een hoger niveau te tillen.

No move no groove

Popmuziek verdient meer vrijheid en minder keurslijven. De opkomst van

showcasefestivals heeft onmiskenbaar bijgedragen aan de professionalisering van de muziekindustrie, maar dit heeft ook geleid tot een verlies van spontaniteit en authenticiteit. Het lijkt alsof de liefde voor muziek steeds vaker plaatsmaakt voor strategische keuzes en zakelijke belangen. Dat is zonde, want muziek is in essentie een vorm van expressie die vrij hoort te zijn van zulke beperkingen.

We hebben meer nodig van die vrolijke anarchie die ooit de ziel van de rock-'n-roll bepaalde. Minder bobo's, minder bureaucratie, en meer ruimte voor vrije geesten. Idealistisch, zeker weten. Naïef? Wellicht. Maar muziek verdient het om zich vrij te ontplooiën, om zelf richting te geven aan bewegingen in de samenleving en dus geen marionet te zijn van grootkapitaal of politiek wensdenken. Zo was het in 1968, zo was het tijdens de punkperiode en zo is het vandaag nog steeds. Muziek zet de toon, vormt de soundtrack onder studentenoproer en Engelse mijnstakingen, krakersoproer of burgerrechten. Het gaf en geeft nog steeds uiting aan protest en straattaal. Van hippie tot hiphop. Immers, elke beweging z'n eigen muziek; *no move no groove*.

Conclusie

De spanning tussen ambitie en industrie is inherent aan showcasefestivals. Ze bieden kansen, maar leggen ook de beperkingen bloot van een systeem dat muzikanten te vaak reduceert tot producten. Het is aan ons, de muziekliefhebbers en professionals, om te blijven streven naar een evenwicht. Laten we ervoor zorgen dat muziek weer primair draait om gevoel, passie en verbinding. Want uiteindelijk is dat waar het allemaal om begonnen is.

Als artiest krijg je in je carrière meestal te maken met een aantal tournees, zoals clubtours, festivalshows en showcases. Helaas is touren voor bijna elke band tegenwoordig een verliesgevend onderneming. Zie bijvoorbeeld het weinig optimistische artikel dat begin januari op de NOS verscheen onder de titel 'Opkomende popartiesten krijgen te weinig betaald voor optredens'. Showcasefestivals bieden meestal helemaal geen gage, maar beschouwen een plek op hun line-up als vergoeding. Het is een bijzonder soort optreden voor muzikanten: verwacht geen publiek dat vooral bestaat uit muziekliefhebbers, maar kritische professionals en poortwachters uit de muziekindustrie, zoals boekers, pluggers en labels. En toch, ondanks het gebrek aan gage (en soms speelplezier) kan een succesvolle showcase zeer waardevol zijn voor je muzikale carrière.

Maar hoe zorg je ervoor dat je als band met je instrumenten en team naar een internationale showcase kunt reizen zonder gage, of zelfs een onkostenvergoeding? Gelukkig zijn er subsidies die je kunt aanvragen, al vergoeden die meestal niet alle kosten. Verder moet je jezelf als artiest afvragen: is dit echt het juiste moment om aan een showcase deel te nemen? Wat kun je er realistisch gezien mee bereiken, los van het feit dat prestigieuze showcases goed staan op je muzikale cv?

De line-ups van showcasefestivals zijn vaak uitgebreid; de concurrentie is moordend. Je moet als band over voldoende momentum beschikken om de juiste mensen uit de muziekindustrie naar je show toe te trekken. Soms wegen de kosten niet op tegen de baten. In dat geval is het verstandiger om ondanks de uitnodiging van deelname af te zien, en erop te vertrouwen dat het volgend jaar beter past binnen de strategie die je hebt uitgestippeld voor je muzikale project.

Robin Kester

“ALS JE ER AL VIJF OP EEN AVOND KUNT BEZOEKEN, BEN JE EEN KONING”

Eurosonic Noorderslag in Groningen, kortweg ESNS. 's Avonds presenteren artiesten zich aan bookers, festival-directeuren, podiumbazen, platenlabels en natuurlijk publiek. Naast de reguliere showcase-optredens bestaat er ook grotendeels gratis toegankelijk randprogramma. Een goedbezochte opwarmer voor de avondconcerten.

Tekst en foto Steven Walter

Hoe Gronings wil je het hebben? Bij Cafeteria Snack Hoek in het centrum kijkt een studentikoos type op zijn mobiel. Zijn kameraden verdringen zich voor een gefrituurde eierbal uit de snackmuur. “Hier, Kingfishr (een band uit Ierland, SW) treedt zo op bij Plato. Zullen we die checken? Schijnt wel oké te zijn”, roept de jongen die door het randprogramma in de ESNS-app scrolt. Een gratis optreden van twintig minuten. Zijn maten, met de mondvol, vinden het best.

Wie geen gekocht toegangsbandje om de pols heeft, stelt zijn eigen, vaak kosteloze ESNS-programma samen. Wie wel een bandje heeft, maar niet wil wachten tot 's avonds de officiële showcaseconcerten starten, doet hetzelfde. Her en der in de stad is namelijk een boeiend aanbod te vinden. Aan de voet van de deze januaridag in mist gehulde Martinitoren bijvoorbeeld, waarop de Grote Markt Joris uit een gele bus stapt. Hij heeft net een busconcert bijgewoond. "Hartstikke leuk. Even uit de kou en lekker genieten van goede muziek. Ik zag net een interview met Felix Raphael, ook vanuit de bus. Net een talkshowtafel op wielen. Goed bedacht." Bij de klapdeuren wordt plaatsgemaakt, zodat een volgende muzikant even kan soundchecken voor het volgende optreden in de wagon.

Het loont om naar het randprogramma te kijken. Acts waarvan de showcases 's avonds uitpuilen van het publiek, zijn daardoor van dichterbij te beleven. De studentenclub die naar de platenzaak loopt voor wat Ierse folkrock van Kingfishr komt op deze vriesdag van een koude kermis thuis. Voor de winkel staan dranghekken voor een rij wachtenden. Binnen staan de mensen als haringen in een ton tussen de platen- en cd-bakken. "Dit gaat hem niet worden. We komen nooit op tijd binnen, ze beginnen al over vijf minuten! Wat nu jongens?" De groep duikt gezamenlijk in de app. Discussie over de volgende locatie. Ze komen er niet uit. "Dat is wel een probleem met Eurosonic", geeft een van de jongens aan. "Het aanbod is zo groot. Zeker in de avond. En iedereen wil iets anders." De eerste act die hen allen aanspreekt is het Finse Goldielocks, maar daar moeten ze nog twee uur op wachten. Geen nood, op naar de De Drie Gezusters voor een biertje en heel veel muziek. In de geschakelde horecapanden is op elke verdieping, in praktisch elke hoek, een band of artiest bezig.

Tijdens het festival overspoelen muziek-liefhebbers, mensen uit de business en artiesten het Groninger centrum. Bij de Grote Markt staan spandoeken van de organisator: *'300 great acts you never heard of. You heard it first at ESNS.'* Bezoeker Ben en vriendin Maaïke zijn

vaste bezoekers. Maaïke: "Het klopt wat er staat. We zijn nieuwsgierig naar nieuwe muziek, maar 300 band luisteren in drie dagen?" Ben vult aan: "Logistiek niet te doen joh. Als je er al vijf op een avond kunt bezoeken, ben je een koning."

Door de winkelstraten ratelen de rolkoffers van artiesten. Iemand draagt een deel van een drumstel, een ander sjouwt met een keyboard. Velen hebben een gitaarkoffer op de rug. Hier op straat zijn artiesten kort aan te spreken als ze de weg van hotel naar speelplaats zoeken. Een van hen is Eddie Keogh, zanger van Kingfishr. Na hun optreden in de platenzaak, en een dag eerder hun showcases in de Machinefabriek en Huize Maas, zit hun tijd in Groningen erop. "Zo'n showcasefestival heeft eigenlijk best een moeilijk publiek. Dat was wel grappig tijdens onze gig in Huize Maas. Vooraan waren mensen aan het dansen en zongen ze onze nummers mee, maar achteraan stond het stil. Alsof er een onzichtbare maar harde grens midden door het publiek liep. Achterin stonden de professionals." Medebandlid Eoghan 'McGoo' McGrath merkt met een lach op: "Alsof ze op hun werk waren – en dat was natuurlijk ook zo." Gitarist Eoin Fitzgibbon: "Dat is gewoon de aard van zo'n evenement. Het is geweldig om hier te spelen, want je krijgt de kans om gezien te worden in Europa. Het is een poort naar podia en festivals."

Bij het kloppend hart van het festival – de Oosterpoort – loopt Eefje de Visser naar binnen. Ze is een van de sprekers tijdens de conferentie die gelijktijdig loopt. "Eurosonic Noorderslag is heel erg belangrijk. Als beginnend artiest is het de enige plek waar zoveel industrie, journalisten en publiek rondlopen en waar je dus kunt laten zien en horen wat je doet. Als het er niet zou zijn, heb je eigenlijk geen plek om dat te doen. Mij heeft het in elk geval enorm geholpen. In het begin van mijn carrière, maar nog meer in 2020, dus voor de lockdown. Mijn vierde plaat (Bitterzoet, SW) kwam uit en allerlei media riep mij en mijn band uit tot beste act. Zonder ESNS hadden we die start niet kunnen maken." Het programma van ESNS stopt niet bij muziek. Het randprogramma toont ook gemixte kunst. Robotica en

ambientmuziek komen bijvoorbeeld samen tijdens een gratis wellness-ontbijt in Het Resort, even buiten het stadshart. Drie robots van de lokale kunstenaar Igor Bobeldijk spuiten via een slangetje pap in de bekertjes van de bezoekers. Op de achtergrond verzorgt Adriaan 'Zacht Man' Bon live sci-fi-klanken met zijn keyboard. "Gadver, op mijn broek", grinnikt een van de bezoekers als er een spetter pap niet in de beker terecht komt. Als de robots even niemand hoeven te bedienen, dansen ze op de muziek. Eentje laat een straaltje 'vloeibaar ontbijt' lopen. "Last van incontinentie?", merkt een bezoeker op.

Bij Kunstgenootschap Pictura is de European Poster Explosion (EPEX, SW) te bezoeken. Kunstenaar Willem Kolvoort: "We hebben sinds 2014 tijdens elke editie zo'n tentoonstelling. In het begin deed ons Vera-collectief dat, maar op een gegeven moment nodigden we vooral Europese poster-makers uit. Het is immers een Europees festival." Het Vera-collectief maakt exclusieve aankondigingen voor de concerten in de Groninger poptempel Vera. "Bezoekers zijn heel enthousiast. Als je hier binnenkomt krijg je een explosie van kleur te zien. Ons collectief bestaat uit twaalf à dertien personen en ieder maakt gemiddeld twaalf posters, soms meer. Jaarlijks zijn er zo'n 150 shows, dus reken maar uit." Hij staat bij een van zijn ontwerpen, gemaakt voor een optreden van Pip Blom. "De posters promoten de shows in de club en de artiesten krijgen er uiteraard een. Deze hangt ingelijst bij Pip Blom in de kamer." Fans neuzen tussen de bakken met afdrucken, op zoek naar een unieke poster van een favoriete artiest.

's Avonds zijn er optredens op verschillende plekken in de binnenstad, zoals het Grand Theatre en de bovenzaal in het Forum. Intiem is de Lutherse kerk in een van de zijstraatjes. Daar luistert een gezelschap ademloos naar het bluesy geluid van de zeventienjarige Ierse Muireann Bradley. Bezoekster Heleen: "Echt schitterend. Eurosonic Noorderslag is net een snoepwinkel. Je ontdekt hier zoveel lekkers."

RECENSIES

GA VOOR MEER RECENSIES
NAAR WWW.HEAVENMUSIC.NL

NEOKLASSIEK

**Dawn Richard
And Spencer Zahn**
**QUIET IN A WORLD
FULL OF NOISE**
Merge Records

Na Pigments in 2022 is *Quiet In A World Full Of Noise* het tweede album dat zangeres Dawn Richard maakte samen met ambient-componist en multi-instrumentalist Spencer Zahn. Waar ze zich op dat eerste album nog enigszins kon verschuilen in het achtkoppige ensemble dat hen begeleidde, ontstond QIAWFON uit een reeks van solopianostukken van Zahn. Richard kwam met de teksten en zanglijnen en pas later werden daar enkelvoudige strijkers en blazers aan toegevoegd en op vier tracks het Budapest Film Orchestra. Het klinkt veelal verstillend, maar net te *bewegt* om ambient genoemd te kunnen worden, zodat hun nieuwe samenwerking

een werkelijk bloedstollend mooie plaat oplevert tussen jazz, folk en neoklassiek. In eerste instantie doet het album misschien zelfs een tikje saai aan, maar bij meer luisterbeurten

raak je betoverd door zijn ongelooflijke schoonheid en bedwelmende emotionaliteit. Dit is zo'n plaat die je langzaam in bezit neemt.
Pieter Wijnstekers

FOLK/POP

The Innocence Mission
MIDWINTER SWIMMERS
Thérèse Records
Een nieuw album van
The Innocence Mission

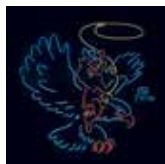
is in huize Wijnstekers altijd reden voor een feestje, zeker wanneer het zo'n prachtige plaat betreft als *Midwinter Swimmers*. Wie ooit eerder viel voor de innemende zang en liedjes van Karen Peris hoef ik in feite niets meer uit te leggen, want de onschuld en charme van de muziek die zij samen maakt met haar echtgenoot Don Peris, laat zelfs na 36 jaar niet na de luisteraar die daar gevoelig voor is in het hart te raken. Daarbij bevat *Midwinter Swimmers* enkele van de mooiste nummers ooit van The Innocence Mission en zelfs de meer 'gewone' liedjes

ontroeren op zo'n manier dat ik nu al niet kan wachten op het volgende album. En hoewel ik iedereen ook van harte het debuutalbum van Meimuna kan aanraden, omdat het een vergelijkbare betovering oproept maar dan met

iets meer body, behoort de fragiele folkpop van The Innocence Mission tot de meest aansprekende, uniek klinkende muziek van de laatste decennia.
Pieter Wijnstekers

COUNTRY

Diverse Artiesten COSMIC AMERICAN MUSIC: MOTEL CALIFORNIA

Numero Group

In 2016 verscheen op het Numero platenlabel het album *Cosmic American Music: Wayfaring Strangers*. Een verzameling countryrock die in het verlengde lag van Gram Parsons, The Byrds en The Flying Burrito Brothers. Acht jaar later is een nieuwe compilatie uitgebracht waarbij de titel een duidelijke indicatie geeft waar het deze keer gezocht moet worden. De twintig tracks hier verzameld, neigen nadrukkelijk naar de westcoast country, zoals die door de Eagles uitermate populair is gemaakt. En dat is een muziekstroming die veel liefhebbers heeft, maar waarvoor evenveel neuzen worden opgetrokken. Dat de samenstellers van Motel California zich hiervan bewust zijn en bewijzen over een gezonde dosis humor te beschikken, komt naar voren in de liner notes, waarin een citaat is opgenomen citaat The Dude, hoofdpersoon in de film *The Big Lebowski*: *Man, come on, I had a rough night, and I hate the fucking Eagles, man*. Zo te horen zullen geen van de twintig muzikanten/acts op deze verzamelaar de woorden van The

Dude onderschrijven, want je hoort hun invloed meer dan eens terug. Echter, geen van hen heeft ook maar een schijntje van de populariteit van de Eagles mogen ervaren. Allen, de een iets minder dan de ander, hebben nadrukkelijk in de schaduw gestaan van de muzikale adelaars. Zo heeft Caroline Peyton, hier aanwezig met *Still With You* van het uit 1977 stammende album *Intuition*, in de jaren zeventig voorprogramma's verzorgd voor onder meer Captain Beefheart, Mahavishnu Orchestra en Sly Stone. Dat Numero ook nu weer met enkele obscure opnamen op de proppen komt valt zeer te prijzen. Het werkelijk schitterende *Lady Full Of Dreams* van Cathy Hamer is wel op plaat verschenen, maar dat album heeft het nooit verder geschopt dan een proefpersing. Haar eerste plaat trouwens ook niet. Daarna heeft ze zich toegelegd op het schrijven van kindermuziek. Door het opnemen van dit erg mooie lied op deze compilatie met fraai begeleidend gitaarspel – ze haalde inspiratie uit het werk van Joni Mitchell – wordt een groot onrecht enigszins tenietgedaan. Maar er is hier zo veel moois terug te vinden: Mark Jones die samen met zangeres Carol Butler in *One Way Train* een poging

waagt om de duetten van Gram Parsons en Emmylou Harris naar de kroon te steken, of de heerlijke samenwerking van de formatie Lodestar in *Who Are You*, dat volledig in het verlengde ligt van het repertoire van de Eagles. *Picking Up The Pieces* van broer en zus Chuck & Mary Perrin is een ander hoogtepunt: een iets traditioneler countrynummer waarbij de gedachte mij niet kan loslaten dat ik het lied in een andere versie ken maar ik het niet kan thuisbrengen. En nee, het is niet het nummer van Poco. *On He Goes* uit 1978 van de formatie McKay is de volgende parel waarbij moet worden opgemerkt dat gitarist Ray Pierle, die beïnvloed is door Neil Young, dit in zijn eentje heeft opgenomen. Ook het briljante *Cactus Woman* van Bob Bakert, inclusief een jankende lapsteel die later aan de opname is toegevoegd, moet genoemd worden. Voor deze geweldige verzameling liedjes moet je bij de reguliere platenzaak iets meer knaken neertellen, maar de kwaliteit van de muziek en het zeer goed gedocumenteerde boekwerkje zorgen ervoor dat deze uitgave iedere euro waard is. Voor liefhebbers van het genre is het is een absolute 'must'.

Ed Muijtjens

WERELD

Julian Mayorga CHAK CHAK CHAK CHAK Glitterbeat/XMD

Voordat deze cd hier in de bus plofte, had ik niet van Julian Mayorga gehoord. Toch laat ik me vertellen dat deze excentrieke Colombiaanse singer-songwriter al acht albums op zijn naam heeft staan. De psychedelische post-cumbia van Chak Chak Chak Chak is dusdanig uniek en boeiend dat ik me bovendien niet kan voorstellen dat Mayorga uit de lucht is komen vallen. Hij doet me aan de Braziliaanse avant-gardist Tom Zé

denken, die ook al zo'n 25 jaar bezig was, toen hij begin jaren negentig ontdekt werd door David Byrne voor diens Luaka Bop-label. Met *The Best Of Tom Zé* uit 1991, een jaar later gevolgd door *The Hips Of Tradition*, zette de Talking Heads-voorman Zé en Luaka Bop direct op de kaart en werd Zé na jaren van obscuriteit een wereldster. Of dat ook met Julian Mayorga gaat gebeuren is de vraag. Want waar Zé's eigenzinnigheid veelal gevat ging in een bepaalde Braziliaanse zachtmoedigheid, kent Mayorga's muziek veel meer scherpere randjes en

verraadt die ze invloeden van artiesten als Tom Waits en Captain Beefheart. Weliswaar vertaald naar een modern avant-gardistische cumbiavariant, maar de roep van de Colombiaanse jungle lijkt nooit ver weg. Daardoor heeft Chak Chak Chak Chak een klank die veel gekte in zich herbergt, maar nooit totaal losgeslagen is. Voor mensen die een beetje thuis zijn in het werk van de hierboven genoemde artiesten is dat niet al te moeilijk te doorgronden. Heerlijk verslavend en volkomen uniek klinkend plaatje.

Pieter Wijnstekers

POWERPOP

20/20

BACK TO CALIFORNIA

Spyderpop/Big Stir

The Armoires

OCTOBERLAND

Big Stir

Librarians With Hickeys

HOW TO MAKE FRIENDS BY TELEPHONE

Big Stir

Hoewel melodieuze gitaarpop over de hele wereld haar fans heeft, wordt dit veelal als powerpop aangeduide genre vaak slechts op kleine labeltjes uitgebracht. Nu de internationale posttarieven een veelvoud zijn van wat ze vroeger waren, en de douane een hernieuwde alertheid aan de dag lijkt te leggen, is het vrijwel ondoenlijk (lees: onbetaalbaar) om te volgen wat er zo allemaal, met name in de Verenigde Staten, op powerpopgebied gebeurt. Gelukkig brengt het Californische Big Stir-label de laatste jaren de nodige powerpopparels uit die ook hier redelijk goed gedistribueerd worden.

Een van de jongste triomfen van Big Stir, mede dankzij hun samenwerking met het Texaanse powerpoplabel SpyderPop, is de terugkeer na meer dan 25 jaar van de legendarische band 20/20. Het is een van de beste bands uit de eerste powerpopgolf van de late jaren zeventig, wier nummer *Yellow Pills* tot de grootste powerpopklassiekers behoort en naam geeft aan het bekendste fanzine. De kern van 20/20 wordt nog immer gevormd door Steve Allen en Ron Flynt, die midden jaren negentig nog twee albums uitbrachten onder de naam 20/20, maar sindsdien op non-actief leken te staan. Met *Back To California* zijn ze weer terug en kwalitatief op het oude niveau, waarbij hun melodische gitaarpop nu ook een flinke dot americana in zich herbergt, waardoor *Back To California* een grotere groep muzikkliefhebbers aan zal spreken dan louter powerpopfans.

Dat Big Stir het geesteskind is van echte powerpopliefhebbers, moge blijken uit het feit dat de oprichters van het label – Christina Bulbenko en Rex Broome – zelf ook een band hebben: The Armoires. Naast toetsenist Bulbenko en gitarist Broome bestaat die uit drummer John Borack (tevens auteur van de ultieme powerpopgids *Shake Some Action*), bassist Clifford Ulrich en altvioliste Larysa Bulbenko. Octoberland heet hun jongste album, een zeer gevarieerde plaat met allerlei popstijlen, waarbij mooie melodieën en harmonieën vooropstaan. Mijn persoonlijke favoriet is evenwel Librarians With Hickeys, gevormd door het duo Mike Crooker en Ray Carmen, beide multi-instrumentalisten, zangers en songwriters, die een meer klassiek powerpopgeluid nastreven en met *How To Make Friends By Telephone* een album afleveren met twaalf ijzersterke powerpopliedjes die allemaal als klassiekers in het genre kunnen gelden. Even puntig als opwindend, met schitterende melodieën, sprankelende gitaren en fraaie samenzang. Dit is powerpop zoals het genre ooit bedacht is.

Eric van Domburg Scipio

POP

Saartje Van Camp

IN DE NAAM VAN

Excelsior/V2

De Vlaamse Saartje Van Camp is opgeleid als klassiek celliste aan de conservatoria van Leuven, Zwolle en Antwerpen, en trok van 1999 tot 2002 de wereld over als aanvoerder van de cellogroep van het Ricciotti Ensemble. In de jaren daarna begon ze zich steeds meer te richten op andere genres dan klassieke muziek. Ze speelde onder andere bij de theatergroep Orkater en het Rosa Ensemble, en ze trad op met dichters als wijlen Simon Vinkenoog. De laatste jaren is ze voornamelijk actief als rechterhand van Eric de Jong, alias Spinvis. Onder zijn invloed begon ze ook zelf muziek te schrijven, iets dat nu resulteert in haar eerste eigen album: *In De Naam Van*. Om maar direct met de deur in huis te

vallen: dit is een heel bijzonder en bijzonder intrigerend album. Qua geluid verwant aan Spinvis – die ook te horen is op drums, gitaar en orgel – maar vooral ook heel eigen, met een persoonlijke verzameling liedjes. Zoals *Vallen*, een intiem verslag van wat een hersenschudding na een valpartij allemaal teweeg kan brengen. (En dat dat inderdaad méér is dan wat hoofdpijn kan ik uit eigen, recente ervaring bevestigen.) Natuurlijk is er veel cello aanwezig op dit album: zo is het titelnummer een improvisatie op dat instrument, toevallig (!) opgenomen op de telefoon van Spinvis en door hem voorzien van een fraaie orgelpartij. Maar eigenlijk overheerst op dit album toch vooral de elektronica, zoals op het intrigerende *Er Sluip Een Wolf In De Tuin*. Dat het geluid desondanks niet steriel wordt is mede te danken is een het charmante stemgeluid van Van Camp. Daardoor klinkt *In De Naam Van* toch vooral als een frisse cross-over tussen Laurie Anderson en Kraftwerk (*File*). Niet de minste namen, en wie dat opvat als een groot compliment aan het adres van Saartje van Camp heeft volkomen gelijk.

Roeland Smits

POP/JAZZ

Danny Wilson

COMPLETE DANNY WILSON

Cherry Red

Met Meet Danny Wilson maakte het Schotse trio Danny Wilson (zanger/componist Gary Clark, gitarist Kit Clark en bassist Ged Grimes) in 1987 een van de mooiste Schotse popplaten ooit. De single *Mary's Prayer* bracht de band zelfs een internationale hit, al zette het menigeen (mede vanwege de titel?) op het verkeerde been. Absoluut een sterke song, maar de plaat telde dertien songs waarvan zeker de helft nog beter was, met een jazzy popsound die verwant was aan Steely Dan maar nog iets meer richting pop ging. Het werd nauwelijks opgemerkt. Zo vergeet ik niet dat het album in Oor werd weggezet als Steely Dan-light, terwijl de waarheid juist was dat Clark c.s. met Meet Danny Wilson juist een uitzonderlijk knap staaltje

sophisticated jazzpop had afgeleverd. Ze hadden de Amerikaanse insteek van Steely Dan naar de Britse context vertaald en er een unieke eigen sound mee gecreëerd. Wat dat betreft kan ik me ook niet één van de liedjes op Meet Danny Wilson voorstellen in een versie van Steely Dan. *Davy, Aberdeen, Lorraine Parade, Five Friendly Aliens, Steamtrains To The Milky Way, Broken China*, het zijn allemaal geweldige songs, de een na de ander, en de nummers die ik niet noem blijven daar niet ver bij achter, want missers telt deze ondergewaardeerde plaat niet. Toen twee jaar later opvolger *Bebop Moptop* verscheen had Clark de andere groepsleden meer bij het schrijfproces betrokken en was de unieke jazzpop van het debuut enigszins teruggebracht ten faveure van meer gewone pop. Het was zeker geen slecht album, maar de eerdere magie was voor een deel verdwenen. Al snel daarna viel het trio uit elkaar. Op de vijf cd's van *The Complete Danny Wilson* vinden we naast de beide albums, twee interessante cd's met b-kantjes, demo's en remixes en een cd met een werkelijk fabuleus liveoptreden uit oktober 1989 dat hun beste songs in een dynamische setting laat horen die ze nog eens boven henzelf uittilt. Het is doodzonde dat de groep toen stopte, want uit deze combinatie was nog veel meer te halen.

Eric van Domburg Scipio

FOLK/ROCK

Richard Dawson END OF THE MIDDLE Domino/V2

Voor een nieuw album van de Noord-Engelse folkrocker Richard Dawson kan je mij altijd wakker maken. Hij bewandelt zelden gebaande paden en vraagt van zijn luisteraars en fans stevast een open geest. Zo opende zijn vorige album *The Ruby Chord* met de liefst 41 minuten durende song *The Hermit*, een tour de force die zelfs voor Dawsons doen uitzonderlijk was, al waren de zes songs die volgden met een gemiddelde lengte van een minuut of acht ook nauwelijks standaard te noemen. Niettemin heeft hij na *The Ruby*

Chord uit 2022 duidelijk de tijd genomen om weer even op adem te komen en verrast hij nu met zijn rustigste, meest bespiegelende plaat tot nu toe. Niet dat Dawson plotseling soft is geworden, haast ik me te zeggen, want hoewel minder rockend dan eerder werk zoekt hij ook in deze meer akoestische setting muzikale grenzen op met zijn unieke, vrije manier van zingen en aparte instrumentaties. Ik zou dan ook niet durven beweren dat dit nieuwe album veel toegankelijker is dan eerder werk, want eigennuttig is het zeker, ook al is de fraaie afsluiter *More Than Real* misschien wel Dawsons meest 'gewone' song ooit. *End Of The Middle* is opnieuw een prachtig bewijs van zijn unieke talent en persoonlijkheid.

Eric van Domburg Scipio

SINGER-SONGWRITER

Kris Delmhorst GHOSTS IN THE GARDEN Big Bean Music

De Amerikaanse singer-songwriter Kris Delmhorst maakte sinds 2001 al acht albums en drie ep's met eigen werk, terwijl ze in 2011 een onverwacht eerbetoon aan *The Cars* opnam.

In haar eigen songs overheerst al zo'n 25 jaar het onstilbare verlangen naar wat verloren ging. Dat thema bezingt ze poëtisch maar onnadrukkelijk op muziek met elementen uit folk en singer-songwriter, vaak op fluisterzachte en hese toon. Het knappe is dat ze zich nooit herhaalt, maar tekstueel talloze nieuwe ingangen vindt om het persoonlijke universeel te maken, terwijl ze inkijsjes lijkt te geven in haar leven. Dat is niet anders in negen van deze elf nieuwe songs, die ze al in 2023 opnam in een studio in een achttiende-eeuws gebouw met drummer Ray Rizzo, bassist Jeremy Moses Curtis, gitarist-organist Erik Koskinen, toetsenist en studiotecnicus Sam Kassirer plus gitarist en pedal steel gitarist Rich Hinman. Ook deden deden diverse achtergrondzangeressen en -zangers mee onder wie Anais Mitchell en Jeffrey Foucault, Delmhorsts echtgenoot. In opener *Summer Growing Old* zingt ze

hoe in haar tuin de zomer eindigt en hoe tegelijkertijd zekerheden haar ontvallen. Daarbij deint de muziek majestueus op het ritme van Rizzo en Curtis, terwijl Hinman zoekend soleert en Delmhorsts hese, hunkerende stem haar woorden onderstreept. Ook in de andere nummers zingt ze als een aanzegster over rouw, verlies en het noodlot, want met het verstrijken van de jaren lijkt er eerder meer voor Delmhorst op het spel te staan dan minder: in *Wolves* bezingt ze impressionistisch de naderende dood van haar vader en in het erop volgende *Ghosts In The Garden* het overlijden van een vriend. Toch houdt ze de geesten van de doden bij zich: *Ghosts in the doorway, drawn to the light/ pull em in close, hold on tight* Ze sluit daarbij niet haar ogen voor de wereld: in het vaag countrygetinte *Age Of Innocence* kijkt ze met melancholie terug op de tijden dat we naïef bij de dag leefden, in het onverwacht jagende *Won't Be Long* sluit de muziek goed aan op de tekst over de menselijke kortzichtigheid en hebzucht, terwijl ze in het al even rockende *Dematerialize* de allesoverheersende behoefte daaraan te ontsnappen verwoordt. In slotnummer *Something to Show* verlangt ze er dan ook naar met haar geliefde dromerig weg te roeien richting de sterren, maar voordat hij komt sterft het nummer even langzaam als indrukwekkend weg...

Ruud Heijjer

FOLK/POP

Lempi Elo AAVATTUT & HUOJUVA PUUT Eclipse/Julkaisut/Eclipse/XMD

Denkend aan Finland zie ik meren en oneindige bossen. Ooit reisde ik door het land van Sibelius, de Leningrad Cowboys, Aki Kaurismäki en Nightwish. In een dorpje stond de grootste houten kathedraal ter wereld. Het hout hiervoor kwam uit Amerika en daar denkt men in inches, niet in centimeters, vandaar. Bij de Russische grens koos ik voor de grote berenroute in plaats van de kleine. Het werd een uitputtende *hike* van bijna acht uur. Ergens in een bos was er nog het

lokale kampioenschap wie het langst in zijn blote kont op een nest met rode mieren kan zitten. Helsinki is een charmante stad met mooie architectuur en veel drinkende Finnen in de sauna. Al deze herinneringen aan dit vreemde land komen naar boven bij het luisteren naar de wonderschone stem van Lempi Elo. Het is niet alleen die betoverende stem, maar ook de prachtige taal. Het Fins is gemaakt om te zingen. Je weet bij God niet waarover, maar het komt op mij romantisch en melancholiek over. Elo is veelzijdig en laat zich ondersteunen door een fijn muzikaal collectief. Haar beide albums, *Aavat Veet* (2024) en *Huojuvat Puut* (2023) brengt ze nu gezamenlijk uit op een mooie dubbele digipack. Op *Huojuvat Puut* worden de teugels in de composities wat meer gevierd en hoor je ook vleugjes progrock, terwijl ze op *Aavat Veet* kiest voor een folkier, meer intieme benadering, die ook wel aan Kate Bush doet denken. Het wordt tijd om de *Finlandia* van Sibelius weer af te stoffen!

Michael Struis

POP/ROCK

Sharon Van Etten & The Attachment Theory SHARON VAN ETTEN & THE ATTACHMENT THEORY Jagjaguwar

Amper drie jaar zijn verstreken sinds Sharon Van Ettens postpandemische *We've Been Going About This All Wrong*, maar de impliciete doodsangst van die plaat lijkt plaats te hebben gemaakt voor een totale omarming van het leven. De eerste zin van haar nieuwe album legt de ommekeer onmiddellijk bloot: *Who wants to live forever?* Introspectie is Van Etten nooit vreemd geweest, getuige een albumtitel als *Are We There*. Leven en dood hangen in een gelaagde duisternis over al haar werk, en ook haar nieuwste worp ontsnapt daar niet aan. Echter, de triomf van de vreugde over de pijn is een nieuwe stap voor haar muziek, die voor het eerst geschreven en opgenomen is in volledige samenwerking met een band: The Attachment Theory. Die theorie stelt dat men nauwe relaties nodig heeft om

te overleven. In het Nederlands bekend als 'hechting'; prangend genoeg, daar Van Etten met deze samenwerking veel wonden lijkt te genezen. Spelplezier doordrenkt dit synthrockalbum en is merkbaar in iedere noot, waar de dualiteiten van het leven en de liefde stoelen en botsen. De combinatie van donkere overpeinzingen in een vreugdevoller jasje schreeuwt jaren tachtig, en de productie benadert de perfectie. De knapperige sound – opgenomen in de studio van Eurythmics – emuleert de eighties synthpop zonder het hoekige van Van Etten uit het oog te verliezen. De baslijnen zijn zwaar en melodius – *I Can't Imagine* had een verloren discoplaat van Josh Homme kunnen zijn – en de drums op *Trouble* komen rechtstreeks uit een vroeg Cure-album – leuk feitje daarbij is dat Lol Tolhurst de liner notes van het album heeft geschreven. Wanneer je bijna verwacht dat de flair van de synths de introspectie dreigt te verbloemen, nemen de laatste twee nummers bijna een kwartier de tijd om het album af te remmen tot een rond einde. Euforie maakt plaats voor gerimpelde bezinning, het uithijgen na de dans, met als grandioze finale *I Want You Here*; een fenomenale bekkenslag die de overwinning van een nieuw begin inluidt.

Lenny Vullings

POP/FOLK

Everything Is Recorded TEMPORARY XL/V2

Everything Is Recorded is de naam waaronder Richard Russell, baas van XL Recordings, al zo'n jaar of zeven zijn eigen muzikale eieren legt met behulp van menige door hem bewonderde artiest. Als producer van onder meer de laatste albums van Gil Scott-Heron en Bobby Womack had Russell naam gemaakt door de moderne invulling die hij eraan gaf. Hoewel ik zelf nooit helemaal overtuigd was dat hij inderdaad het beste uit die artiesten had gehaald, bewees hij met *Everything Is Recorded* dat zijn muzikale ideeën wel degelijk waardevol waren en

dat hij andere muzikanten ook integer kon gebruiken om die te verwezenlijken. Op *Temporary* lukt dat zelfs beter dan ooit. Met medewerking van onder anderen Sampha, Alabaster De Plume, Bill Callahan, Florence Welch, Maddy Prior, Samantha Morton, Jah Wobble en Kamasi Washington, legt hij in veertien liedjes de nadruk meer dan voorheen op de melodie dan op het ritme, waardoor de songs sterker tot leven komen en het album als geheel overtuigt. Dat folk hierin een belangrijke rol speelt zal Russells oudere fans wellicht verrassen, maar verleent *Temporary* regelmatig extra diepgang die zeer goed werkt.

Eric van Domburg Scipio

ROOTS/SINGER-SONGWRITER

Jason Isbell FOXES IN THE SNOW Southeastern Records

Jason Isbell is een meer dan uitstekende songwriter. Dat bewees hij op zijn albums met zijn band The 400 Unit en ook al tijdens zijn jaren als gitarist bij de Drive-By Truckers. *Foxes In The Snow* is zijn eerste geheel akoestische soloalbum. In elf breekbare liedjes legt Isbell zijn ziel op tafel en je als het ware mee in zijn dagboek van het afgelopen bewogen jaar. Eind 2023 liep zijn huwelijk met Amanda Shires, partner en lid van The 400 Unit, na meer dan tien jaar op de klippen. *Foxes In The Snow* is echter geen klassieke breakup plaat geworden, al heb je wel steeds het gevoel dat hij zijn pijn kwijt moet. Ongetwijfeld is de muziek en dan vooral de tekst geschreven na de scheiding. Hij heeft de songs in vijf dagen in oktober opgenomen in de Electric Ladyland Studio's in New York, enkel met gitaar en producer Gena Johnson. Het resultaat mag er zijn. Niet zo monumentaal als bijvoorbeeld *Nebraska* van Springsteen, maar wat Isbell doet is zeker gedurfd. De artiest laat zich van zijn meest kwetsbare kant zien. Onderwijl speelt hij werkelijk subliem gitaar op zijn 1940 Martin. De ware kracht van *Foxes In The Snow* zit in de afsluitende nummers. *True Believer*, met getergde

zang, en de prachtige melancholieke *love song* *Wind Behind The Rain*.

Michael Struis

ROCK/SINGER-SONGWRITER

Jasmine.4.t

YOU ARE THE MORNING

Saddest Factory/Konkurrent

Het verhaal van de Britse transband Jasmine 4.t is onwaarschijnlijk en juist daardoor sprookjesachtig: de vrouwen-groep debuteerde in 2019 met een zelf uitgebrachte ep, *Worn Through*. Na in het voorprogramma te hebben gespeeld van singer-songwriter Lucy Dacus stuurde zangeres Jasmine demo's naar het platenlabel van Phoebe Bridgers. Dacus zat immers samen met Bridgers en Julien Baker in *boygenius*. Nu zal dat misschien wel vaker gebeuren, maar dat Dacus Jasmine kort daarna opbelde met de mededeling dat Bridgers op datzelfde ogenblik met haar manager aan het bellen was om haar bij haar label te laten tekenen, zal toch minder regelmatig voorkomen. Inmiddels heeft Jasmine 4.t de dertien songs van haar debuut opgenomen in de VS met Jasmine Cruickshank als zangeres, componiste en boegbeeld in een rudimentaire productie van Dacus, Bridgers en Baker. Die doen ook alle drie mee in een aantal nummers, maar ze wordt op ongeveer de helft van de songs ook nog begeleid door twee van de drie leden van de oorspronkelijke bezetting van de groep: Phoenix Rouisiamanis (toetsen en viool) en Eden O'Brien (drums en percussie). Desondanks lijkt dit album een solo-onderneming van de zingende en gitaar spelende Cruickshank onder de artiestennaam Jasmine 4.t: ze schreef alle songs en beperkt zich daarbij niet tot één genre, maar is afwisselend singer-songwriter, folkie, rootsrocker en rocker. Haar nummers zijn soms dan ook verstild, soms een combinatie van zacht en hard en soms overdonderend van begin tot eind. Dat laatste zijn haar teksten ook steeds, want deze transvrouw heeft een verhaal te vertellen: van geïsoleerd zijn en door en door wanhopig, van door je ouders op

straat gezet worden én al je vrienden verliezen als je uitkomt voor wie je bent, van wegtrekken uit de stad waar je opgroeide, van opnieuw beginnen in je nieuwe thuis Manchester en daar op de bank slapen van andere pas ontmoete queers, maar ook dat van geaccepteerd worden door nieuwe vrienden, van onzeker verliefd worden en van merken dat die liefde wordt beantwoord. Cruickshank zingt over haar transitie en haar loutering met een zangstem die doet denken aan een falset, op soms huilerige, vaak gepijnigde toon, hoewel in haar teksten zelfmedelijden ontbreekt. Zo maakt ze van haar privéverhaal een even universeel als indrukwekkend verhaal over eenzaamheid en het langzaam hervinden van geluk.

Ruud Heijjer

PUNK

Lambrini Girls

WHO LET THE DOGS OUT

City Slang/Konkurrent

Party Music For Gay Angry Sluts, zo luidt de *byline* van het debuutalbum van de Britse punkgroep Lambrini Girls. Hoewel ik zelf op mijn leeftijd de voorkeur geef aan een iets rustiger feestje, is de intensiteit waarmee zangeres-gitariste Phoebe Lunny, bassiste Lilly Macieira en drummer Jake Looker de elf liedjes van *Who Let The Dogs Out* over het voetlicht brengen dusdanig indrukwekkend en tegelijkertijd dodelijk vermoeiend, dat ik eerlijk gezegd niet begrijp hoe Lunny dit live ook maar een kwartier kan volhouden, laat staan een heel concert, zonder dat ze aan het zuurstof moet. Want haar energieke schreeuwzang zou ieder normaal mens binnen de kortste keren de stem kosten. Neemt niet weg dat het verpletterende halfuur dat dit album duurt, je het gevoel geeft alsof je net door het hele deelnemersveld van een Formule 1-race overreden bent, en dat nog voor je plezier ook. Dit is punk waarbij zelfs de meeste punk nog tam linkt, al is het goed dat de teksten worden bijgeleverd aangezien je die in deze spraakwaterferval amper kan volgen, laat staan dat je hoort hoe er buiten veel woede, ook heel

veel humor in Lunny's woorden schuilgaan. In eerste instantie lijken de razende liedjes op elkaar, maar geleidelijk aan leer je ze toch van elkaar te onderscheiden. Of Lambrini Girls een lang leven beschoren zal zijn moet nog blijken. Dit debuut zal ontegenzeggelijk een sensatie veroorzaken, maar het is de vraag of al die fans mee zullen gaan als het kernduo de muzikale bakens gaat verzetten.

Eric van Domburg Scipio

ROOTS/ROCK

Larkin Poe

BLOOM

Tricki-Woo Records

Blues en southern rock, toch wat uitgekauwde genres door en voor oudere mannen. Maar soms is er een frisse impuls. Neem Larkin Poe, de formatie rond Rebecca en Megan Lovell, uit Atlanta. Ooit waren ze samen met hun zus Jessica actief als de akoestische formatie The Lovell Sisters, maar sinds 2009 maken ze veel steviger muziek, waarbij ze zich vernoemden naar hun over-over-overgrootvader, een verre neef van Edgar Allan Poe. Beiden zijn uitstekende gitaristen, waarbij er veelvuldig een slide wordt gebruikt, wat in combinatie met de voortreffelijke leadzang van Rebecca ertoe leidt dat ze geregeld klinken als een steviger versie van Bonnie Raitt, zeker in de meer americanegerichte rustiger nummers. Ook The Black Keys, The Allman Brothers en Gov't Mule zijn referentiepunten, want de dames maken vooral ook muziek met (*excusez le mot*) ballen. Een stuk of tien albums hebben ze inmiddels uitgebracht, van een hoog niveau. In de teksten van een aantal songs van hun vorige album (*Blood Harmony*) stonden hun wortels en familiebanden centraal. Dit keer, geeft Megan aan, gaat het vooral over de zoektocht naar jezelf: *Knowing yourself, and separating the truth of who you are from societal expectations*. Een song als *Euphoria* spreekt wat dat betreft boekdelen: *We are who we are, I may not be a star, but I know I can shine like the moon*. Zowel op de plaat als op het podium hebben de zussen

al een indrukwekkende reputatie opgebouwd, die dankzij Bloom alleen maar verder kan groeien. Geen vernieuwingen, geen moderne fratsen, maar gewoon weer een sterk album.

Kees van Wee

JAZZ

James Brandon Lewis

APPLE CORES

Anti-

In november sloot de New Yorkse trompettist James Brandon Lewis zijn Europese tournee af in het Rotterdamse LantarenVenster. Daar stond zijn eerbetoon aan Mahalia Jackson centraal: dankzij zijn moeder groeide Lewis op met haar muziek. Hoorden we toen dus muziek van zijn voorlaatste album *For Mahalia, With Love* (2023), dat hij opnam met het Red Lily Quintet, onlangs verscheen zijn nieuwe album *Apple Cores*, dat hij maakte met drummer Chad Taylor en bassist Josh Werner. Het werd live, in slechts twee sessies, collectief gecomponeerd én opgenomen, en bevat verder een fraaie interpretatie van Ornette Coleman's *Broken Shadows*. Lewis' toon is als altijd fel en compromisloos en zijn experimenten zijn weer even verbijsterend als raak. Een grote invloed op dit album is de trompettist Don Cherry (1936-1995). Naar verluidt verwijzen de titeltracks *Apple Cores #1*, *#2* en *#3* subtiel naar diens oeuvre. *Never mind*: het album biedt knetterharde freejazz om van te smullen. Prijsnummer is het verhalende *Remember Brooklyn & Moki*.

Cees Bronsveld

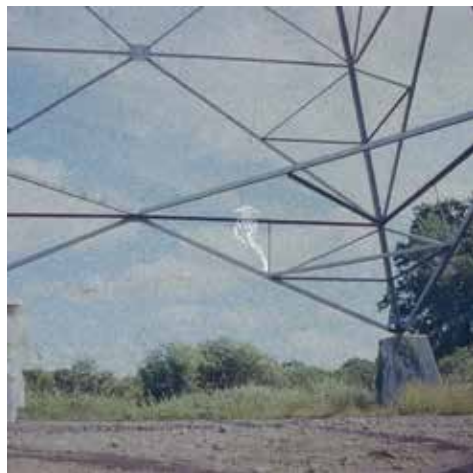
FOLK/POP

Meimuna

C'EST DEMAIN QUE JE MEURS

Radicalis

Na een handvol ep's en singles te hebben uitgebracht – waaronder een prachtige cover van de synthpop zomerklassieker *Voyage Voyage* – is er eindelijk een volwaardig album van de Zwitserse chansonnière-gitariste Cyrille Formaz, beter bekend als Meimuna. Ze studeerde kunstgeschiedenis en cinematografie in

Lausanne om vervolgens te besluiten zich volledig op haar project Meimuna te richten. Met haar etherische stemgeluid blijft ze ver weg van het Franse zuchtmeisjesgenre. Formaz heeft er dus de tijd voor genomen, zoals goede wijn rijpt in eikenhouten vaten. Het resultaat, en daarmee de afdronk, is er een van formaat. Haar dromerige melancholische folkpop wordt gedrapeerd met serieuze maar hoopvolle teksten. De poëtische intimiteit die de jonge Zwitserse uitserveert geeft elke song glans en herkenning en met elke draaibeurt neemt de gelaagdheid toe alsof het album al jaren in je platenkast stond. Qua stemgeluid is er enige gelijkernis met de IJslandse Emiliana Torrini. In *Eve V (battere des records)* verhaalt Formaz over de verstikkende cocktail van de selfie-cultuur en het daarbinnen gangbare vrouwbeeld. *Alle jongens vertellen je dat je er uitziet als Brigitte en Marilyn... Je traint jezelf om te poseren voor een selfie. Dat is hoe we meisjes leuk vinden, rustig en mooi....* Het magnum opus van het album is de titeltrack, dat 'morgen sterf ik' betekent. *C'est Demain Que Je Meurs* is een glashelder manifest van een artieste die nadenkt over een wereld die aan het einde van zijn Latijn is maar ondanks alle malheur de kracht vindt om er schoonheid, licht en zachtheid te planten.

Jeroen van der Vring

PSYCHEDELICA/AMBIENT

Monde Ufo

FLAMINGO TOWER

Fire Records/Konkurrent

Dit is nou typisch zo'n plaat die je meteen verrast met zijn drogerende geluid. Vanaf het begin bevind je je in een trippy, caleidoscopisch universum. Dit alles is ontsproten aan het enigmatische en visionaire muzikale brein van Ray Monde, die in een magazijn in L.A. op een oud Yamaha-kerkorgel de basis legde voor een project dat uiteindelijk uitmondde in *Monde Ufo*. Al snel had hij zijn instrumentarium aangevuld met keyboards, drummachine, gitaar, altsax en zijn vocalen en ontstonden er demo's op een

4-trackrecorder. Hij trok in bij artieste Kris Chau en samen brachten ze veel tijd door met het luisteren naar onder meer jazz, ambient en new age. Hij introduceerde haar zonder enige muzikale ervaring op onder andere sacrale klankschaal en zang. Op *7171* (2021), hun eerste volwaardige, thuis opgenomen debuut, ontstond al een eigenzinnig geluid. Denk aan een fusie van freejazz, psychedelica en exotica, waar doorheen uiteenlopende klanken echoën, van ambient en dub tot lofi pop, begeleid door zijn relaxte, bijna nonchalante manier van zingen. *Flamingo Tower* is hun derde release, naast *7171* was er ook nog *Vandalized Statue To Be Replaced With Shrine* uit 2023, dat eenzelfde atmosferisch geluid laat horen en ook zeker de moeite waard is. Refererend hoor je *Vanishing Twin*, *Sun Ra*, *Red Krayola* en het uit San Francisco afkomstige duo *Drab City*, met eenzelfde laidback sfeer. Via bevreemdende sjamanistische mantraklanken komen de melodieën naar voren en ontstaat er een atmosfeer die volledig absorbeert. Fraaie voorbeelden hiervan zijn het door prachtige mellotronklanken gedragen *Samba 9*, met een meanderende melodie; *119*, waarin een zwoele sax je meeneemt naar een nachtclubsfeertje; *No Sight Screening*, waarop de geest van Syd Barrett rondwaart en *Devil Food Cake* waarop ineens Kris Chau opduikt met haar naïef klinkende zangstem. Het relaxte *Solitaire* is weer prachtig mystiek, met een lekkere baslijn en een zwevende saxsolo. Al dit moois eindigt met *Psalm 3*, met hetzelfde orgeltunetje als waar de plaat mee begon. Prachtig ongrijpbaar en bedwelmend, voor dagdromers en nachtdwalers.

Henk Rijkenbarg

ROCK

Rats On Rafts

DEEP BELOW

Kuriosus/Fire

Het blijft opmerkelijk hoe een band uit Rotterdam, die in Nederland nog weinig bekend is, erin slaagt een internationale carrière op te bouwen en zelfs bij een

gerenommeerd indielabel als Fire Records onderdak te vinden. Twintig jaar na hun oprichting is Deep Below pas de vierde *full release* van de band die ondertussen van een vier- tot een vijftal is uitgegroeid. De kern wordt nog altijd gevormd door leadzanger en multi-instrumentalist David Fagan, drummer Mathijs Burgler, gitarist Arnoud Verheul en bassiste Natasha van Waardenburg. Met Doortje Hiddema op synths wordt het newwavegeluid van Rats On Rafts op Deep Below nog wat verder uitgediept en moet ik qua sound zelfs enigszins terugdenken aan The Cure in hun beginjaren, met zo'n zelfde mengeling van heldere gitaarlijnen, slepende melodieën en postpunkachtige vocalen. Ongemerkt zijn de Rotterdammers zo toch langzaam maar zeker uitgekomen bij een geluid dat internationaal hoge ogen kan gaan gooien en bovendien nog volop ruimte biedt om verder uit te bouwen. Hier mag de band dan nog 'underground' zijn, met Deep Below bewijzen ze klaar te zijn voor veel groter werk.

Eric van Domburg Scipio

POP

Saint Etienne

THE NIGHT

Heavenly/PIAS

Fysiek is dit nieuwe album van de Britse popgroep Saint Etienne vooralsnog slechts heel beperkt uitgebracht. Waarom is mij absoluut onduidelijk. Natuurlijk zal de soundscape-pop van The Night niet meteen de hitparades in vuur en vlam zetten, maar het is beslist een van de mooiste, meest intrigerende platen van dit bijzondere trio. Zelden werd de nacht mooier verklankt. Beide instrumentalisten van de band, Bob Stanley en Pete Wiggs, worden bij hun synthesizers en veldopnamen bijgestaan door multi-instrumentalist Gus Bousfield. Samen zorgen ze voor een perfecte nachtelijke, grootstedse sfeer, waarbij ze ook ruim baan geven aan vocaliste Sarah Cracknell, die zowel sensueel zingend als rustige teksten declamerend prachtige bespiegelingen toevoegt. In eerste instantie ving ik overal

bot toen ik het album probeerde te bestellen. Maar begin januari bleek Glitterhouse in Duitsland de cd opeens te kunnen leveren. Of dit een van de laatste van de slechts 1500 gefabriceerde exemplaren was of dat er een hele nieuwe persing is, is mij niet helemaal duidelijk. Maar zo'n mooie plaat verdient gewoon een goede verkrijgbaarheid.

Eric van Domburg Scipio

POP/ROCK

The Vices

BEFORE IT MIGHT BE GONE

V2

Met Before It Might Be Gone levert The Vices uit Groningen het derde volledige album af, na Looking For Faces (2021) en Unknown Affairs (2023). De band werkt in een van de meer 'klassieke' pop-opstellingen: tweemaal gitaar (Floris van Lijstelaar, Johan Kruisenga, die ook keyboards voor zijn rekening neemt), bas (Simon Bleeker) en drums (Matthijs Louwsma). Die opstelling is niet het enige aan The Vices dat traditioneel is. Hun muziek is traditionele poprock in de beste zin van het woord, waarbij de band put uit zowat alle voorbije decennia. De roots liggen stevig in de jaren zestig: Beatles, Stones en Small Faces. Maar ook hebben ze goed geluisterd naar punk: The Clash en The Stranglers. Het leidt ertoe dat The Vices vooral heel erg Engels klinken. Nederpop lijkt zo goed als aan hun deur voorbij te zijn gegaan en ook Amerikaanse invloeden hoor ik nauwelijks. Er wordt stevig gerockt, bijvoorbeeld op *Gold* en het punkachtige *Wrong Ones*. Maar eerlijk gezegd vind ik The Vices aan kracht en originaliteit winnen wanneer ze een tandje terugschakelen, zoals in *How Does It Feel* en *Still They Might Not Like It*. Dat zijn gewoon ijzersterke popliedjes. Het hoogtepunt van het album is nog zo'n min of meer ingetogen popliedje: *Only For A While*, dat een (waarschijnlijk) andere inspiratiebron van de band onthult, namelijk Blur. Before It Might Be Gone is gewoon een lekkere en sterke popplaat van een groep die primair klinkt als een enthousiast jongensbandje. Het zou

me niet verbazen als The Vices met dat enthousiasme live iedere zaal met gemak platspelen.

Roeland Smits

ALTCOUNTRY

The Yearlings

AFTER ALL THE PARTY YEARS

Lonely Sounds/Sonic Rendezvous

The Yearlings is een zesmansformatie uit Utrecht die in 1999 boven de doopvont werd gehouden. Niet al die tijd was de groep actief, want in de periode 2006-2015 stond de groep 'on hold'. Gelukkig kwam het besluit opnieuw op te starten, met dit vierde album als tastbaar resultaat. Al eerder kwam de band met de prima cd's *Yearlings* (2000), *Utrecht* (2004) en *Skywriting* (2018) en ook dit nieuwe werkstuk mag er zijn, met tien kakelverse liedjes allemaal gecomponeerd door zanger-gitarist Olaf Koeneman. Alleen al het openingstrio *Medicine Ball*, *Blistering Clouds* en *At My Table* rechtvaardigt een aanschaf. De groep opereert in het alt-countrygenre waarbij invloeden van vooral R.E.M., The Byrds en The Jayhawks zijn aan te wijzen zonder dat dit het luisterplezier ook maar enigszins vergalt. Naast die fantastische openingstrio's zijn er nog meer lekkere hapjes, zoals het licht psychedelische, met Byrds-gitaren opgetuigde *Live With Laughter*, de naar R.E.M. knipogende songs *Your Silhouette*, *Here Is Your Life* en *Walking Somewhere*, maar wellicht is het afsluitende *Turn Bags Of Asian Takeout*, met die heerlijk slepende gitaarriff en de aan The Jayhawks herinnerende samenzang, het topstuk van het album dat het nieuwe jaar op een prettige manier inluidt.

Joop van Rossem

GA VOOR MEER
RECENSIES NAAR
HEAVENMUSIC.NL

UITLOOP GROEF WARM CANTO*

Ergens aan de
Rand van de stad
Had je uitzicht
Op de Rigoureuze Rafelrand
Je droeg een Sleaford Muts
En rookte er wat bij
Je dacht na over
Hoe het zo gekomen was
En dat de zoektocht
Begon bij The Quest
Van pianist Mal Waldron
Met blazers als Booker Ervin
En Eric Dolphy
Je hoorde 'm op een dag
Zomaar voorbij scheren
Overweldigend onherroepelijk
Bij de gedachte alleen al
Kreeg je het weer even warm.

John Schoorl

* Warm Canto staat op het album *The Quest* (1962) van jazzpianist Mal Waldron. Verder spelen mee: Booker Ervin, Ron Carter, Eric Dolphy, Joe Benjamin en Charlie Persip. Waldron was in de jaren vijftig de huispianist van het Prestige-label en begeleidde de zangeressen Abbey Lincoln en Billie Holiday. Zijn beroemdste compositie is *Soul Eyes*, vertolkt door John Coltrane. Waldron nam Warm Canto op voordat hij instortte als gevolg van drugsgebruik.

DE 10 EUFORIE

10 THE HOLY MODAL ROUNDERS Euphoria (1964)

Met *Euphoria* bezongen de godfathers van freakfolk The Holy Modal Rounders de geneugten van uit je dak gaan op een heksenbrouwsel bij pa en ma thuis: *Floating around in a belladonna cloud*. Het New Yorkse duo – in 1966 uitgebreid tot een band – trok een veertig jaar durend spoor van vernieling (en vermaak!) door de Amerikaanse *old-time music*. En de eigen geest, want de 'middelen' waren nooit ver weg. De Rounders stopten in 2003, maar in cultkringen zoemen ze nog steeds na.
Albo Helm

9 PHARRELL WILLIAMS Happy (2013)

Er zijn maar weinig blijde liedjes waar ik echt blij van wordt. Het is ook veel moeilijker een blij liedje te schrijven dan een droevig of triest liedje. Niettemin wist Pharrell Williams een perfect blij liedje te maken voor de soundtrack van de film *Despicable Me 2*. *Happy* is een van die zeldzame nummers waar ik altijd echt vrolijk van word, en gezien de populariteit van het lied ben ik daarin niet de enige. Blijft natuurlijk de vraag waarom ik in het algemeen toch veel meer houd van droevige liedjes?
Eric van Domburg Scipio

8 THE TURTLES Happy Together (1967)

Er zijn ongetwijfeld meer nummers die ervoor in aanmerking komen, maar als je de 'Summer of Love' in één liedje wilt vangen dan is dit een hele serieuze kandidaat. Howard Kaylan en Mark Volman, de frontmannen van The Turtles, schreven het niet zelf, dat deed het duo Garry Bonner en Alan Gordon. Dat doet niets af aan de overtuiging en euforie waarmee ze de in februari 1967 op single uitgebrachte lofzang op de gedroomde eeuwige liefde de ruimte in slingeren. Later zou het tweetal onder de namen Flo en Eddie furore maken

Euforie:

- 1) Jubelstemming
- 2) Extatische roes
- 3) Gevoel van welbehagen
- 4) Overdreven optimisme.

als leden van Frank Zappa's Mothers of Invention waar ze met hun grappen en grollen de maestro naar de kroon staken. Maar ook in die entourage ontkwamen ze er niet aan hun grootste hit voor de zoveelste keer te spelen. En *happy together* bleven ze dik een halve eeuw samen optreden, tot Kaylan in 2018 om gezondheidsredenen moest afhaken.

Bram van Schaik

7 PINK FLOYD The Great Gig In The Sky (1973)

Ik word altijd licht euforisch als ik de woordloze zang van dit nummer hoor. Juist het ontbreken van tekst en de volle overgave waarmee Clare Torry zich uit, meer schreeuwt dan zingt eigenlijk, is daar debet aan. Euforie laat zich niet in woorden vangen, is vaak onlogisch en helaas ook weer snel voorbij. Hier duurt het nog geen vijf minuten.

Louis Nouws

6 LEE ABRAHAM Isolation-Disconnection. (2025)

Voor deze rubriek duik ik meestal in de pophistorie, maar om een euforische stemming te generen kun je natuurlijk ook een nieuw liedje inzetten, zoals dit nummer van het kakelverse album van de Engelse gitarist Lee Abraham. In het dagelijks leven is hij lid van de band Galahad, maar zijn tiende soloplaat is er eentje die de echte progfanaat niet mag missen, met dit *Isolation-Disconnection* als uitschieter. De aftrap van dit ruim acht minuten durende epos is onheilspellend, wat volgt is een gave afwisseling tussen heavy grooves en ingetogen gedeelten, waarin zanger Peter Jones, die zijn stem al eerder leende aan onder meer Camel, zijn grote klasse toont.

Joop van Rossem

5 BILLY JOEL Uptown Girl (1983)

Uptown Girl is bij lange na niet Billy Joel's beste song, daarvoor is het te duidelijk een jaren tachtig versie van een

jaren zestig doowophit van Frankie Valli and The Four Seasons. Hij heeft heel wat originelere songs geschreven. Maar als *feel good* song blijft het onovertroffen en zal het toch beslist zijn populairste nummer en grootste radiohit blijven. De euforie die uit het nummer spat, over zijn toenmalige relatie met supermodel Christie Brinkley, is ook ruim veertig jaar later nog zeer voelbaar.

Pieter Wijnstekers

4 TOM RUSSELL Ash

Wednesday (2006)

Carnaval is voor veel Nederlanders, vooral onder de grote rivieren, het hoogtepunt van het jaar. Velen verkeren

drie dagen in een toestand van totale euforie. Maar aan alles komt een eind. Carnaval wordt afgesloten met aswoensdag, waarna met de vastentijd een periode van bezinning aanbreekt. Die bezinning beschrijft Tom Russell, in duet met Gretchen Peters, in wat ik een van zijn sterkste songs vind: *Ash Wednesday* van het album *Love & Fear. Heading for the church at the end of the line/on Ash Wednesday*.

Roeland Smits

3 JONI MITCHELL Talk To Me (1977)

Er is geen mooiere euforie dan die van de inderdaad als een bliksemstraal inslaande verliefdheid. Joni Mitchell bewees dat nog maar eens overtuigend op het overigens overambitieuze en dus topzware *Don Juan's Reckless Daughter*. Die albumtitel was wél het overtuigende bewijs van haar alles verterende verlangen de stem te horen van de man op wie ze toen verliefd was. Haar jagende akoestische slaggitaren en Jaco Pastorius' verleidelijk om haar stem kronkelende bas roepen dat

gekmakende gevoel nog altijd op. Maar Joni, het was toch niet écht Bob Dylan?

Ruud Heijjer

2 NEAL FRANCIS This Time (2019)

This Time is de opener van *Changes*, het debuut van de Amerikaanse zanger en toetsenist Neal Francis. Hij ruilde de euforie van drank en drugs voor die van de muziek en vond in Allen Toussaint zijn nieuwe obsessie. De hoorbare extase waarmee Francis zich Toussaints klassieke werk eigen maakte in acht nummers illustreert de vervoering die bezit van hem genomen moet hebben. Ook voor fans van de legendarische songschrijver, producer en pianist-zanger is Francis' debuut daardoor een 36 minuten durende trance: Toussaint blijkt niet minder dan in Francis gereïncarneerd.

Ruud Heijjer

1 THE ROLLING STONES Happy (1972)

Buiten de kakkerlakken overleeft alleen Keith Richards een nucleaire oorlog, zo

wil het hardnekkige verhaal. Feit is dat de Stones-gitarist weinig heeft gedaan om *the grim reaper* op afstand te houden. De klassieke trits: seks, drugs and rock-'n-roll is op weinig mensen meer van toepassing dan op 'Keef'. Zijn onovertroffen goede humeur moet ongetwijfeld hebben bijgedragen aan het bereiken van de leeftijd van de 'zeer sterken'. Inmiddels is hij gestopt met drinken, roken en snuiven. Als tachtigplusser heeft hij het allemaal meegemaakt. Op *Happy* horen we Keith onvervalst zijn levensfilosofie uit de doeken doen met zijn kenmerkende ritmische gitaarslag in open G-stemming en een stem waarin schor feestgedruis en vrolijke anarchie doorklinken. Het is het enige nummer van de Stones dat de hitparade haalde waarin Mick Jagger niet de lead zong. *Never want to be like papa/Working for the boss every night and day/I need a love to keep happy/Baby, baby, keep me happy*.

Ludo Diels

Albo Helm tekende *Euphoria* van The Holy Modal Rounders (zie 10).

WORDT ABONNEE!

Heaven biedt elke twee maanden interviews, beschouwingen en album-recensies voor wie popmuziek aan het hart gaat. Neem een voordelig abonnement: 6 nummers voor slechts

€ 34,95

VERWACHT IN DE VOLGENDE HEAVEN

JAPANESE BREAKFAST

Op For Melancholy Brunettes (and Sad Women) reflecteert de Amerikaanse indieheldin Michelle Zauner op haar toegenomen succes. 'I was flying too close to the sun'. Maar met dit vierde album, dat ze maakte met sterproducer Blake Mills, neemt ze wederom een hoge vlucht.

THE DEVIL MAKES THREE

Al meer dan twintig jaar combineert het Californische trio ragtime, country, blues, jazz, folk en vroege rock-'n-roll. Hun muziek biedt een fris perspectief op hedendaagse worstelingen en heeft weerklank gevonden bij het publiek in moeilijke tijden.

KINGFISHR

Deze veelbelovende Ierse band geeft een eigentijdse draai aan traditionele folk, met harmonieus samenspel, poëtische teksten en een warme instrumentatie. Nog tamelijk anoniem tijdens ESNS in januari in Groningen, maar dat gaat veranderen.

MARTA ARPINI

De Italiaanse studeerde jazz aan het Conservatorium van Amsterdam. Hoe verder ze vorderde in die academische wereld, des te aantrekkelijker werd het voor haar om die los te laten. In bedrieglijk simpele arrangementen schitteren haar dagboekachtige teksten.

Meer over onze favoriete artiesten, concerttips en recensies vind je op www.heavenmusic.nl volg ons ook via facebook, instagram en spotify

HEAVEN #155

MRT/APR 2025

www.heavenmagazine.nl

Redactieadres

Poppelenburgerstraat 18,
4191 ZT Geldermalsen
0345-575 917
redactie@heavenmagazine.nl

Redactie

Robert Adriaansen, Ludo Diels, Eric van Domburg
Scipio, Han Ernest, Robin Kester, Ramdath Mos,
Louis Nouws, Adriaan Pels, Maurits S. Westerik

Medewerkers

Eddie Aarts, Rogier Boogaard, Cees Bronsveld,
Flip van der Enden, Edwin Fagel, Marcel Haerkens,
Rud Heijer, Albo Helm, Bertram Mourits, Ed
Muitjens, Jules Roosenboom, Joop van Rossem,
Henk Rijkenburg, Wiebren Rijkeboer, Bram van
Schaik, Peter Schong, John Schoorl, Jos Schuring,
Roeland Smits, Michael Struis, Hugo Thomassen,
Thomas van der Vliet, Marc Vos, Jeroen van der
Vring, Sander Warmerdam-Abrahams, Kees van
Wee

Oud-redactieleden

Geert Henderickx, Paul Stramrood

Vormgeving

Loudmouth

Bladmanagement

Virtúmedia, Rob van der Linden
rvanderlinden@virtumedia.nl: 030 692 06 77

Correspondentieadres

Uitgeverij Virtúmedia,
t.a.v. Heaven magazine,
Postbus 595, 3700 AN Zeist
E-mail: klantenservice@virtumedia.nl
Telefoon: 030-692 06 77

Druk

Veldhuis Media BV, Meppel

Advertenties

Daily Productions, Mariska Jankovits
mjankovits@virtumedia.nl: 030 693 11 77

Abonnementen

6 nummers per jaar
Nederland en België: € 44,95 (automatische
incasso) of € 52,95 (acceptgirokaart)
Europa € 60,50
Buiten Europa: € 65,50
Abonnementen kunnen ieder nummer ingaan en
worden elk jaar vernieuwd. Abonnee worden kan
via www.popmagazineheaven.nl of rechtstreeks bij
de klantenservice. Adreswijzigingen graag schrift-
telijk doorgeven met vermelding van het oude
en het nieuwe adres en het nieuwe telefoonnum-
mer. Opzeggingen 2 maanden voor vervaldatum
doorgeven aan de klantenservice.

Verspreiding

Betapress, Gilze-Rijen

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd
en/of openbaar gemaakt door middel van druk,
fotokopie of op welke wijze dan ook, zonder voor-
afgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
Heaven wordt tevens elektronisch opgeslagen en
geëxploiteerd. Alle auteurs van tekstbijdragen aan
Heaven, in de vorm van artikelen of ingezonden
brieven, worden geacht daarvan op de hoogte te zijn
en daarmee in te stemmen. ISSN 1389-8345

BONNIE "PRINCE" BILLY THE PURPLE BIRD

NEW ALBUM OUT NOW!

iEar
ultimate sound and vision

Heyhoef
Backstage

9 maart
The Jaydees

15 maart
Grainne Duffy

22 maart
MAEV

13 april
Nienke Dingemans

www.heyhoef-backstage.nl

Tilburg-Reeshof

M

11 APR **JULIAN SAS**

HENGLO

12 APR **HEARTLAND FESTIVAL**
MET O.A. SAM OUTLAW, BROWN HORSE
EN THE GRAND EAST

HENGLO

15 APR **ROBERT JON
& THE WRECK**

HENGLO

18 APR **KING OF THE WORLD**

ALMELO

Meer info
en tickets

metropool.nl

28 FEB	GOLDIE BOUTILIER	19 APR	JOOLS HOLLAND
28 FEB	STEVE GUNN		AND HIS RHYTHM
28 FEB	AMBLE UITVERKOCHT		& BLUES ORCHESTRA
4 MRT	STURGILL SIMPSON UITVERKOCHT	20 APR	SAM VAND
5 MRT	SAM BARBER UITVERKOCHT	23 APR	CARI CARI
6 MRT	NADIA REID	24 APR	MY BABY
9 MRT	KITTY LIV	2 MEI	GARETH UITVERKOCHT
11 MRT	SHABOOZEY		BEYOND THE BACKYARD TOUR
11 MRT	FIONN REGAN	2 MEI	DAWN BROTHERS
16 MRT	JANA MILA	3 MEI	ALEXANDRA KAY UITVERKOCHT
19 MRT	LUKE	5 MEI	THE DELINES
	WINSLOW-KING	7 MEI	JUDY BLANK
23 MRT	MORGAN WADE	7 MEI	MON ROVIA UITVERKOCHT
25 MRT	CHRIS SMITHER	13 MEI	BONNIE 'PRINCE'
8 APR	WOLFGANG		BILLY
	VALBRUN	26 MEI	I'M WITH HER
10 APR	THE MARY		
	WALLOPERS		

VOOR VOLLEDIG PROGRAMMA ZIE SUGARMOUNTAIN.NL
DE SUGAR MOUNTAIN PRESENTS CONCERTREEKS IS
SAMENGESTELD DOOR PARADISO